

卐 તાલધ્વજ ગિરિમંડન શ્રી સુમતિનાથાય નમઃ 卐

સ.....મા.....ધિ.....સ્થ.....સ્વ.....ર્ગ.....ત

પૂ. સા. શ્રી અંજનાશ્રીજી સ્મારક

ગ્રંથમાલા નં. ૨

— શ્રી —

રાસમાળા સંગ્રહ

ભાગ ૨ જો

[૧-શ્રી કૃષ્ણવંતા શાહનો રાસ

તથા

[૨-શ્રી ધન્તા શાલિભદ્રનો રાસ]

સં.....પા.....દિ.....કા

પરમ શાંતમૂર્તિ-અપ્રમત્ત સંયમમૂર્તિ-પૂ. સાધ્વીજી

શ્રી અંજનાશ્રીજી મ.ના શિષ્યરત્ના-વિદુષી

પૂ. સાધ્વીજી શ્રી વિદ્યાશ્રીજી મહારાજ

પ્ર.....કા...શ....ક

પૂ. શ્રી શાસનકંઠકોદ્ધારકસૂરિજી જૈનજ્ઞાન મંદિર

જી. ભાવનગર, વાયા: તલાજી, મું. ડળીયા (સૌરાષ્ટ્ર)

તત્ત્વાબ્જતીર્થમંડન શ્રી શાંતિનાથાય નમઃ

પૂ. સમાધિસ્થસ્વર્ગત-

સાધ્વીજી શ્રી અંજનાશ્રીજી સ્મારક
ગ્રંથમાલા નં. ૨

શ્રી ૧૫. ૨૬/૩
૩.૬.૯૧

રા....સ....મા....ળા....સં....ગ્ર....હ

ભાગ ૨ જે

૧ શ્રી કયવન્ના શાહનો રાસ
તથા

૨ શ્રી ધન્ના-શાલિભદ્રનો રાસ.

સં....પા....કિ....કા.

પરમ શાંતમૂર્તિ-અપ્રમત્ત-સંયમમૂર્તિ પૂ. સાધ્વીજી
શ્રી અંજનાશ્રીજી મ.ના શિષ્યરત્ના પૂ. વિદુષી
સાધ્વીજી શ્રી વિદ્યાશ્રીજી મહારાજ

પ્ર....કા....શ....ક

પૂ. શ્રી શાસનકંટકોદ્ધારકસુરિજી જૈન જ્ઞાનમંદિર
જી. ભાવનગર વાયા તલોળા મુ. ઠળીયા

70613

સહાયકોની શુભ નામાવલી

પૂ. સાધ્વીજી શ્રી વિદ્યાશ્રીજી મ.ના ઉપદેશથી

૩૧. ૧૦૩૦ અનેક સફળ હરથો તરફથી તલાબ
૩૧. ૧૦૫૦ શેઠશ્રી ડાસાભાઈ અલેચંદની પેઢી તરફથી
નવ રીમ કાગળોના ભાવનગર
૩૧. ૨૦૧ પૂ. વિદુષી સાધ્વીજી શ્રી રેવતીશ્રીજી મ.ના ઉપ-
દેશથી-શ્રી તીર્થ-રંજન વિહારની આરાધક બહેનો
તરફથી અમદાવાદ
૩૧. ૫૦૧ પૂ. વિદુષી સાધ્વીજી શ્રી મૃગેન્દ્રશ્રીજી મ.ના ઉપ-
દેશથી છાપરીયા શેરી-મોદા ઉપાધ્યયની આરાધક
બહેનો તરફથી સુરત
૩૧. ૩૦૦ પૂ. વિદુષી સાધ્વીજી શ્રી મલયાશ્રીજી મ.ના ઉપદેશથી
ખાનપુરની બહેનો તરફથી અમદાવાદ
૩૧. ૧૦૧ પૂ. સા. શ્રી ગુણોદયાશ્રીજી મ.ના ઉપદેશથી શ્રાવિકા
સાધના શા કળીયા

વીર સં. ૨૫૧૨

વિ. સં. ૨૦૪૨

વસંત પંચમા

સને. ૧૯૮૬

કિ. ૩૧. ૫=૦૦

કોપી ૫૦૦

પ્રાપ્તિ સ્થાન

શ્રી શાસનકંઠકોદારકસુરિજી
જૈન જ્ઞાનમંદિર જી. ભાવનગર
મું. કળીયા ૩૬૪૧૪૪

મુદ્રક:

પ્રવીણચંદ્ર ખી. શેઠ
શ્રી વિશાલ પ્રિન્ટરી
મું. સોનગઢ ૩૬૪૨૫૦

પરમ શાંતમૂર્તિ-અપ્રમત્ત સંયમ મૂર્તિ-
પૂર્ણ સમાધિસ્થ સ્વર્ગત-સ્થવિર

પૂ. સાધ્વીજી શ્રી અંજનાશ્રીજી મહારાજ

જન્મ :- વિ. સં. ૧૯૬૩ના પો. શુ. ૧૩ (ત્રાપજ)

દીક્ષા :- વિ. સં. ૧૯૯૧ના ફા. વ. ૧૩ સોમ (હળીયા)

વડીદીક્ષા :- વિ. સં. ૧૯૯૧ના વૈ. શુ. ૬ (પાલીતાણા)

સ્વર્ગવાસ :- વિ સં. ૨૦૪૧ના અ. શુ. ૫ રવિ (તળાવ)

પ્રકાશકીય નિવેદન

પૂ. સાધુ-સંતો-મહંતો-સતા અને સેતીઓ આદિનાં પુણ્ય-જીવન વૃત્તાંતોને આપણાં અંધકારોએ વિદ્વંસોગ્ય એવી ગીર્વાણ-ભાષામાં કાઢ્યો તથા ચંચિત્કાંડિયે શુદ્ધીને અમરત્વ સમર્પેલ છે; પરંતુ સમાજના બધાજ જીવો, સંસ્કૃત-પ્રાકૃતભાષાનાં જાણુ હોઈ શકે જ નહિ. આથી તેવા અનભિજ્ઞ આત્માઓ પણ તે પુણ્યપુરુષોનાં ઉન્નત અને આદર્શ જીવનચરિત્રોને સહેલાઈથી અવગાહી શકે, ગાઈ શકે, ગવરાવી શકે અને શ્રોતાઓને પણ આનંદી શકે તે માટે ચાલુ ગુજરાતી ભેષભાષામાં વિક્રમની ૧૫મી થી વીશમી શતાબ્દિ સુધીમાં થએલાં આપણાં પૂજ્ય ગુરુભગવંતોએ રાસા-ચોપાઈ-લાવણી-છંદ-વિવાહલા આદિ વિવિધરૂપે સાહિત્ય નિર્માણ કરીને આપણાં ઉપર મહાન ઉપકાર કરેલ છે.

આ લોકોપલોગ્ય વિશાળ સાહિત્ય સર્જનમાંથી ઘોડું મળું જ સાહિત્ય પ્રસિદ્ધ થવા પામ્યું છે અને ઘણું ખર્ચ તો હજી અપ્રકટ જ રહેલ છે! પ્રકટ થએલ સાહિત્યમાંનો જાણે ભાગ, શ્રાદ્ધરત્ન ભીમશી માણેકે પ્રાપ્ત પ્રતોના આધારે યથામતિ સંશોધન કરીને પહેલ પહેલાં પ્રસિદ્ધ કરેલ. તેવીજ રીતે પૂ. આગમોદ્ધારક આ. શ્રી આનંદસાગરસૂરીશ્વરજી મ. શ્રી સ્થાપિત શ્રી દેવચંદ લાલભાઈ જૈન પુસ્તકોદ્ધાર ફંડ-મુરત, પં. શ્રી જિનવિજયજી, વોરા લલ્લુભાઈ મોતીચંદ શાહ આદિ દ્વારા પણ જુદું જુદું સાહિત્ય પ્રસિદ્ધ થવા પામેલ છે.

આ બધું પ્રસિદ્ધ થએલ સાહિત્ય આજે મળવું પણ દુર્લભ થયેલ છે, અને જે છે તે પણ જીર્ણપ્રાયઃ પરિસ્થિતિમાં છે. આથી તેના ઉદ્ધારની જરૂર હતી જ; તેવામાં નવામતી પૂ. આ. શ્રી વિજયજિનેન્દ્રસૂરિજી મ.શ્રીએ પોતાની ‘હર્ષપુષ્પામૃત જૈન ગ્રંથમાલા’ તરફથી સંશોધન કરવાપૂર્વક નવી આવૃત્તિરૂપે થોડા મહાં રાસા બહાર પાડ્યાં છે, જે પ્રશંસનીય છે.

‘તો પછી તમા, તેનું તે સાહિત્ય કેમ ફરી છપાવે છે ?’ તેવી થતી આશંકા અંગે જણાવવું જરૂરી છે કે “પૂ. દ્વીર્ઘ ચારિત્રી, સુગૃહીત નામધેયા, પૂર્ણસમાધિસ્થ સ્વર્ગતા એવા ‘પૂ. સાદેવીજીશ્રી અંજનાશ્રીજી સ્મારક ગ્રંથમાલા’ તરફથી પ્રકાશિત થતા રાસમાલા સંગ્રહ અંગેના આ પ્રાચીન સાહિત્યનું કાર્ય એવી વિશિષ્ટ કોટિનું છે કે તે તે મુદ્રિત અને અમુદ્રિત રાસાઓને પ્રાપ્ય હસ્તલિખિત પ્રતિઓ સાથે મેળવી તેમાંનાં ઉપયોગી પાઠોને મુદ્રિત અનુપયોગી પાઠોને સ્થાને જ દાખલ કરીને, બીજા પાઠાંતરોને તથા કઢીન અર્થોને કુટનોટમાં આપવાપૂર્વક તેમજ શક્ય તેટલું શુદ્ધ બનાવવા પૂર્વક અતિપરિશ્રમે તૈયાર થતો આ રસથાળ, પૂ. પ્ર. શ્રી મુનીન્દ્રસાગરજી મ. તથા પૂ. પં. શ્રી નરેન્દ્રસાગરજી મ. આદિ પૂજ્યો તરફથી પીરસાય છે.” જેથી આજ સુધીની છપાએલી અને અત્યારે છપાતી એવી આવૃત્તિઓમાં ‘સુસાદેવીજી શ્રી અંજનાશ્રીજી સ્મારક ગ્રંથમાલા’નું પ્રકાશન, સદુચી આગવું સ્થાન ભોગવશે તેનું અમા ગૌરવ લઈએ છીએ.

દીર્ઘચારિત્રી-શાંતમૂર્તિ-સ્થવિર-સુસાધવીજી

શ્રી અંજનાશ્રીજી મહારાજની

જીવન-સુવાસ

ભાવનગર જિલ્લાના ત્રાપજ નામે ગામના વારૈયા કુટુંબમાં વિ. સં. ૧૯૨૩ના પોશ શુદ્ધ ૧૩ ના શુભદિને તેમનો જન્મ થયેલ તેમના પિતાશ્રીનું શુભ નામ વારૈયા કલ્યાણજી કલ્યાણભાઈ અને માતૃશ્રીનું નામ હેમીબેન હતું. ચરિત્રનાધિકારીનું નામ અનુપમા (અનોપ) રાખવામાં આવેલ. બાલ્યાવસ્થામાં ગુજરાતી પાંચ ચોપડીનો અભ્યાસ કરેલ; પરંતુ માતાપિતાના ધર્મસંસ્કારો તો ગાગથીમાંથી જ સારા મળવા પામેલ હતા.

ક્રમે ચૌરનાવસ્થાને પામેલી પોતાની પુત્રીની સગાઇ ધર્મનિષ્ઠ પિતાએ ધર્મીજી કુટુંબ તરીકે પ્રખ્યાત એવા કળીઆ નિવાસી દીપચંદ જેરજભાઈના સુપુત્ર શા. હડીચંદભાઈની સાથે કરી બોલ બેઠેલ. આ વાત તો મુંબઈ રહેલા ધર્મનિષ્ઠ શ્રીયુત્ત હડીચંદભાઈને ખબર પડતાં પોતાના ભાવિ સસરાને જણાવી દીધેલ કે-‘મારી સંયમ લેવાની ભાવના હોવાથી હું રાજપુત્રીથી કહું છું કે-આ સગાઇ ફાક કરશે.’

જેના જવાબમાં ધર્મજીએ રંગાયેલા વારૈયા કલ્યાણજીભાઈએ પણ જણાવી દીધું કે-‘દીકરી એકવાર દેવાય અને મારી દીકરી અનુપમાના બોલ તમારી સાથે બોલાઈ ગયા છે તે ફાક નહિ થાય. માટે એક વખત દીકરીનો હાથ ઝાલો લ્યો પછી તમારે જ્યારે ચારિત્ર લેવું હોય ત્યારે ખુશીથી લેશો.’

આમ પરિસ્થિતિ ઉભી થતાં સં. ૧૬૭૮માં તેઓના લગ્ન થયાં અને સં. ૧૬૮૪ સુધીના સંસારવાસમાં પરમાનંદ તથા મનસુખ નામે બે પુત્ર અને વિમલા નામે એક પુત્રીની પ્રાપ્તિ થયેલી. તેમાં નાના આઠાક પુત્રનું અચાનક અવસાન થતાં હડી-ચંદ્રમાર્ગના વૈરાગ્ય વધુ તીવ્ર બન્યો. અને તેથી સહધર્મચારિણી અનુપમાનું સ્નેહ બંધન હીકું પાડવા માટે હંમેશાં સંસારની અપારતા તથા ત્યાગ-વૈરાગ્ય પી વાતો સમજાવવા માંડી. પરિણામે છ વરસના દુઃખા લગ્ન ગાળામાં હંપતિએ ચતુર્થવ્રત પણ ઉચ્ચરી દીધેલ. તેમજ સગાંસબંધી મોતાં પશુ પ્રેમબંધનને હીકું પાડવા અને ભવિષ્યમાં ચારિત્રમાર્ગમાં પોતાના આત્માની વધુ સ્થિરતા થાય તે માટે બધી ઇન્દ્રિયોમાં બળવાન એવી રસના ઇન્દ્રિય ઉપર કાબુ મેળવવારૂપ છએ વિગઈઓનો પોતે ત્યાગ કર્યો.

પોતાની સ્વામીને રંગ-રાંગ અને મીઠશોખને બદલે ત્યાગ-વૈરાગ્યમાં બુલતાં બેઠેને અનુપમાએ પણ ઉગલી ચૌવનાવસ્થામાં પોતાની વાસનાઓ અને મોજશોખો ઉપર નિયંત્રણ મૂકી દીધું. એટલું જ નહિ પરંતુ બાળ-બઢ્યાંઓ સાથે પોતે પણ વૈરાગ્ય-ભાવમાં આવી ગયાં. તે એટલે સુધી કે-પોતાનો સ્વામી, સં. ૧૬૮૭ના કારતક વદ ત્રીજના શુભ દિને મુખર્ષમાં દીક્ષા ગ્રહણ કરવા ઘરેથી પ્રયાણ કરે છે ત્યારે આ આદર્શ નારી અનુપમાએ ઠંડાલસોયી દીકરી વિમલાના હાથે સ્વામીના ભાલે કુંકુમનું તિલક કરાવીને પોતાના જ હાથથી રા. ૧૦૧ અને શ્રીફળ સ્વામીના હાથમાં મૂકી સંયમમાર્ગની અનુમતિ આપી.

ત્યારબાદ નાની કુમળીવયની એટલે ૧૧ વર્ષની પુત્રી વિમલા અને ૮ વર્ષની વયના પુત્ર પરમાણુદની સાથે સં. ૧૬૯૧ના ફાગણ વદ ૧૩ને સોમવારના રોજ પોતાના સાસરીયાં-ફળીઆ ગામમાં પોતાના જ સ્વામીના હાથે પ્રવ્રજ્યા અંગીકાર કરીને સાધ્વીજી શ્રી અંજનાશ્રીજીમં, સાધ્વીજી શ્રી વિદ્યાશ્રીજી તથા મુનિશ્રી તરેન્દ્રસાગરજી નામે જગવિખ્યાત બન્યા.

ચારિત્ર સ્વીકાર્યા બાદ જેમ અને તેમ વધુ નિર્મળતા અથ

તેમ શક્તિ અનુસાર તપ-ત્યાગ-સ્વાધ્યાય-સાધુ આચારોનું ધર્મ
ચિત્તે પ્રાપ્ત તેમ જ વિષયકપાયથી અલપ્તિ રહેવાનું રાખેલું તેમના
પરિચયમાં આવેલા છે. અને પણ પૂછો તો એક જ અવાજ સાંભ-
ળવા મળશે કે-‘જાણે જાણે અને જાણે જાણે ત્યારે સાધવીજી શ્રી
અંજનાશ્રીજી મહારાજ, પ્રસન્નચિત્ત અને પોતાની આત્મ
સાધનામાં જ મગ્ન.’

આવા સંયમીજીવનમાં માસખેમણ ૧૬-૧૫-૧૧-૮ ઉપવાસ
સતી તપસ્યા, વીશ સ્થાનકની આરાધના, નવપદજીની નવેય ઓળી,
પર અજવાળા, પવિત્રિયિ આરાધના, રતન પાવડીના છકુ-અઠન
આદિ વિવિધ તપશ્ચર્યાઓ કરેલ છે. છેલ્લા ચાર-પાંચ વર્ષથી
પેળાનાં બહુ વખતનાં ફેકચરની કારણે તેમજ નવ વર્ષથી લાડુ
થયેલા કેન્સરની અસહ્ય પીડાને કારણે સંચારાવશ હોવા છતાંય
જ્યારે જુઓ ત્યારે પ્રસન્નમુખ સુદા ! તેઓશ્રીને શાતા પછરા
આવનારા પૂ. આચાર્ય વર્યા, સાધુઓ કે સાધવીજીઓને પણ
છેવટની ઘડી સુધી કેન્સર રોગની જાણ થવા પામી નહતી !
આવી તેમની સહન શક્તિ અને સમભાવ હતો ! !

આવા પુણ્યશાળી ચરિતનાયિકા સાધવીજી મહારાજને છેલ્લા
૧૦ મહિનામાં તો કેન્સર રોગે ‘જેર પકડયું’ ! પણ પછી બેસી
ન શકાય તેવી પરિસ્થિતિ હોવા છતાં તલાજી શ્રી સંઘની વિનં-
તિથી પોતાના વિશાળ સાધવીજી સમુદાયને લઈને ૨૦૪૧ના જેઠ
વદી ૧૦ના રોજ પૂ. ગુરૂદેવો સાથે વાજતે માજતે ચાલુમોડ માટેની
પ્રવેશમાં લગભગ ૬લાઈ જેજીને શહેરમાં ફર્યા. પ્રવેશ બાદ ડોક્ટરની
સતત ટ્રીટમેન્ટ ચાલુ હોવા છતાંય હર્ષ જરાય શંકા ન થતાં કિત
પ્રતિકિત ગંજીર રૂપ પકડતું ગયું. તેની અમુદા વેદનામાંય તલાજી
શ્રીસંઘે તેઓશ્રીની ગજબની સહનશીલતા અને સમતાભાવ તીજરે
નીહાળેલ છે.

જીવનઆવાના અતિમ દિવસે એટલે કે-અથાડા શુદ્ધિ પત્રે
રવિવારે સવારે ૧૦૧ વાગે તે પેલાની લાડકણી પુત્રીજી સાધવીજી
શ્રી ત્રિદાશ્રીજીને હાથે મકડીને-‘ત્રિદા હવે હું જાઉં છું તમે
અને બધી સાધવીને મારો મિત્રામિ દુકકડ’ એમ સ્પષ્ટ જણાવેલ,

અને ત્યારમાઠ ચરિત્રનાયિકા પૂ. બા મહારાજના ભત્રીજા અને પુત્ર મુનિ આવતાં બંનેને ઓળખીને પુત્રમુનિને કહે છે કે- 'મને ધારણાપર્યકખાણ કરાવ.' આથી સમય પીછાણીને પુત્રે 'સંતારો-ઢવા અને પ્રવાહી' સિવાયના સર્વના પર્યકખાણ કરાવી આરાધના ચાલુ કરાવી હતી.

આ આરાધના, પ્રસન્ન ચિત્તે સાંભળતા હતા અને ખમાવવાના સ્થાનોને શારીરિક શક્તિ ન હોવા છતાંય આત્મબળે હાથ લેગા કરી માથે અડાડવા પૂર્વક 'મિચ્છામિદુક્કઠ' કહી ખમાવાતા તેમજ પાપસ્થાનકોને, આત્મોચ્ચના સ્થાનકોને વોસીરાવતા જતા હતા. આ અવસરે આરાધનાકારક શિષ્યાઓનું ગળું રનેહ તથા પ્રેમવશે રૂંધાતું તો તુરત જ અંતિમ અવસ્થાની ધડીઓ ગણાઈ રહી હોવા છતાં સભગ એવા તેઓશ્રી મક્કમ થઈને 'કેમ બોલતાં અટક્યાં ? ચાલુ રાખો' એમ પ્રેરણા આપી-આપીને રાા કલાકની ચાલુ સતત આરાધનામાં ચતુર્વિધ શ્રીસંઘે આપેલા વ્રત-તપ-જપ-ત્યાગ-ચાત્રા-સ્વાધ્યાય અદિની અનુમોદના કરતાં કરતાં અપૂર્વ સમાધિમય દશામાં દીર્ઘચારિત્રી-સ્થવિર અને 'પૂ. બા. મહારાજ' ના લાડીલા નામે પ્રખ્યાતિ પામેલા સુસાધ્વીજીશ્રી અંજનાશ્રીજી મંશ્રીનો આત્મા, બપોરે ૧-૫૫ મીનીટે નશ્વર દેહનો ત્યાગ કરી સ્વર્ગે સીધાવ્યો !

દશ જ દિવસની સ્થિરતા દરમ્યાનમાં તલાબ શ્રીસંઘે તથા તીર્થંકમિટિએ ખડે પગે સેવાનો લાભ હઠાવ્યો, એટલું જ નહિ પણ એક મહાન્ આચાર્યમંની પાલખી નીકળતી હોય તેવી રીતે પાલખી સાથે સ્મશાનયાત્રામાં ૧૫૦૦થી૧૭૦૦ ભાઈ-બહેનો ભેડા-એલ. ચરિત્રનાયિકા પૂ. ગુરૂજીજીના સ્વર્ગવાસના સમાચાર જ્ઞાનથી મળી જતાં ભાવનગર-પાલીતાણા-કળીઆ-ત્રાપજ-તણસા-દેવળીયા સોનગઢ-ઢાઢા-મહુવા-પીપરલા-પાવડી-કામરોળ વગેરે ગામોના ભાઈ બહેનો પણ સમયસર સ્મશાનયાત્રામાં ભેડાવા પામ્યા હતા.

આમ પચાસ વર્ષના દીર્ઘ સંયમપર્યાયવાળા પ્રાતઃસ્મરણીયા એવા પૂ. બા મહારાજના સ્વર્ગવાસ પછી તલાબ શ્રીસંઘે પન્નાવતીપુજન તથા શાંતિસ્નાત્ર સહિતનો અષ્ટાહિકા મહોત્સવ કરેલ

અને તે અવસરે જીવદયાની છૂટે મને થયેલી ટીપમાંથી પૂ. બા. મંની સ્વર્ગવાસની કાયમી તિથિ નિમિત્તે રૂ. ૧૦૦૧ છાપરી-આળી પાંજરાપોળમાં, ૫૦૧૫ સમઢીયાળા પાંજરાપોળમાં, ૫૦૧૫ પાલીતાણા પાંજરાપોળમાં, રૂ. ૧૦૭૧૫ તલાજ સંઘમાં તેમજ રૂ. ૧૦૦૧૫ પૂ. આંદેવશ્રી હંસચાગરસૂચીસ્વરણ મંની સ્વર્ગ-રોહણ તિથિની કાયમીતિથિ તરીકે છાપરીઆળી પાંજરાપોળમાં ભરાવેલ. તેવી જ રીતે જોરાવરનગરના શ્રીસંઘે હાજતર પાંજરા-પોળમાં પૂ.બા.મંની કાયમી તિથિ નોંધાવીને પૂજ્ય બામહારાજ શ્રી પ્રતિના અંતરંગ ભક્તિભાવતાનું ચિત્ર ખડું કરેલ.

હીર્ધસંઘમી-શાંતમૂર્તિ-ચારિત્ર પરાયણા-પ્રાંતઃ સ્મરણીયા પૂ. ગુરુણીજી મંનુ' નામ અમર રાખવાના ઉદ્દેશથી પૂ. સાહેવીજી શ્રી અંજનાશ્રીજી સ્મારક અંથમાળા' ચાલુ કરીને તેનાં મણકાઓ રૂપે પૂર્વ મહર્ષિઓનાં રસેલા અને હાલ અપ્રાપ્ય બનેલા એવા સુદ્રિત અને અસુદ્રિત પ્રાચીન રાસાઓનું પ્રકાશન કરવાનું અમારી સંઘ્યાઓ નિર્ધારેલ છે. આવા અમારા ભવોદ્ધિ તારક અને સંઘમરક્ષા માટે અનેક ધગશ ધરાવનારા પૂ. ગુરુણીજી શ્રી અંજનાશ્રીજી મહારાજશ્રીને અમારા કોટિ કોટિ વંદના.

લી.

આપના વિરહથી તરફહતી
આપની બાહશિખાઓ.

રાસ-રાસકાર અંગે કિંચિત્ વક્તવ્ય

‘પૂ. સાધવીજી શ્રી અંજનાશ્રીજી સ્મારક ગ્રંથમાળા’ તરફથી છપાતા ‘રાસમાળા સંગ્રહ’ના પ્રથમ ભાગમાં કમંજીત્તાની કેવી જાલીમતા છે ? તેના કેવાં કટુ પરિણામો-ફળો છે ? તે સૂચવતા એવા ‘મહાસતી અંજનાસુંદરીનો રાસ, ગૌતમ-પૃથ્વીનો રાસ, કમંવિપાકનો રાસ તથા લીલાવતી-સુમતિવિલાસનો રાસ’ એમ ચાર રાસાઓ પ્રકટ કરવામાં આવેલ છે.

હવે ‘રાસમાળા સંગ્રહ’ના આ બીજા ભાગમાં દાનધર્મની મહત્તા, દાનધર્મનાં પ્રતાપે ઉત્તમ ફળની પ્રાપ્તિને સૂચવતા તેમજ બ્યાપારીઓ નૂતનવર્ષના પ્રારંભે પોતાના ચોપડામાં કંકુના અક્ષરોથી જે—“કયવન્ના શેઠનું સૌભાગ્ય હજો, ધન્ના-શાલિ-ભદ્રની ઋદ્ધિ હજો.” ઇત્યાદિ લખે છે તે—શ્રી કયવન્ના શાહનો રાસ તથા ધન્ના શાલિભદ્રનો રાસ આપવમાં આવેલ છે. જેના વાચન-શ્રાવણથી શ્રોતાઓ દાનધર્મને તથા તેના પ્રભાવને અને તેનાથીપ્રાપ્ત થતાં ઐહિક-પારત્રિક સુખોને પીછાણી શકે-પામી શકે અને આત્મ કલ્યાણ સાધી શકે.

કયવન્ના શેઠના રાસ અને ચોપાઈઓ જુદા જુદા ગરબના મળીને ૧૧ કત્તાઓનો ઉલ્લેખ મળે છે. જેમાં મહાહડગરછીય મતિસુંદરસૂરિજીના શિષ્યની ૧૫૬૪માં બનાવેલી કૃતિ, સહુથી પ્રાચીન છે. ત્યારબાદ ૧૬મી શતાબ્દમાં થયેલ જિનચંદ્રસૂરિજીની પાટે નયરંગ-વિમલવિનય-ધર્મમંદિર-પુણ્યકલશ સૂરિના શિષ્ય જયરંગે (જેતસી-જયંતસિંહ) સં. ૧૭૨૧માં આ રાસની રચના કરી

છે. જે ભીમસી માણેક તરફથી પૂર્વે છપાયેલ. તેનો 'શાસન-કંઠકોદ્ધારક જૈનમંદિર-ઠડીયા'ના હસ્તલિખિત જ્ઞાનભંડારની પ્રત નં. ૪૮૨, પાના ૬, "સં. ૧૭૬૫ વર્ષે શ્રાવણ શુક્ર ૨ ભીમે વા. શ્રી મુનિવીજે ગણિશિષ્ય મતિવિજયગણિ તત્ શિષ્ય મુનિ.... વિજયેન લિખિતમ્" પ્રતના આધારે પાઠાંતરો મેળવી શુદ્ધ કરીને છપાવેલ છે.

તેવી જ રીતે જ્ઞાનધર્મનો મહિમા જણાવતો, 'ધન્ના-શાલિ-ભદ્રનો' બીજો રાસ પ્રગટ કરવામાં આવેલ છે. આ રાસના અનેક કર્તાઓ છે. તેમાં ખરતરગચ્છીય શ્રી જિનસિંહસુરિના શિષ્ય શ્રી મતિસારની કરેલી આ કૃતિ આજ સુધી અમુદ્રિત હોઈને તેને પ્રસિદ્ધિનું પ્રથમ સ્થાન આપેલ છે. આ પ્રતના પછુ સંશોધનમાં 'પૂ. શાસનકંઠકોદ્ધારક જૈન જ્ઞાનમંદિર-ઠડીયા'ના હસ્તલિખિત જ્ઞાનભંડારની ચાર પ્રતિઓ ઉપયોગમાં લેવામાં આવી છે. જે પ્રતનંબરો પુષ્પિકા સાથે નીચે જણાવવામાં આવે છે.

નં. ૪૭૮ પાના ૫૭—'સકલપંડિતેતમ પં. શ્રી પ શ્રી ચંદ્રગણિશિષ્ય પં. શ્રી સુજ્ઞાનગણિ શ્રી આણંદચંદ્રગણિ ચરણ સેવી અમીચંદ્રગણિના લિપીકૃત શ્રી દેવાસનગરે.'

નં. ૪૮૮ પાના ૧૪—'લિખિતં ઋષિ ને' જસીજી લિખિતં હેમચંદ્ર. સ્થરિતિર્ધિ દરે.'

નં. ૫૨૬ પાના ૧૬—'૧૮૨૦ વર્ષે અસાદ વદ ૧ દિને લિખિતં પં. સૌભાગ્ય વિજયવાચનાર્થે સિરોહીનગરે ॥ શ્રી ઓ શ્રી ઓ ॥

નં. ૧૧૫૧ પાના ૧૬—'સંવત ૧૭૫૮ વરષે ઝ્યેષ્ઠ વદિ ૧૦ દિને શનિવારે શ્રીપત્તનગરે લિખિતમસ્તિ શુભં ભવતુ કલ્યાણમસ્તુ ॥

શ્રી કચવન્ના શાહનો રાસ.

॥ દુહા ॥

સ્વસ્તિશ્રી સુખસંપદા, હાયક અરિહંતદેવ;
 સેવ કરું મુદ્રે મને, નામ જપું નિત્યમેવ ॥૧॥
 સમરું સરસતિ સ્વામિની, પ્રણમું સદ્ગુરુ પામ;
 કચવન્ના ચોપાઈ કહું, દાન ધરમ દીપાય ॥૨॥
 પ્રથમ વહી ધુર માંડીયે, ગૌતમ સ્વામિની લખિય;
 સુરગુરુસમ શ્રી અભયકુમાર, મંત્રીસરની ખુદિ ॥૩॥
 અખુદ અતુટ ભંડાર સખ, શાલિભદ્રની ઋદિ;
 કચવન્ના સૌભાગ્ય તિમ, નામ લીયે ઋદિ સિદિ ॥૪॥
 વારે શ્રી મહાવીરને, શ્રી શ્રેણિકને રાજ;
 ભોગી ભ્રમર નર એ થયો, સાધ્યા આતમ કાજ ॥૫॥

ઢાળ પહેલી

કરજોડી આગળ રહી....એ દેશી

નગરી રાજગૃહી ભલી, સુર નગરી સમ મોહે
 રે; રાજ રાજ્ય પ્રજ સુખી, સુરનરનાં મન મોહે રે....
 નગરી. ॥૧॥ ધનદત્ત શેઠ વસે તિહાં રિદ્ધેં સમૃદ્ધેં
 સનૂરો રે; કોટી ક્વજ વ્યવહારિયો, રાજ માને પૂરો
 રે....નગરી. ॥૨॥ ચંદ્રવદની મૃગલોચની, સતી વસુ-
 મતી તસ નારી રે; દેવ ધરમ ગુરુ રાગિણી, નમણી
 ખમણી સારી રે....નગરી. ॥૩॥ ગાલિ રાલિ મુખથી
 ન નીસરે, ઊંચે સાદે ન બોલે રે; કુલવંતી સોભા-
 ગિણી, તેહને કોઈ ન તોલે રે....નગરી. ॥૪॥ સુખ-

લીલા ભર વિલસતાં, ઉપન્યો ગર્ભ ઉઘોતી રે; સૂર્ય-
 ખિંબ જ્યું પૂરવે, છીપ સોહો જેમ મોતી રે...નગરી.
 ૥૫૥ નિશિભર સૂતી નિંદમેં, ચંદ્ર સુપન તેણેં દીકું
 રે; જઈ જણાવ્યું નાથને, ફલ ભાંખ્યું પીયુ મીકું રે...
 નગરી. ૥૬૥ ત્રીજે માસે દોહડો, ઉપજે ગર્ભ પ્રભાવે
 રે; ચોરી ચુગલી નવિ સુણે, તપ જપ શીયલ સુહાવે
 રે...નગરી. ૥૭૥ દેવગુરુ વાંદે સાસતા, ધમે અમારિ
 પલાવે રે; જિન પૂજા યાત્રા વલી, દાન માને સુખ
 પાવે રે...નગરી. ૥૮૥ અઘરણી આડંબરે, ક્રીધી શેઠ
 તાજ રે; તાજે જાજે ભોજને, સઘલા ક્રીધાં રાજ રે...
 નગરી. ૥૯૬ હવે પૂરે માસે હુવે, ગ્રહ આયા ઉંચરાશે
 રે; શુભ લગન વેળા ઘડી, પુખ્ય નક્ષત્ર ચંદ્ર પાસે રે
 નગરી. ૥૧૦૥ તિણ વેલા તિણે વસુમતી, બેટો સખરો
 જાયો રે; તેજે કરી તનુ દીપતો, સૂરજ જેમ સવાયો
 રે...નગરી. ૥૧૧૥ રંગ રલી વધામણાં, મંગલ ગાવે
 ગોરી રે; નાનાવિધ નાટક કરે, બાંધ્યા તોરણ કોરી
 રે...નગરી. ૥૧૨૥ કુલ દીપક સુત જનમીયો, વાગ્યા
 તાલ કંસાલો રે; પહેલી હાલ પૂરી થઈ, જયતસી
 રંગ રસાલો રે...નગરી. ૥૧૩૥

॥ દુહા ॥

હસુઠજુ દેવાંગના, કરી સઘલાં વિધિ કામ;
 માવિત્રે દીધું ભદ્રું, કયવન્નો તમ નામ ॥૧૥
 દિનદિન વાધે ચંદ્ર જ્યું, ચઢતે ચઢતે વાન;
 પાંચ ધાવે પાલી જતો, લાડ કોડ બહુમાન ॥૨૥
 આઠ વરસનો તે થયો, ભણે નિશાલ પોશાલ;
 અઠલ કલા શીળી ભલી, વિદ્યાનો બહુ ખ્યાલ ॥૩૥

સોભાગી શિર મોહરો, રૂપે દેવકુમાર;
ભણી ગણી પંડિત થયો, યૌવનવય મુવિચાર ॥૪૧॥

ઢાળ બીજી

થાહરા મહોલા ઉપર મેહ, ઝથુકે વિજલી હો લાલ.

વસુમતી સતી એક દિવસ કે, ગજગતિ મલપતી
હો લાલ કે ગજપતિ મલપતી, આઘ પ્રીતમ પાસ, બોલે
જેમ સરસતી હો લાલ, બોઁ; સ્વામી મુણે અરદાસ,
પૂરો આશ માહરી હો લાલ પૂ; પરણાવો કૃતપુણ્ય,
બેટી જુઓ શાહરી હો લાલ બેટી. ॥૧॥ વહુઅર
વિણુ ઘરવાસ, સુનો રત જાણીયે' હો લાલ, સુ.;
વહુઅર પડે મુજ પાય, તો વિકસે પ્રાણીઓ હો લાલ
તો વિઁ; વહૂ પરણે જો પુત્ર, દેખું હું પોતરો હો લાલ.
દેખું; રહે આપણું ચિર નામ, વલી વંશ ગોતરો હો
લાલ. વલી. ॥૨॥ ધનદત્તે' માની વાત, જોશી તેડી
કરી હો લાલ-જોશી., સાગરદત્ત વડ શાહ, માંગી તસ
દીકરી હો લાલ. માંગીઁ; કુંવરી જયસિરિનામ, રૂપે'
દેવકુંવરી હો લાલ. રૂપે', પરણાવી ધરી પ્રેમ, આર્ય-
કારજ હો લાલ આર્ય. ॥૩॥ કુલવંતી ગુણવંતી, શીલે
સીતા સતી હો લાલ. શીલે., ચોસઠ કલાની જાણુ,
વાણી અમીરસ વરસતી હો લાલ વાણીઁ; નારીને
ભરતાર જોડી સરખી જડી હો લાલ, જોડી., હર ઝોરી
રાધા કૃષ્ણ, કામ રતી પરગડી હો લાલ. કામ. ॥૪॥
હર્ષિત હુઆં માવિત્ર, મુજશ જગ વિસ્તર્યો હો લાલ.
મુજ., દીધો મહેલ આવાસ, ચિત્રામણે' ચિતર્યો હો
લાલ. ચિત્રાઁ; જાણે દેવ વિમાન, દીસે એ દૂસરો હો
લાલ. દીસે., જગમગ જલકે જોત, ધૂનો વલી ધૂંસરો

હો લાલ ધૂનો. ૧૫૫૥ વચ હિંડોલા ખાટ, સોને રતને
જડી હો લાલ. સોને૦, જલકે હીરા લાલ, મોતી જડી
પરવડી હો લાલ. મોતી૦; રંગ રત્ની દિન રાત, હિંચે વીંદ
વીંદણી હો લાલ-હિંચે૦, ચૂના ચંદન ચંપેલ, સુવાસ
મહકે ઘણી હો હાલ. સુવા; સજ્જન પુરિજન લોક,
સહુ સંતોષીયા હો લાલ-સહુ; તાજાં કરી પકવાન,
ભલી પરે પોષીયા હો લાલ-ભલી૦; કીચો સખરો
વિવાહ, શોભા જસ મહમહે હો લાલ૦; ખીજ જય-
તસી ઢાલ, કહી મન ગહગહે હો લાલ, કહી. ૧૫૭૧

॥ દુહા ॥

વલી ઓળ પડિત કને, શીખે શાસ્ત્ર વિચાર;
રહે વિષયશુ' વેગલો, ક્યવન્નો સુકુમાર ॥૧॥
વિદ્યાશુ' રાતો રહે, મનમે' નહીં વિકાર;
દેખી જયસિરિ દિન ધણે, સાસુને કહે સાર ॥૨॥

ઢાળ ત્રીજી

રામ સારંગ ધારી અંગીરી કસ ચંગ, સચણા સાવટું મારુજ એ દેરી

માહરો નાહ નગીનો જાણે, સુગંધો કેવડો સાસુજ;
સોભાગી વડભાગી, નહીં કે એવડો. સા૦ ૧૧૧૥ એ
પીતલીયો દેવ, રંગીલો સાહિબો સા૦; મુજશું વાત
ન ચિત્ત, નહીં કોઈ સાહિબો સા૦ ૧૨૧૥ ખોલે ન
મીઠા ખોલ, ન ખોલે હિયડલો સા૦; પીઉંડો ન કરે
સાર, દુઃખી રહે જીવડો સા૦ ૧૩૧૥ મુજશું ન કરે
રાગ, વૈરાગી સારીખો-સા૦; ભોગ સખધ છોડી,
જોગીસર સારીખો સા૦ ૧૪૧૥ કરે વિદ્યા અભ્યાસ,
એ પોથી પડીયો-સા૦; ન રહે ધરમાં જાણી, વટાઉ
હિંડીયો સા૦ ૧૫૧૥ હુ'તો સુગંધી જાઈ, ભમર નહી

ભોગીયો-સાં, મુજને ન માને નાહ, રહે કિયોગીયો
 સાં ૥૬૥ જલે સુરંગી દેહ, સુ યૌવન જગીયો-સાં;
 હું કલવંતી નારી, નાહ નીરાગીયો સાં ૥૭૥ હૂંઈ
 ચિંતાજેર, કે કાલી કોયલી સાં; સખી સાહેલી સાથ,
 હસે હું દોહતી. સાં ૥૮૥ નયણું નાવે નિંદ, કે
 સૂતાં સેજડી, સાં; જાંખર થઈ જૂરી જૂરી, હું રન
 ખેજડી, સાં ૥૯૥ રાચે ન રૂપ સરુપ, ખલ ગુલ સારિખો
 સાં, સમજે ન સંસાર વાત, જોયો મેં પારિખો, સાં
 ૥૧૦૥ એ નહીં છેલ છખીલ, બયલમાં પૂતડો સાં,
 ન રૂચે સરસ સવાદ, જાણે ભૂઈ ભૂતડો સાં ૥૧૧૥
 જતાં ન કહે જાઓ, આવો નહીં આવતાં, સાં;
 નહીં નયણાનું હેજ, ન ખાતાં પીવતાં, સાં ૥૧૨૥
 આપણી જાંઘ ઉઘાડ, કરું નહીં લાજતી-સાં, થાં
 આગે કહી વાત, ખીજશું લાજતી, સાં ૥૧૩૥
 વહુઅરના બહુ ખોલ, શેઠાણી સાંભળી સાં; શેઠ
 ભણી કહે વાત, કે દુઃખભર આકુલી-સાં ૥૧૪૥ કરો
 કોઈ દાય ઉપાય, જ્યું દુઃખ દૂરેં હુવે-સાં; આજ
 લગેં ભોલો એ, વહુને દૂહવે-સાં ૥૧૫૥ ખેલે શેઠ
 વિમાસ, વ્યસન કોણ શીખવે, સાં; એ અણશીખી
 વાત, સહુનેં સંભવે, સાં ૥૧૬૥ કુણ શીખવે ગતિ
 હંસ, ભમર ભોગી ભલા, સાં; મોર પીંછ ચિત્રામ,
 ચોર ચોરી કલા, સાં ૥૧૭૥ સુણીને શેઠની વાણી,
 રીસાણી સુંદરી, સાં જયતસી ત્રીજી ઢાળ, કહી એ
 છંદરી સાં ૥૧૮૥

૥ દુહા ૥

વયણ ઘણું શેઠે જણા, પણ સમજે નહીં નાર;
 હઠ જાલે નારી જિઠો, નવિ મૂકે નિરધાર ૥૧૥

નટ વિટ લંપટ લાલચી, જૂઆરી ને લડાક;
 વ્યસની તેડયા ધનદત્તે, જેહ ચઢાવે આક ॥૨૧॥
 માહવશે ધનદત્ત ભણે, કયવન્નો મુકુમાલ;
 મ્મલ ધણે લઈ શીખવે, વ્યસન કલા તતકાલ ॥૨૨॥

ઢાળ ચોથી

રાગ કેદારો-નદી યમુના કે તીર, ઉડ દાય પંખીયા
 કુમર પાસેં રહે આયકે, દિન ને રાતડી; વ્યસનેં
 પાડે પાસ, કરે રંગ વાતડી ॥૧॥ કરે માંહોમાંહે ગોઠ,
 મલી સહુ ગોઠીયા; ખાવે પીવે દિન-રાત, છુટા જિમ
 પોઠીયા ॥૨॥ કથા કવિત્ત કલ્લોલ, દૂહા ગૂઢાવલી;
 હાસ્ય તમાસા ખેલ, ખુશી ખેલે રલી ॥૩॥ આવી
 ચોપટા માંડી, સારિ પાસા રમે; ઉડે હોડાહોડ કોડા-
 કોડી ધન ગમે. ॥૪॥ હારે જીતે એક, ખેલી વલી
 જૂગોટા; કરે મદિરા પાન, પડે જિમ ઉવટા ॥૫॥ એક
 આલાપે રાગ, કાફી નટ દાન્હડા; તન નન રીરી રીરી
 કરે તાન માનડાં. ॥૬॥ ચટપટ તાલ કંસાલ, ધપ
 મપ માદલાં, ઢમઢમ ઢમકે ઢોલ, ગાજે જિમ વાદલાં,
 ॥૭॥ તતથેઈ નાચે પાત્ર, હાથ લટકાવતી; છેલનેં
 પાડે પાસ, આંખ મટકાવતી. ॥૮॥ પીવે ભાંગ તમાકું,
 તણાવલી છોતરાં; નરક તણા વ્યાપાર, જાણે દાહોત્તરા
 ॥૯॥ ગટગટ પીવે દૂધ, દડીનાં માટકાં; ભરે કસુંબા
 ઘંટ, ભરી ભરી વાટકાં ॥૧૦॥ અમલમેં જાણે કોઈ,
 ઘો છે ભૂતડાં; લુલી લુલી પડે મુખ લાલ, ખરા તે
 વિગૂતડા. ॥૧૧॥ હવે રહે તિયાર સાથ, માતો મદમાં
 નરો; કયવન્નો હુઓ જેમ, ચોગીનો વાનરો ॥૧૨॥
 વિણસેં મીઠા દૂધ, ખિંદુ કાંજ તણે; કસ્તૂરી કપૂર,
 લણસ પરિમલ હણે, ॥૧૩॥ ગંગા જલ લૂણ સંગે,

સહી ખારો હુવે; કુરંગી સંગી ચંદ્ર, કલંગી જન ચવે,
 ૧૧૪૥ નટ વિટ સાથે કુમાર, આંચો વેશ્યા ઘરે;
 દેવદત્તા તિહાં દેખી, આગત સ્વાગત કરે ૧૧૫૥ ભક્તિ
 યુક્તિ હાવભાવ, મુખે જી જી કરે; વેશ્યા ધૂતારી નારી,
 દીઠાં તન મન હરે ૧૧૬૥ પાટે મૃગ જ્યુ' પાસ, ખોલે
 વિકસી હસી; મ કરો ઈશુરો સંગ, ચતુર કહે જય-
 તસી ૧૧૭૥

॥ દુહા ॥

અંદ્રવદની મૃગ લોચણી, રૂપે ગોરી રંભ;
 કયવન્નો લોગી ભમર, દેખી ઘરે અચંભ ૧૧૮૥

ઢાળ પાંચમી

સગ સોરઠ, મતાર મિત્ર, ચાલણરી વરીયાં નહીં હો લાલ,
 ધણુવારી લાલ ચલણ ન દશું એ દેશી.

કર જોડી વેશ્યા કહે હો લાલ; હું થારે ભલિહાર હો,
 કયવન્ના શાહ ભલે' રે પધાર્યા આજ; હું દાસી છું
 તાહરી હો લાલ, થે' મુંજ પ્રાણ આધાર હો, કય.
 ૧૧૯૥ એ મંદિર એ મલિયાં હો લાલ, એક હિંડોળા
 ખાટ હો કય; તન મન ધન એ થાહરાં હો લાલ,
 હસો વસો ગહગાટ હો. કય૦ ૧૨૦૥ હાવ ભાવ વચને'
 કરી હો લાલ, ચોરી લીયો તસુ ચિત્ત હો, કય૦;
 કયવન્નો વેશ્યા ઘરે હો લાલ, મોહી રહ્યો ધરી પ્રીત
 હો કય૦ ૧૨૧૥ દાસી નિજવર મૂકીને' હો લાલ, આણવે
 ધન કોડી હો, કય૦; મનવંછિત લીલા કરે હો લાલ,
 એ ખિહું સરખી જોડી હો, કય૦ ૧૨૨૥ ઘર કુટુંબ
 સહુ વિસર્યાં હો લાલ, પરણી મૂકી વિસાર હો કય૦;
 માવિત્ર મૂક્યાં આપણાં હો લાલ, ધિગ્ધિગ્ કામ વિકાર

હો, કયં ૧૫૫૥ ખાણું પીણું ખેલણું હો લાલ, રંગ
 રાતાં ધન જોડિ હો, કયં; માવિત્ર તસુ ધન મોકલે
 હો લાલ, વરસા વરસ એક કોડિ હો કયં ૧૬૧૥ ખાર
 વરસ વોલ્યા તિકે' હો લાલ, માવિત્રે' કરી નેહ હો કય.
 દાસી મેલી સુત તેડવા હો લાલ, આવો આપણે ગેહ હો.
 ૧૭૧૥ માવિત્ર હૂઆં ડોસલાં હો લાલ, કરો ઘર ઘરણીની
 સાર હો કયં; કયવન્નો માને નહીં હો લાલ, દાસી
 પાછી ગઈ હાર હો, કયં ૧૮૧૥ વેશ્યાશુ' રાતો રહે
 હો લાલ, જેમ ભમરો વનરાજિ હો કયં; છોડ્યાં
 માવિત્ર આપણું હો લાલ, છોડ્યાં સહુ' લાજ કાજ
 હો કયં ૧૯૧૥ ખૂડ્યાં તે નર આપડા હો લાલ, જે
 કરે વેશ્યાશુ' રંગ હો કયં; પાંચમી ઢાલે વેશ્યા તજે
 હો લાલ, જેમ પામો જયરંગ હો, કયં ૨૦૧૦

૥ દુહા ૥

દાસી ઉદાસીન મને, વાત કહે ઘર આવ;
 કુમર વેશ્યાએ લોગન્યો, આવજુ વાત ન કાંચ. ૧૧૧
 વાત સુણી માતા હવે, કરે વિવિધ વિલાપ;
 આપ કમાયા કમ્મડા, કરે ઘણે પશ્ચાતાપ. ૧૨૧

ઢાલ છઠી

રાગ રશાખ, ઘરે આવો મન મોહનાં હો ધોરા-એ દશી

તું જીવન તું આતમા હો ખેટા, તું મુજ પ્રાણુ
 આધાર ખેટા; સાસતણી પરે' સાંભરે હો ખેટા, તું
 વસે હિયડા વાર ખેટા, ૧ ઘરે' આવો રે મન મોહના
 ખેટા—એ આંકણી-તિલભર જીવ રહે નહીં ખેટા, કિમ
 જાવે જમવાર ખેટા; એકરસો આવી આંગણે ખેટા;
 કર માયડીની સાર ખેટા; ઘરે' ૦ ૨૨૧૧ તું મુજ અંધા

લાકડી બેટા તું કલેખની કોર બેટા; આંત્રલૂહણું તું માહરે
 બેટા, કિમ હોયે કઠિણ કઠોર બેટા, ધરેં ॥૩૧॥ કુણ
 કહેશે મુજ માયડી બેટા, કુણને કહીશું પૂત બેટા; એકે
 જયા બાહિરો સહિ બેટા, નહિ રહે ધરતું સૂત બેટા,
 ધરેં ॥૪૧॥ તું પુત્ત ભોજનને સમે બેટા, હિયડે બેસે
 આય બેટા; જે માતા કરી લેખવે બેટા, તો ધર આય
 વસાય બેટા ધરે. ॥૫૧॥ સાલે સાલતણી પરેં બેટા,
 એ ધર આહીઠાણ બેટા; પ્રાણ હેંશે હવે પ્રાદુણું બેટા.
 તું મન જાણ મ જાણ બેટા ધરે. ॥૬૧॥ હું ડોસી
 તુજ તાતડો બેટા, નયણ ગમાયાં રોય બેટા; ધર સુનું
 કરી ગયો બેટા, રહ્યો પરદેશી હોય બેટા. ધરે. ॥૭૧॥
 બાલપણે હું જાણતી બેટા, કરશે બુઢાપણ સેવ બેટા;
 છોડું કછોડું હવે બેટા, ન ગણે તું મા ગુરુદેવ બેટા.
 ધરે. ॥૮૧॥ જે બાલપણ સાંભરે બેટા, શીયાલાની રાત
 બેટા; તો છોડે નહી માતનેં બેટા. ચઢ્યું કલંક
 વિખ્યાત બેટા. ધરેં ॥૯૧॥ પાળી લાલી મ્હોટો કિયો
 બેટા, ઘોયાં મળને મૂત્ર બેટા; સગાઈ ઠગાઈમાં ગણી
 બેટા, તું મહારે ધરતું સૂત બેટા, (પાઠાંતરે-ખૂતો
 વેશ્યાશું વિગુત્ત બેટા) ધરેં ॥૧૦૧॥ વઢૂ રતન એ
 તાહરી બેટા, સુગુણ સતી સુકલીણ બેટા; કાયલ જ્યું
 કાલી હુધ બેટા, વિરહિણી જૂરી જૂરી ક્ષીણ બેટા
 ધરે, ॥૧૧૧॥ નીચનો સંગ કરાવીયો બેટા. તે ફલ
 લાગાં એહ બેટા; પાણી પીને ધર પૂછવું બેટા, હૂઓ
 ઉખાણો તેહ બેટા. ધરેં ॥૧૨૧॥ જે વિહડે પેટ જ
 આપણું બેટા, તો કલિ ઉથલ હોય બેટા; એ ઉખાણો
 ઇલાં કણે બેટા, તેં સાચો હૂઓ જોય બેટા. ધરેં

૧૧૩૧ હું પાપિણી સરજી અછું બેટા, દુઃખ દેખણને
કાજ બેટા; દુઃખીયાને ઉતાવળું બેટા, મરણ ન છે
મહારાજ બેટા. ઘરેં ૧૧૪૧ આપ કમાઈ એ સહી
બેટા, ઇહા નહીં કિણુરો દોષ બેટા; પાપી જીવ રહે
નહીં બેટા સાસુ હુવે તિહાં શોષ બેટા, ઘરેં ૧૧૫૧
દેવગુરુ શીખ માને નહીં બેટા, માને નહિ માવિત્ત
બેટા; ઢાળ છઠ્ઠી કહે જયતરી બેટા, એ વ્યસનીની
રીત બેટા ઘરેં ૧૧૬૧

૧૧ દુહા ૧૧

જૂરી જૂરી પિંજર હૂઆં, બૃહા પણ માવિત્ત;
પણ પાછો આન્યો નહી, કયવન્નો ધરી પ્રીત ૧૧૧૧
માત પિતા બેહુ થયાં, કાલ ધરમ વ્યવહાર;
કયવન્ના નારી ઘરેં, પાંચે કુલ આચાર ૧૧૨૧
નારી ધન મૂકે તિહાં, તિમહિ જ પતિને સાર;
ધન વિત્યું તબ આભરણ, મૂકે સતી શણગાર ૧૧૩૧
ઘરેણાં ગાઠાં જેખીને, અક્કા કરે વિચાર;
ધર ખાલી હૂઓ એહનો, નહી કમાવણ હાર, ૧૧૪૧
કરે ધર બેટી કાંતણું, લહી આપણો પ્રસ્તાવ;
વિરહિણી નારીનો સહી, એહિજ મૂલ સ્વભાવ ૧૧૫૧
અનુકમે અક્કાએ મુળી, મરણ વાત માવિત્ત;
હિવે સ્વારથ અણપૂગતે, બે જ્યાં કરે કુરીત ૧૧૬૧

ઢાળ સાતમી

અલબેલાની રશી

હવે તે અક્કા ટોકરી રે લાલ, બેટીને કહે તેડિ
સુવિચારી રે; કયવન્નો નિર્ધન હૂઓ રે લાલ, છાંડ તું
એહની કેડિ-સુ બાને ૧૧૧૧ માને વાત તું માહરી

રે લાલ, મ કરે એહનો સંગ, સુ૦; રહેજે રીશ
 ભરી રૂંશણે રે લાલ, કરજે રંગ વિરંગ....સુ૦ માને૦
 ૥૨૥ માલ વિના એ મુઆ જિસ્થો રે લાલ, દીઠા ન
 આવે દાય....સુ૦; અખદ્ધ એ અમુહામણો રે લાલ,
 કાલીશ કૂટી ધકાય.... સુ૦ મા. ૥૩૥ વ્યસનીને વેષ
 રચી વલી રે લાલ, મરે ન છોડે મંચ સુ૦; સ્વારથ
 વિણ કિણ કામનો રે લાલ, ઠાલો ઠીંકર સંચ સુ૦
 મા. ૥૪૥ કિણ કિણને ચીતારસ્યાં રે લાલ, લખ
 આવે લખ જય, સુ૦; નાઈ મુ'ડે નવ નવા રે લાલ,
 વેશ્યા ઠગિ ઠગિ ખાય....સુ૦ મા. ૥૫૥ કહે ખેટી સુણો
 માતજ રે લાલ, એ સુકલીણ સુખત. સુ૦; નેહ ન
 છોટે એહનો રે લાલ, પડી પટોલે ભાત....સુ૦ મા. ૥૬૥
 મન માન્યો એ માહરે રે લાલ, ખીજે નાવે દાય....સુ૦;
 જેમ નયણાં વિચ પુતલી રે લાલ, તિમ તન મનને
 સુહાય....સુ૦ મા. ૥૭૥ લાગો રંગ મજઠનો રે લાલ,
 છોહ લાગી જમ લીંત-સુ૦; વલગી રહે વેલી રૂંખણું
 રે લાલ, જમ કાગલશું ચીત....સુ૦ મા. ૥૮૥
 કરતાર ભરતાર એ સહી રે લાલ, ન રહે ઈણ વિણ
 જવ સુ૦; છોડું નહી હું જવતી રે લાલ, સાચો રંગ
 સદીવ સુ૦ મા. ૯ એક દિન જો અલગો રહે રે લાલ,
 તો નયણે નાવે નીંદ સુ૦, કૂડ કહું તો આખડી રે
 લાલ, હું વીંદણી એ વીંદ....સુ૦ મા. ૥૧૦૥
 રહે રહે છાની છોકરી રે લાલ, ડોકરી બોલે એહ
 મુ; નાચણીરો કિશોરાચણો રે લાલ, જ્યાંના ગીતાં
 તેહ....સુ૦ મા. ૥૧૧૥ રીશ ત્રિશૂલો ચોડીયાં રે લાલ,
 કરી આંખ્યો રાતી ચોલ, સુ૦; ગાળો રાંડ બોલે ઘણી
 રે લોલ, જણે કૂટો ઢોલ સુ૦ મા. ૥૧૨૥ ડોસી પોસી

પાપિણી રે લાલ, ન ચલે બેટી બેર, સુ૦; બડ બડ
 ખૂદી બોલતી રે લાલ, સાપણી માંડયો સોર, સુ૦
 મા. ૥૧૭૥ કયવન્ના ઉપરેં વહે રે લાલ, કરે ઠોબારણ
 બેર સુ૦; બેટી રોવે તે દેખીને રેં લાલ, જ્યું પગ
 દેખી મોર....સુ૦ મા. ૥૧૪૥ સતી કૂતી જોહવી રે લાલ,
 ખૂતી લોભ લબકક સુ૦; અક્કા ઓબલકા આણતી
 રે લાલ, કરે તડક બડક....સુ૦ મા. ૥૧૫૥ પાપિણી
 સાપણી જ્યું ઉછલે રે લાલ, લાગુ બણે ભૂત, સુ૦;
 કહે પડયો રહે તું ઘરે રે લાલ, રોગી સોગીરો સૂત,
 સુ૦ મા. ૥૧૬૥ ઘર શૂરો મડ પિંડીયો રે લાલ, વાત
 કહે અફભૂત સુ૦; બલીના બાહી ઉથલે રે લાલ, ખાધો
 પીતા ધન સૂત....સુ૦ મા. ૥૧૭૥

યતઃ વસ્રહીનો હલકારો, ધૃતહીનં ચ ભોજનં;
 કંઠ હીનં ચ ગાંધર્વ, ભાવહીના ચ મિત્રતા ૥૧૮૥

ધૂતાધૂત ભંડા ભંડા, બેલા માંહિ બચલ;
 એતા છંદા ચાલવે, તો તું નાહ છયલ ૥૧૯૥
 લુખો સુકો ભાવે નહી રે લાલ, તાજાં ધાન્ય ધૂત-
 ઘોલ સુ૦; અમલ આછાં રૂડાં લુગડાં રે લાલ, જોઈજો
 તેલ તંબોલ....સુ૦ મા. ૥૧૮૥ સરશે વરશે તો વિના
 રે લાલ, બે આપણેં ઘર બાર, સુ૦; માવિત્ર મૂઆં
 તાહરા રે લાલ, કર ઘર કુલ આચાર....સુ૦ મા. ૥૧૯૥

॥ દુહા ॥

સંવન તિહા ન બઈયે, જિહાં કપટકા હેત;
 જ્યાહોં કલી કણેરકી, તન રાતા મન પ્રવેત ૥૧૦૥
 હંસા તો તબ લગ ચુગે, જબ લગ દેખે લાગ;
 લાગવિહૂણા જે ચુગે, હંસ નહી તે કાગ. ૥૧૧૥

જગ ઉડાયા ખાપડા, કાણુ સરોવર કાણુ તીર;
હંસ ભમરા સખ કિમ સહે, અમરસ જાહે શરીર ॥૩૧॥
લીહ નહીં લજ્જા નહીં, નહી રંગ નહી રાગ;
તે માણસ તિમ છાંડિયે, જીમ અંધારે નાગ ॥૩૨॥
કડુઆં ફલાં કુમાણસા, જસ અવગુણુ જાહી;
આંડી દીજે જૂંચ ઘણી, ફૂર વસીજે જાઈ ॥૩૩॥

ઢાળ પૂર્વલી

ધમ મુણીને નીસર્યાં રે લાલ; અમરધ આણી
શરીર સુઃ; તેજ ન સહે તાજણો રે લાલ, હંસ સહે
નહી છીરસુ. માં ॥૨૦॥ આંખ ઉઘાડી ચિંતવે રે
લાલ, ધિગ્ ધિગ્ વેશ્યા નેહ સુઃ; ગિરિવાહલાં વાદલ
છાંહજ્યું રે લાલ, અંતે દીખાવે છેહ....સુઃ મા, ॥૨૧॥

॥ દુહો ॥

વેશ્યા નેહ જૂઆર ધન, કાંતી અંજર છાર;
પાછલો પહોર અપૂત ધન, જતા ન લાગે વાર. ॥૧૧॥

ઢાળ પહેલાની

ધનદત્તનું ઘર પૂછતો રે લાલ આવે મારગ માંહ,
સુઃ; નગરશેઠ મળ્યો તિસે રે લાલ, કુમાર પૂછે વલી
રાહ....સુઃ માં ॥૨૨॥ શેઠ કહે તું જાણે નહીરે લાલ,
તું પરદેશી લોક સુઃ; જુનું હૂંચ્યો ઘર તેહનું રે લાલ,
નામ ગયું વલી ફેક....સુઃ માં ॥૨૩॥ શેઠ-શેઠાણી બે
મૂઆં રે લાલ, નિવડ્યો પુત્ત કપુત્ત સુઃ; ધન ખાધું
સઘલું તિણે રે લાલ, વેશ્યાસેંતી વગૂત....સુઃ માં
॥૨૪॥ નિજ શ્રવણે અવગુણુ સુણ્યા રે લાલ, ધિગ્ ધિગ્
મુજ અવતાર રે સુઃ; નયણેં બે હું આસું જરે લાલ,
જાણે મોતીહાર....સુઃ માં ॥૨૫॥ તીરથભૂત પિતા કહ્યો

રે લાલ, વળી વિશેષેં માત સુ૦; ન કરી સેવા આકરી
 રે લાલ, ભલી ન શ્રીધી વાત....સુ૦ મા૦ ॥૨૬॥ ઇમ
 ચિંતવતો આવીયો રે લાલ, નિજ ઘર બાર કુમાર સુ૦;
 શિર ધૂણી સોચે ઘણું રે લાલ, જોતો પોલ પ્રકાર સુ૦
 મા૦ ॥૨૭॥ પડ્યા પછી પણ પાધરે લાલ, ચાલે ચતુર
 સુખણ સુ૦ વ્યસન સાતે તજો સાતમી રે લાલ ઢાલે
 જયતસી વાણ....સુ૦ મા૦ ॥૨૮॥

॥ દુહો ॥

ઘણી વિહુણા ધવલ ઘર, ઢલ હૂઆ ઢમ ઢર;
 હૂઓ આમણ હુમણો, દેખિ દેખિ ચઉ ફેર. ॥૧॥
 જણ ઘરમેં વલિ દિસતા, જાજ દાસી દામ;
 ગહ મહ શોભા વધ ગઈ, દેખી હૂઓ ઉદાસ. ॥૨॥
 યત:-જિણ કે ખંધે ફૂટે, કરતે લાડ હનર;
 લાડણહારે રહ ગએ, ગયે લડાવણ હાર. ॥૩॥
 હવે એકાંતે બારણે, ઉભો રહી અડોલ;
 કુંઝર કાને સાંભલે, નિજ નારીનાં બોલ. ॥૪॥
 કહે કામિની મુડા ભણી, હડી હડી પ્રભાત;
 રંગ રંગીલા સુઅડા, સુણ સુણ મોરી વાત. ॥૫॥

ઢાળ આઠમી

રાગ ગાડી સોરઠ મિશ્ર સુવડાની દશમીમાં

સુણ સુણ સૂવડીયા, સૂવડીયાભાઈ, તું છે ચતુર
 સુખણ હોરે હાં, રૂપ રુડું રળીયામણું સુ.; સુ. મીઠી
 તોરી વાણિ હોરે હાં, બોલે જલડી પડવડા. સુ૦ ॥૧॥
 નીલી થારી પાંખ હોરે હા, ચાંચ રાતી તીંખી તાહરી,
 સુ. સુ; રુડી થારી આંખ હોરે હાં, રાતી માતીરંગ
 વાટલી, સુ. ॥૨॥ સુ. સોને મઢાવું તાહરી ચાંચ હોરે
 હાં, દૂધે પખાલું તાહરી પાંખ, સુ૦સુ; તુને બિછાવું

હાથ હોરે હાં, વિનતડી સુણ માહરીસુ. ૥૩૥ સુ.
 માનીશ તુજ ઉપજાર હોરે હાં, જયે કિહાં પિયું
 માહરો, સુ; સુ. ઉંડે પાંખ પસારી હોરે હાં; મ કરે
 દીલ તું મારજે, સુ. ૥૪૥ સુ. કહેજે મુજ સંદેશ
 હોરે હાં, અબલા તુજ ધર એકલી, સુ સુ; છે વિરહિણી
 ને વેશ હોરે હાં, જૂરી જૂરી જખર લખરી સુ. ૥૫૥
 સુ. તણ્યાં, તેલ તબોલ હોરે હાં, ખાના પીના ખેલણ
 સુ;સુ. છાંડ્યા અંખ રંખરોલ હોરે હાં, પીઠ અંજણ
 મંજણા સુ, ૥૬૥ સુ. તોડ્યા હીર ચીર હાર હોરે
 હાં, લાગે શણગાર અંગાર સરીખા સુ; સુ. વિરહા
 કરવત ધાર હોરે હાં, રસ કસ ખારા વિષ ફૂઆ
 સુ. ૥૭૥ સુ. સુવે નહી સુખ સેજ હોરે હાં, નયણે
 નાવે નીંદડી સુ; સુ. ધરતી પીયુશું હેજ હોરે હાં,
 દુઃખ ધરતી ધરતી સુવે, સુ. ૥૮૥ સુ. વલી કહે જે
 તુજ નારી હોરે હાં, તુમને કદા છે ખોલડાં, સુ; સુ.
 તેં લોપી કુલકાર હોરે હાં, લહેણાથી દેણે પડી, સુ.
 ૥૯૥ સુ. તે પાંચારી સાખ હોરે હાં, હું પરણી હુતી
 બેઠને સુ; સુ. તણ ન અવગુણ દાખ હોરે હાં, કલંક
 ચઢાવ્યા મેહણાં, સુ. ૧૦૥ સુ. મેં તુજને ભરતાર
 હોરે હાં, કલ્પતરુ જ્યું આદર્યો, સુ;સુ. આંક એરંડ
 અનુસાર હોરે હાં, ઊંચો નીચ પરે નીવડયો, સુ.
 ૧૧૥ સુ. ગાંડે બાંધ્યો તાણ હોરે હાં, રતન અમૂલખ
 જણીને, સુ; સુ. પણ હૂએ પથ્થર જાણ હોરે હાં, પાંચ
 હૂઓ કાચ સારિખો, સુ. ૧૨૥ સુ. હંસ હૂઓ જાણે
 કામ હોરે હાં, સોનો શીસો નિવડયો, સુ; સુ. વેશ્યાશું
 કરિ રામ હોરે હાં, નામ ખમાયો બાપનો, સુ. ૧૩૥
 સુ. કાં સરજ કિરતાર હોરે હાં, કાંત વિદ્વણી કામિની

સુઃસુઃ દુઃખિણી કોઇ કોઇ નારી, હોરે હાં પણ
સંઘલી છે મો સુઝે સુઃ ॥૧૪॥ સુઃ કિણુને દીજે દોષ
હોરે હાં, ધાટ કમાઈ આપણી, સુઃ સુઃ કેહો કરું
અપશંપ હોરે હાં, લાહિણી દાખે આપણું સુઃ ॥૧૫॥

૧૬ ॥ દુઃખ ॥

વાલમતણી વિઠાડે કિરતાર, કદિ માંજશે;
દુઃખે ને કદી સયોગ, કરશે તે નિરજુષ કહો. ॥૧૬॥
મોઢિલ મધન્યુ મોર ધ્વનિ, દક્ષિણ પવન જુહુતિ;
ધોર કિરણ તે ઝોલ રસ, વિરડી એ ન સહેતિ મારા.
દુઃસહ વેદન વિરડી; સાચ કહે કવિ માલ;
નિજુડી નેડી વિઠી, તિજુડા હવણ હવાલ ॥૧૭॥
એક આંખ્યાં દીઠાં દહે, વાલા દહે પરદેશ;
સંજન કુજન જિં દહે, હિયડાં કાકું કરશે. ॥૧૮॥
હપર આંખા મોરીયા, તલે નિઝરણા ઝરત;
સાજન પાખે દીહડા, તાઠા તોહી તપત. ॥૧૯॥
છાતી માંડે સાલ, સજુ સજુમેં ખટકેં ઘણાં;
કરસ્યાં કવણ હવાલ, મલિયાં વિજુ મટશે નહી. ॥૨૦॥
ને જસ લીનો હોય, સો સાંહેબ વશ રંછયે;
ધોણું અંધારું તોય, મોર લવે ધન ગળજયે. ॥૨૧॥
લેહા લગરી જૂખ, જૂહલિએ ભાંજે નહી;
દેખી જે તો દુઃખ નેમાં બાણી તલમિલે. ॥૨૨॥
ને લેહું કિરતાર, કરું વિનંતી આપણી;
આઈહો સરજણ હાર, ઓજમ યુહી બામસી. ॥૨૩॥
વયણા તણાં વિચાર, સાખતાં લેટયાં નહીં;
સાવજડાં સંસાર, પ્રાતલીયા પાલકિત નહીં. ॥૨૪॥
મુખકે કહે કહાવને, કાગલ લખી ન બાત;
આપને મનશું બનીયો, મેરે મનકી વાત ॥૨૫॥

ઢાળ પૂર્વેલી

કહેજે મુજ આશીષ હોરે હાં, કોડી વરસ
પ્રભુ જીવને, સુ૦; સુ. મત કરને મન રીશ હોરે હાં,
ભત્રું જણો કરને જિહું સુ. ૥૧૬૥ સુ૦ હું થાહારી
બલિહાર હોરે હાં, કહીં સંદેશને લાવને, સુ૦; સુ.
વાટ જોવા ઉભી બાર હોરે હાં, કુશલે વેગ આવને,
સુ. ૥૧૭૥ સુ૦ સતીય શિરોમણિ જાણ હોરે હાં,
સીતા સતી જીમ નિર્મલી, સુ૦; સુ૦ જ્યતસી કરે
સુવખાણ હોરે હાં, શીલે લીલા ઢાલ આઠમી સુ. ૥૧૮૥

॥ કુહો ॥

દીધી આપણી ખાંડ, ચોરી ચડી કર મેલતાં;
પણ જિમ તનરી ખાંડ તિમ નવિ રાખી તો કહે ૥૧૯૥
કુરંકે ડાણું અંગ, તિણ અવચર નારી વણો;
ચિતે આજ મુરંગ, ચહી મલયે મુજ વાલહો. ૥૨૦૥

ઢાળ નવમી

રાગ મારુ, સોરઠમિમ, નલરાજને રસ હોજ પલવંમ.
હુંતા પલાણીયા...એ રેશી.

ખેડી કાંતણ ઢાણ હોજ, નારી મન નિશ્ચલ કરી
લાલ, ના૦; મુણિ મુણિ વિરહિણી વાણી હોજ, કુમાર
વજહત અતિ હૂઓ લાલ કુ. ૥૨૧૥ કુમર પ્રયો ધર
માંહે હોજ, શૌચ ધરંતો શંકતો લાલ, શી૦; અંદ્ર
પ્રહી જ્યું રાહુ હોજ, મુખ વિલખે છબી શોભતી
લાલ, મુખ ૦ ૥૨૨૥ શંકાણી સુકલીણી હોજ, સતીય
શિરોમણી ચિંતવે લાલ, સ૦; એ પર પુરુષ પ્રવીણ
હોજ, કિમ આઝો વહી આંગણે લાલ....કિમ. ૥૨૩૥

જ તું તાહરે કામ હોજી, પૂરી અપૂરી કરી કહે લાલ,
 પૂઁ; નહીં પર પુરુષારે કામ હોજી એ ઘર છે સતીયા
 તણાં લાલ. એ૦ ૥૪૥ સરણાઈ મુંહડા હોજી, કેશરી કેશ
 ભયંભભિ લાલ, કે૦; ચડશે હાથ મૂઆ હોજી, સતીય
 પયોધર કૃપણ ધન લાલ સ૦ ૥૫૥ બીજ નર સહુ વીર
 હોજી, બોલું ન બોલ બીજસેંતી લાલ, બો૦; સગી
 નણંદીરો વીર હોજી, કૂડ કહું તો આંખડી લાલ, ક૦ ૥૬૥
 હું પ્રિયા છું તેહ હોજી, ક્યવન્નો બોલે હસી લાલ.
 ક્ય.; તું રાખી રેહ હોજી, ચંદ્ર નાનો તે ચાદીયો
 લાલ ચંદ્ર ૥૭૥ દીઠા ઘાટ સુઘાટ હોજી, સાસુરો જયો
 સહી લાલ, સા; હુએ રંગ ગહઝાટ હોજી, કામિની તન
 મન વિકસીયા લાલ, કા૦ ૥૮૥ જિમ અતિ વૂઠે મેહ
 હોજી, નવ નવ રંગ ધરતી ધરે લાલ, ન૦; જ્યશ્રી તિમ
 પીયું નેહ હોજી, નવમી ઢાલ જયરંગ ભણે લાલ ન. ૥૯૥

ઢાળ દસમી

રાગ ધન્યાશી અષાઢ્યા હે રામ પધારીયા..... એ રાગ

આજ વધાવો માહરે, આજ જગ્યું હે સખિ
 માહરું ભાગ્ય કે; પીયુડો હે ઘરે આગ્રીયો..... એ.....
 આંકણી. દુઃખ દોહમ દૂરેં ટલ્યો, આજ પાથો હે સખિ
 સુખ સૌભાગ્ય કે.... પ્રી૦ ૥૧૥ સુરતર ફલીયા આંગણે,
 આજ દૂધેં હે સખિ લુઠાં મેહકે પી૦; મુહ માંગ્યા
 પાસાં ઢલ્યાં, આજ ઉલસી હે સખિ દેહ સનેહ કે....
 પ્રી૦ ૥૨૥ તપ જપ વ્રતની આમડી, આજ દ્રઆં હે
 સખિ પૂશ સુસ કે.... પી૦; તૂઠા ગુરુ નેં દેવતા, આજ
 ખૂચી હે સખિ મનની હુશ કે.... પ્રી૦ ૥૩૥ ધન્ય વેલા
 ધન્ય એ ઘડી, આજ ધન્ય ધન્ય હે સખિ દિવસ

ઉમાહ કે, પી૦; આર વરસને' છેહડે, મુજ મલીયા હે
 સખિ વિછડયો નાહ કે....પી૦ ॥૪૧॥ મોતીયડે' વધાવીયો,
 ગોરી ગાવે હો સખિ મલિ મલિ ગીત કે પી૦; વર
 માંડણે ઘર માંડીયું, રંગ ચીતરયાં હે સખી ભીંત
 સચિત કે....પી૦ ॥૪૨॥ વિચ વિચ દીયા ચોલ'ભડા,
 સહુ કાઢિ હે સખિ મનની ભાસ કે પી૦; નાહ મલ્યો
 આજ માહરો, રંગ રલીયાં હો સખિ લીલ વિલાસ
 કે....પી૦ ॥૪૩॥ રંગમાં મીઠા રૂપણે, જણે દુધમાં હે
 સખિ સાકર દ્રાક્ષ કે પી૦; અલીયા ગલીયાં પઠલાં
 હસી બોલ્યા હે સખિ મધુરી ભાષ કે....પી૦ ॥૪૪॥
 સાજન સહુ આવી મલ્યાં, દુઓ હર્ષિત હે સખિ કુટુંબ
 અપાર કે, પી૦; બાંધ્યાં તોરણ બારણે, શોભા વધી
 હે સખિ, નગર મજર કે....પી૦ ॥૪૫॥ મનવાંછિત મુખ
 બોગવે, દીયે દાનને' હે સખિ આદર માન કે, પી૦;
 ગહ મહ ઘર વસતી દૂધ, ઘર સોહે હે સખિ પુરુષ
 પ્રધાન કે....પી૦ ॥૪૬॥ જયશ્રી શીલ શોભા ભલી, ગુણ
 ગાવે હે સખિ સહુ નર નાર કે, પી૦; દશમી દાલ
 કહી જયતસી, શીલ સરિખું હે સખિ કો ન સંસાર
 કે....પી૦ ॥૪૭॥

॥ દુહા ॥

જયશ્રી સમ નારી ન હો, કવચનો સમ ભરતાર;
 ભેડી બિહું સરખી ભુડી, તુઠો શ્રી હિરવાર. ॥૪૮॥
 હવે વેશ્યાની દીકરી, લડિ બાકા ઘર છોડિ;
 આવી વરવર પૂજતી, હુઈ જયશ્રીની ભેડી. ॥૪૯॥
 બિહું નારી સરખી ભેડી, વધતો પ્રેમ રનેહ;
 કવચનો સોભાગીયો, હોઈ હવે વચ ભેડ. ॥૫૦॥

ખાંખ બિંદુ સમ નારી બે, માને ચતુર મુખજી;
 પથ હોલ હુકમ જયશ્રી તણે, હાથે ઘર મંડાજી. ॥૪૧॥
 હવે જયશ્રીના ભાગ્યથી, મુત ઉપનયો ગર્ભવાસ;
 કમવખાને પથ હુકમો, ખાલ્યે પુરો માસ. ॥૪૨॥

ઢાળ ૧૧મી

રામ - સોરઠી રહો રહો રહો. વાલહા...

માહ નગીનો ઈક દિને, દેખા અતિ દિલગીર લાલ
 રે; જયશ્રી નારી મલપતી, આવી પ્રીતમ તીર લાલ
 રે; ॥૪૩॥ પૂછે પદ્મિણી પ્રિય ભણી, હસતા દેખા
 સદૈવ લાલ રે; આજ ન ખોલો કયું હસી, થેં પ્રીતમ
 મુજ બધ લાલ રે-પૂછે. ॥૪૪॥ ચિંતા કાંઈ નવી વસી,
 કાં તો મુજશું રીશ લાલ રે; આજ નિહેજે વાલ હો,
 રૂઝ વિશ્વાવીશ લાલ રે-પૂછે ॥૪૫॥ ખાસી દાસી
 હું તાહરી, પું ન ધડયા ઘો રીખ લાલ રે; વિણ
 ભેટ્યા છર્વું નહી, ન ભરું પાછી વીખ લાલ રે-પૂછે.
 ॥૪૬॥ પ્રીતમ કહે મુજ પદ્મિણી, તોશું કેહી રીશ
 લાલ રે; તું ઘર મંડણુ માહરે, હાથે રહે નિશ દિશ
 લાલ રે...પૂછે. ॥૪૭॥ તોશું મન મોહી રહું, ભમર
 જ્યું ફૂલ મુગંધ લાલ રે; ચિંતા ધનની મુજ મને,
 દોહિલો છે ઘર બંધ લાલ રે...પૂછે. ॥૪૮॥ ફૂલ ઘર
 મોટું આપણું, વડ વડાં કીધાં કામ લાલ રે; પાંચે
 મેં પરમજી ભલા, બાપ-દાદના નામ લાલ રે...પૂછે.
 ॥૪૯॥ આઝી બેચો પહી પ્રાણે; રંકિત દેવલ કાજ
 લાલ રે; ખરચ વરચ કીધા વિના, ન રહે કમની લાજ
 લાલ રે...પૂછે. ॥૫૦॥ દીને યાચક જય ભણે, સેવ કરે
 સહુ કાચુ દાસ રે; દલહતી દાસ અગ્યારમી, મુણતાં
 જમનમ હોય લાલ રે...પૂછે. ॥૫૧॥

॥ દુહો ॥

એકથ દીધે ખાહરો, નામ ન લેવે દોમ;
દીધારી દેવલ ચઢે, ઇમ ગોલે સહુ કૈવ. ॥૧૧॥

ઢાળ ખારમી

રામ :- ગોડી. કહારો. જ'જીલના ભરતમાં ફે.....

દામ નહી ગાંઠ માહરે, દામ કરે સહુ કામો રે;
દામો તસે દેવતા, દામ વધારે મામોરે, ॥૧૧॥
દામ ભલો સંસારમાં, દીધાં દોલત, હોય રે; ગ્રહ
ગોચર પીડા ટલે, દામ વશે સહુ કોયરે....દા. ॥૨૧॥
રૂપેયે માને રાજવી, રૂપેયે હવે ધૃત ધાલો રે; રૂપેયે
કરમ કરમ હુવે, રૂપેયે સદા રંગ રોલો રે....દા. ॥૩૧॥
દોકડા વાલા જગતમાં, દોકડે માદલ વાળે રે; દોકડે
સ્નાત્ર પૂજ હુવે, દોકડે જિન ગુણ ગાળે રે....દા. ॥૪૧॥
દોકડે માને ભારજ દોકડે લાડી હાથ બેડે રે; દોકડા
પાખે લોભણી, રૂઠી કડકડા મોડે રે....દા. ॥૫૧॥ પૈસા
આઈ માઈ કહ્યા રે, પૈસા કામણગારા રે; પૈસો વાચુજ
કરે વળી, પૈસે જિમણ સારાં રે....દા. ॥૬૧॥ રણ ન
કરું શિર માહરે, રણથી રહે મુખ કાલો રે; રણથી
નાવે નીદ્રડી, રણથી સહીયે ગાલો રે....દા. ॥૭૧॥ નારી
મંડણ નાહલો, ધરતી મંડણ મેહો મેં પુરુષા
મંડણ ધન સહી, ઇણ માં નહી સંદેહો રે....દા. ॥૮૧॥
ખૂટયું ધન ખાતાં સહી, ધરમે સખલી ખોટો રે; વણ-
જ વ્યાપાર ન કો ચલે, દુઃખર પેટને કોટો રે.... દા.
॥૯૧॥ હું જાહી પરદેસડે, ધન ખાટીશ એક ચિત્તો
રે; ધરમાં થે બિહુ બિનડી, રહેજે રૂડી રીતો રે.
દા. ॥૧૦૧॥ જયશી સુષી પ્રિય બોલડા, મરણાં ગાંઠાં

ઉતારી રે; પિયું આગલ મૂકી કહે, એ કાયા માયા
તાહરી રે...દા. ૧૧૧૧ા ખાઓ પીઓ ખરો વળી, માંડો
વણજ આપારો રે; નાહ કહે ધન્ય તું સતી, તું
મુજ પ્રાણ આધારો રે...દા. ૧૧૨૧ા ઘરણું ગાંઠું વેચતાં,
લાજ ઘટે હુવે ખુવારી રે; હું ચાલીશ તિણે તજું
વસું, ઘરની માંડ છે સારી રે...દામં ૧૧૩૧ા તિણે
નારી મનાવી નાહશે, ચાલણનો કીચો સંચો રે;
માથે ભાજ્ય ને છાંહડી, ન ટલે કર્મ પ્રપંચો રે...દા
૧૧૪૧ા તિણે અવસર પરદેશમેં, ધનપતિ સારથવાહો
રે; ફેરેં ઇમ ઉદ્ધોષણા, નગરીમાંહે ઉચ્છાહો રે...
દા ૧૧૫૧ા ધન ખાટણ જે મન હુવે, તો આવો મુજ
સાથો રે; વણિજ લલા પરદેશમાં, ચડશે બહુ મન
હાથોરે...દા ૧૧૬૧ા કયવન્નો સુણી વાતડી, મનમાં
હરખિત હુઓ રે; સમજ ઘરણી પણ હવે, ચાલણરે
દીયો દૂઓ રે...દા ૧૧૭૧ા શુભ શુકને આયાં સાથમાં,
જયશ્રી આવી સાથો રે; દેવલમાં સેજ પાથરી, શાહ
ખેડો તણુ માથો રે...દા ૧૧૮૧ા ઘરથી બહિર
આવીયો, એહીજ પંથને આગોરે; બારમી દાસે જય
તસી, લખમી ખાટણ લાગો રે...દા ૧૧૯૧ા

॥ દુહો ॥

હવે કુલવંતી કંતને, હણી કહે કર નેડ;

જે સીધાવો સિદ્ધ કરો, પૂરો ચારાં ઝંક. ૧૧૧

ઢાળ તેરમી

રામ માફ ભોજવાળના ગીતની...

હાથીયાં રે હલકે આવે મારે પ્રાંડણે રે...એ રહી-

જેહી વલણ કરજો વાલહાલ, મત રહેજો પરદેશ;

આવતાં જતાંશું ઘર મૂકજેલ, કુશલ ખેમ સંદેશ....
 વહે૦...૧૧૧૧ ચેર ચુગલ બહુ ધૂરત માણસાલ, મત
 કરજે વિશ્વાસ; ખાણે પીણે ખરચ મ સાંકજેલ, જિમ
 સો તિમ પંચાસ....વહે૦ ૧૧૨૧ દેવગુરુ સ્મરણ કરી
 શાસ્વતોલ, જિનધર્મ મનમાં ધાર; વિચ વિચ મુને
 પણ ચિતારજેલ, મત મૂકા વીસાર....વહે૦ ૧૧૩૧ કુશલે
 ખેમે વહેલા આવજેલ, ધન ખાટી સુવિચાર; થેં મુજ
 જીવન થેં મુજ આતમાલ, થેં મુજ પ્રાણ આધાર....
 વહે૦ ૧૧૪૧ ધન્ય વેલા ને ધન્ય વલી તે ઘીલ,
 ધન્ય દિન ધન્ય તે માસ; નયણે દરિશન થારો દેખશુંજ
 તે દિન કદશયેં મુજ આશ....વહે૦ ૧૧૫૧ વલી અવ-
 ધારો મુજ વિનતીલ, હું પતિ ભક્તિ નારી; જિમણ
 જૂઠણવેલાં થાંહરીલ, હું જિમીશ નિરધાર....વહે૦ ૧૧૬૧
 હેજે દેશયોં હાથેં આવીનેરે, તેવારે ખાશું પાન; ચૂઆ
 ચંદન પરિમલ થાં મહ્યાંજ, મેવા વિગય પકવાન....
 વહે૦ ૧૧૭૧ દેવગુરુ વાંદીશ પ્રહ સમેં, સાસતાંજ દેહરે
 ઘૂંત દીવેલ; તપ જપ આંખિલ એકાસણાંજ, ધમે
 હુવે પ્રિય મેલ....વહે૦ ૧૧૮૧ ગૌરી સમરે હર રતિ
 કામનેંજ, રુકિમણી સમરે કાન્હ; ચકવી ચકવો રામ
 સીતા મનેંજ, તિમ મુજ મન સ્વામી ધ્યાન....વહે૦
 ૧૧૯૧ મેઘ તણી પરેં ઉલી થાંહરીલ, હું જોવું છું
 વાર; ઓહું આવે મુનેં થાંહરીલ, ઘરે આવજે ધન
 ખાંટ....વહે૦ ૧૧૧૦૧ હલી મલી શીખ કરી નારીયેંજ,
 મૂકતી વલી નીશાસ; ફરી ફરી જોવે મુખ ફેરીનેજ,
 મનડું પીયું પાસ....વહે૦ ૧૧૨૧૧૧....પાછા વલતાં પગ
 ખે લડથડેજ, મોહની કરમ જંબલ; જિમ તિમ આવે
 મર આપણેજિ, મુખેં ગમાવે કાલ....વહે૦ ૧૧૨૨૧

॥ દુહા ॥

૧૬ સખી ઉષ ઝુંપડે, ચાગન વસીયા જેણ;
ત કોઈ મીઠા બોલડો, કાગે હુવે તિણેણ ॥૧૭॥
મંદિર રે માલીયાં, હવે તું ડગ ન ભરેશ;
જેણ કારણ અમે આવતાં, સો ચાલ્યો પરદેશ ॥૧૮॥
ડગ ત્રિશૂરત સારી ભરત, એહે કાઠકી પ્રીતિ;
સજ્જન વિષ્ણુરે ના મરે, સંજ ન એહ વિપરીત ॥૧૯॥

મીઠી ઢાલ રમી મન તેરમીજી, જયતસી જયજયકાર;
ફલશે ભાગ્ય ભલે સૌભાગ્ય શુંજી, તે સુણજો અધિકાર
વહે ॥૨૦॥

॥ દુહા ॥

હરે દેવદમે ચિંતવતો, ઘર ધરણીરે હેજ;
નિશિભર સતો નિંદમાં, ક્યવન્ને સુખ સેજ ॥૨૧॥
ઋદ્ધિવંત અપુત્રીયો, કોઈક સાહુકાર;
પરભવે પોહોતો પ્રવહણે, આન્યા સમભાભાર ॥૨૨॥
તિણરી માતા પાલીયો, પંથીને ધન આપ;
વહુ ચારે ઘેલી હહે, મત રોવો યુપચાપ ॥૨૩॥
એ સંભલશે રાજવી, તો લેશે ધન રોક;
નામ કામ જાશે સહુ, તિણે મત કરવો રોક ॥૨૪॥
ઘર આણી કે રાખશ્યાં, નવલો નર અદ્ભૂત;
પુત્ર જ હોશે તુમતણે, રહેશે ઘરતું સૂત, ॥૨૫॥
હહે વહુરો સાસુ ભણી, કીજે કેમ અફાજ;
કહે ડોસી એ કારણે, કરતા કાંઈ ન લાજ ॥૨૬॥

ઢાળ ચૌદમી

ઢાળ સોરઠી ચંદાવલાવી રમી...

વહુ ચારે સાથે કરી રે, ડોસી બહી કાગે;
નગરી સારી સોજતી રે, આવી સાથમાં રમે; આવી

સાથમાં રંગ સુરંગી, દેખે નર સહું હુઈ હુઈ ખંગી,
 કેઈ ભંગી કેઈ જંગી, નજર ન આવે કોઈ સુચંગી
 ૧૧૧૧ જી કુમરજી જીરેજી, પૂરવ પુન્ય પસાય, સુખ-
 સંપત્તિ મલે રે, રંગ રલી ઉછરંગ, આજ સહુ ફલે
 રે - આ૦ એ આંકણી. દેવલ માંહે તે ગઈ રે, સૂતો
 ફીઠો સેજે, રૂપ રૂડું રંગીયામાણું રે, ક્યવન્નો ધરી
 હેજે; ક્યવન્નો ધરી હેજ ઉચાયો, પણ નવિ જગ્યો
 નિંદે છાયો, તિમહિજ આણ્યો મંચ મિછાયો, ધરમાં
 મેલી રંગ મચાયો જી....૧૧૨૧ ચારે નારી ચઉપખેં
 રે, નારી ખેડી મંચો, ક્યવન્નો હવે જગીયો રે, દેખે
 તેહ પ્રપંચો; દેખે તેહ પ્રપંચ વિલાસો, એ કુણુ ખ્યાલ
 વિનોદ તમાસો, મ્હેંટાં મંદિર મહેલમેં વાસો, ચિહું
 દિશિ જોવે આસો પાસો. જી....૧૧૩૧ રંગ રંગીલા
 માલીયાં રે, ચિત્રામારી ખોલો, જાણે વિધાતાએ
 રચ્યાં રે, મોતી જમર જોલો; મોતી જમર જોલો
 તે લાલી વિચ વિચ સોહીલાલ પ્રવાલી, જળ જળ
 જળજળ જુઝરસાલી, (જુમ્મર) ભલા ભલા ગોખ
 ભલી ચિત્રશાલી જી....૧૧૪૧ સખરા આંધ્યા ચંદ્રવારે,
 મખમલરા પંચરંગો, નવનવ ભાતેં જતિરા રે, પાથરણાં
 અતિચંગો; પાથરણા અતિ ચંગો જલકે, જરખાફ
 જળમ કસખી જલકે, લાંખી પુલની માલા લલકે,
 ધૂપ ધાણાની સલીયાં ચલકે, જી....૧૧૫૧ ચંદ્રવદની
 મૃગલોચની રે, ભર યૌવનમેં જોહો, નાસા દીપશિખા
 જિસી રે, સોવન વરણી દેહ રે સારી; ચિહું દિશિ
 નિરખે ચારે નારી, રૂપેં રૂડી દેવ કુમારી રે, માનવણી
 જિણુ આગેં હારી, જી....૧૧૬૧ પાયેં નેઉર રણુજો રે,

કાને કુંડલ સારો, નકવેસર શિર રાખડી રે, હિયડે નવસર
હારો; હિયડે નવસર હારો રે સોહો; મોહનગારી મનકું
મોહો રંગ રંગીલી ચિત્તકું ચોહો, મુખ દીકા એ
દુઃખ વિછોહો, ૭....૧૧૭૧ મગન હૂયો દેખી દેખીને રે,
મનમાં કરે વિચારો, એ સુહણો કે હું સહી રે, આઁયો
સ્વર્ગ મોજરો; આઁયો સ્વર્ગ મોજર રે દેખે, મોતી
માણુક રચણ અલેખે, સોનું રૂપું કેહો લેખે, એ નહીં
ગેહ વિમાન વિશેખે ૭....૧૧૮૧ શંકા મનમાં ઉપનીરે, હું
આઁયો કિણ કામો, સૂજ ન કાંઈ સુત્રી પડે રે, કયવન્નો
મુજ નામો કયવન્નો મુજ નામ રે સોચે, શિર ધૂણીને
દિલ સંકોચે, વલી વલી મનશું આપ આલોચે, હવે
કિહાં નાસું ખૂણા ખાંચે ૭....૧૧૯૧ તેહવે આવી
ડોસલી રે, ખેલો મીઠા ખેલ, એ ઘર એ વડ
તાહરી રે, કરો ઇણશું રંગરોલ રે ખેટા, કરો ઇણશું
રંગરોલ રે ખેટા ભાગ્યશું હુઈ તાહરી ભેટા,
પહેરો ઓઠો ખાઓ પેટા, તું ઘર સાહેબ હું સહ
તુજ ચેટા, ૭.... ૧૧૧૦૧ મેં સમરી કુલ દેવતા રે,
માઁયો પુત્ર પ્રધાનો, તૂઠી આણી તું દીયો રે, વાલો
જીવ સમાનો; વાલો જીવ સમાન રે જાયા, એ છે
તાહરી જાયા માયા, જીવ એકને જૂઠું છે કાયા, તુને
દીઠ મેં મુખ પાયા ૭....૧૧૧૧૧ મુણિ મુણિ વાત
સોહામણી રે, હરખ્યો હિયે કુમારો, કિણ ખાટી કે
ભોગવે રે, જુવો કર્મવિચારો; જુવો કર્મ વિચાર રે
ચંગા, ઊંદર ખણિ ખણિ મરે સુરંગા, ભોગવે પેસી
ભોગ ભુચંગા, ખેલ મરે વહી ચરે તુરંગા, ૭....૧૧૨૧૧
કયવન્નો મુખ ભોગવે રે, દિન દિન અતિ ગહવાટો,
વાત વિસરી ગઈ વાંસલી રે, હિંચે હિંડોલા ખાટો;

હિંચે હિંડોલા ખાટ રે, રૂડી, ભાગ્યની વાત ન કાંઈ
 ફૂડી, ચારે નારી રહે સજૂડી, બાંહે ખલકે સોવનચુડી,
 જી.....૧૧૩૥ પતિભક્તિ ચારે જણી રે, ચારે મોહનવેલો,
 ચારે ખેડી નાહથું રે, રમે સારી પાસા ખેલો; રમે સારી
 પાસા ખેલ રે ભેલા, માહો માંહિ હોઈ સમેલા, ચૂઆ
 ચંદન તેલ ફૂલેલા, સોલ શિણુગાર બનાવેં વેલા,
 જી.....૧૧૪૥ ચારે ખેટા ચિહુને હૂઆ રે, બાર વરસ
 ઘર વાસો, હવે સ્વારથ સર્યો ડોકરી રે, જૂવો કરે
 તમાસો; રે, જૂવો કરે તમાસો રે, ગાઢો, કહે વહૂરોને
 એ નર કાઢો, ખેટે થયે કલંક ન ચાઢો, જ્યું મુજ
 હોવે હિયડે ટાઢો જી.....૧૧૫૥

॥ દુહો ॥

નિજ સ્વારથકે કારણે, કુદે વાડ કુરંગ;
 રસ કસ લેઈ ત્યાગે તુરંત, એ નિર્ગુણ કે અંગ ॥૧૥

ઢાળ પૂર્વેલી

વહૂઆશું લડે સાસતી રે, ભાંડ જ્યું લાજ ના
 સાંખો, વિલગે જાણે નાહરી રે, રાતડિ કરિ કરિ આંખો;
 રાતડી કરિ કરિ આંખો રે મોટી, મનમાં ખોટી સોટી
 જોટી, પાવે ન કિણુને પાણી લોટી, ન દીએ કિણુને
 રોટી દોટી જી.....૧૧૬૥ ખાવે ન પીવે લોભણી રે, ખરચે
 ન વિ રંચે લગારો, મત આવે એહ પ્રાહુણો રે, જડી
 રાખે ઘરખારો; જડી રાખે ઘર બાર રે, ખડકી, માહેથી
 ખોલે તડકી ભડકી, રહી ઘરમાંહિ સહુકો અડકી, જોગી
 જતી સહુ જવેભડકી, જી.....૧૧૭૥ ચૌદમી ઢાલે જ્યતસી
 રે, વહૂઆં છો સસનેહ હો, મનમાં હે એમ ચિંતવે
 રે, વિષવેલિ વરતી એહો; વિષવેલી વરતી એહ રે

સાસુ એ નર નિર્મલ જ્યુ' જલ આંસુ', જીવ છે
માહરો એ નહીં ફાસુ, મનરંગ રાતો પુલ જ્યુ' જસુ'
જી....૥૧૮૥

॥ દુહો ॥

સુણી સાસુના બોલડાં, ઉપન્યુ' દુઃખ અપાર;
ચારે વહુ મઢી સામટી, કરે આલોચ વિચાર ॥૧॥
સાસુ હૂઠ શ્વાનણી ફિરતી કરે બિગાડ;
આપે કિમ છોડી શકાં, બાર વરસનાં લાડ ? ॥૨॥

ઢાળ પંદરમી

હમીરિયાની દેશી...

વહુઅર હલીમલી વીનવે, પ્રીતમ કેમ છંડાય
સાસુજી ?; બાર વરસની પ્રીતડી, જીવે રહ્યો રંગ લાય
સાં વહુ ॥૧॥ પહેલા પોતે તે કીયો, સખત અન્યાય
અકાજ-સાં; ઘરઘરણે' ઘર રાખીયું, કીધી ન કુલની
લાજ, સાં-વહુ ॥૨॥ જાંધ પરાયે ઘર વસ્યો, ગરજ
કરી કોડ લાખ, -સાં; કામ સયુ' દુઃખ વિસયુ', હવે કયું
દેખાડો કાખ, ? સાં-વહુ ॥૩॥ લાજ રહ્યો લક્ષ્મી
રહી, ખેટા હૂઆ વલી ચાર, સાં; ફિરતાર તૂઠો એ દીયો
ભાગ્યવડે ભરતાર, સાં વહુ ॥૪॥ હવે તો એહને
છોડતાં, ન બને કાંઈ વાત, સાં; નેહ ન છૂટે જીવતાં,
ભીની સાતે ધાત, સાં વહુ ॥૫॥ ઇણ વિણ એ
ઘર કારમું, સૂનું જણે મસાણ, સાં; ઇણ વિણ
મહે કિણ કામરી, ગુણ વિણ લાલ કબાણ, સાં વહુ ॥૬॥
ખાણાં પીણાં પહેરણાં, કાજલ તિલક તંબોલ
સાં; ઇણ વિણ સહુ અલખામણાં, લાગે વિસરે તોલ,
સાં વહુ ॥૭॥ એહ ધણી માહરે ઇણ ભવે, સોં

ખોલે એ ખોલ, સાં; થેં સાચો કરી જાણજે, કહાં છા
વાજતે ઢાલ-સાં વહું ૥૮૧૥ જોર વહે તે ડોકરી, તડકી
ભડકી ખોલે તૂટી, વહુંજ; રહેા રહેા આપણી લાજમાં
કાઢીશું વીંગો ફૂટી, વ.-વહું ૥૮૧૥ ઘર મહારું ધન
માહરું, આથ ન હુંતિ ઇણ સાથ વં; એ કુણ હું
કુણ કિશ્યો હવે, દારી ભરડે સાથ. વં-વહું ૥૮૧૦૥
જર ફીટી હૂઓ ઘર ધણી, વિલસે લીલ વિલાસ. વ.;
પણ છલ બલ કરી બાહરો, આશ કરું ખાસ પાસ.
વ. વહું ૥૮૧૧૥ કાઢે ડોલા જ્યું ડાકિણી, શંખણિ
માંડયો સોર વં; ત્રોડ ફેડ માંડી ધણી, વહૂઆ ઉપર
ઠોર-વ. વહું. ૥૮૧૨૥ પાલી ન રહે પાપિણી, લાજ
શરમ નહી હાક, -સાં; ગાલી રાલિરાં ખોલડા, ખોલે
કૂઠ્યાં આક-સા. વહું. ૥૮૧૩૥ બાર વરસ રમને છેહડે,
લાગી પનોતી અંગ સાં; જંગ કરે ખાઠ ભાંગ જ્યું,
રંગમેં પાડ્યો ભંગ-સાં વહું. ૥૮૧૪૥ ડોશીશ્યું
ચાલે ન ક્યું, નહીં વહુંઆરો જોર, સાં; સખલા
જીપે જગ સહી, નિખલા કરે નિહોર સાં વહું. ૥૮૧૫૥
ચારે નારી વિચારીનેં, રતન લેધ જલકંત સાં; જલ
જયેં જુઓ ફાટીનેં, ગુણી તીયારો તંત-સાં વહું.
૥૮૧૬૥ ચારે લાડું મોટા કીયા, ધાંડ્યાં રતન વિચાલ,
સાં; મૂકી ઓશીશેં કોથલી, ઓહિજ મંચક હાલ.
સાં વહું. ૥૮૧૭૥ સાસું કહે ફાસું હવે, રાખું નહી
ઘરમાંહ, સાં; બારે વરસેં તે વડી, એહિજ સારથ
વાહ, સાં વહું. ૥૮૧૮૥ આવી પડ્યો તિણ થાનકે,
સાથ સખલ ગજ ગાહ, સાં; નિશિ ભર સૂતો નિંદમેં,
દેખી કથવન્નો શાહ સાં વહું. ૥૮૧૯૥ વહું ઉઠાડી
જગાડીને, ઉપાડ્યો તે મંચ, સાં; તિણ દેવલમેં

આણીને', મૂક્યો તિણહીજ સંચ. સાં વહુ. ॥૨૦॥
 સસનેહી ચારે જણી, રોતી ભરિ ભરિ આંખ સાં;
 સામુથું આવી ઘરે, રહી નીસાસા નાંખ, સાં વહુ.
 ॥૨૧॥ —ચત્તઃ સયણા એહી જ પારીખું, ફરી પાછું
 જેવંત; મુખ હસતાં નયણે મલે, તન ટાઢક ઉપજંત. ૧
 નયણે જે સાજન મલે, ક્ષણ નહી ભૂલે છેલ;
 પ્રીત રીત પાલે નહીં, માણસરૂપે ખેલ....૨
 પીયું પાસેં સૂતા થકાં, હેજ નહીં લવલેશ;
 જૈસો કંતો ઘર રહ્યો, તૈસો ગયો વિદેશ....૩

ઢાળ પૂર્વની

પન્નરમી ઢાલે જ્યતસી, તેહિજ મૂકગો વેશ, સાં;
 જૈસા કંતા ઘર રહ્યા, તૈસા ગયા વિદેશ, વહું ॥૨૨॥

॥ દુહો ॥

હવે કુલવંતી સુંદરી, લઈ શ્રીફળને ફૂલ;
 વરધન ખેટા સાથ લઈ, ગઈ જોશી રે મૂલ. ॥૧॥

ઢાળ સોળમી

રાગ :- સાત સોપારી હાથ, પડ્યો પૂછણ થણ ગઈજ એ-રાગ
 પૂછે ખે કર જોડ, શ્રીફલ આગે મૂકીનેજ; જોશી
 આળસ છોડ, જુવો પ્રશ્ન એક માહરુજ. ॥૧॥ પતડો
 હાથેથી જલિ લગન માંડ્યો મેષ વૃષ કહીજ; તંત
 પાડ્યો તતકાલ, આદિત્ય સોમ મંગલ મુખેજ. ॥૨॥
 થેં છો ગુણહ ગંભીર, જાણો વાત ત્રિભુવન તણીજ;
 માહરી નણંદનો વીર, કહોને વીરા કદિ આવશેજ ?
 ॥૩॥ માનીશ તુજ ઉપગાર, દેઈશ સખર વધામણીજ;
 જાણો જ્યોતિષ સાર, કહો ફલ પીયર માહરાંજ ॥૪॥
 વરષ પૂરા હૂઆ ખાર, પીયું ચાલ્યો પરદેશોજ; નાવી

ચીઠી સમાચાર સાર શુદ્ધિ કાંઈ નહીં. ૥૫૥ આલ્યો
 ધનને કાજ, માહરો વરજ્યો નવિ રહ્યો; દેશ વિદેશમાં
 જ, ઘરે ઘરણી કિમ હોશે? ૥૬૥ વાચે લૂ ઉનાલે,
 વરસાલે મેહ ઝરહરે; શીત પડે શીયાલે, કિમ
 સહેશે નાહ માહરો? ૥૭૥ સૂતી પડું જંજલ, જાણું
 પિયું ઘર આવીયો; હસી મલીચો હેમલ, જખડી
 જગી દેખું નહીં, ૥૮૥ દૈવે ન દીધી પાંખ, નહીં
 તો ઉડી મલું નાહને; જોવું ભરી ભરી આંખ,
 છોડું ન પાસો જીવતી, ૥૯૥ સહી ન દેતી શીખ,
 પહેલી જે ઈમ જાણતી; ભરણ ન દેતી વીખ, છોડો
 આલીને રાખતી. ૥૧૦૥ કિમ જયે જમવાર, વરષ
 સમી વોલે ઘડી; નાહ વિહણી નાર રસ વિણ જણે
 શેલડી ૥૧૧૥ અંગૂઠાની આજ કદી આવે માથા
 લગે; પિયું વિણ નહીં સૌભાગ્ય, યૌવનીયું કિમ
 જયશે? ૥૧૨૥ ન રહે કો પરદેશ, બારા વર્ષા
 ઉપરાં; મૂકે ઘર સંદેશ, કે આવે પોતે વહી. ૥૧૩૥
 ઘર આવ્યા સહુ કોઈ, આડોશી પાડોસીયા; એક
 મુજ વાલમ સોઈ, નાવ્યો હજી વાટ જોવતાં. ૥૧૪૥
 જોષી ચતુર મુજ ચુલગન વિચારી બોલીયો; જહેની
 મુણ મુજ વાણી, મ કરીશ ચિંતા પીયું તણી ૥૧૫૥
 જાણું જ્યોતિષ સાર, ફલશે વંછિત તાહરો; આજ
 સહી નિરધાર, મલશે તુજને નાહતો. ૥૧૬૥
 સાંભલી મીઠી વાણ, ડાણું અંગ પણ ફરકીયું; આજ
 સહી મુવિહાણ, વીછડ્યો મલશે વાલહો. ૥૧૭૥
 સોને મઢાવું જીભ, અમીય ભરું મુખ તાહરું; દેશું
 સદા આશીષ, ચિરંજીવો જોશી પંડિયા. ૥૧૮૥
 ઉલ્લસી આવી ઘરબાર, હિયડું હરખ ઉમાહિયું;

સાંભલી-તેણી વાર, ઓહિજ સાથ ફરિ આવીયુંજ.
 ૥૧૯૥ હલીમલી બિન્હે નારી, ચાલી તન મન ઉલ્લસીજ;
 શુકન હૂઆં શ્રીકાર, સાથમાં આવી મલપતીજ. ૥૨૦૥
 તંબૂ ડેરા સુવિશાલ, દેખીને મન ઉલ્લસીજ; સોલમી
 હાલ રસાલ, મલશે પીઉ ભણે જ્યતસીજ. ૥૨૧૥

॥ દુહો ॥

ક્યવન્નો જાગ્યો હવે, હૈ હૈ કોણ હવાલ;
 કિહાં ઘર ઘરણી આરે અરુ', કિહાં મણિ માતી માલ ॥૧૥
 કિહાં ફૂર કપૂરશું પ્રેમરસ, કિહાં હિંડોલા ખાટ;
 સહી ધૂતારી ડોકરી, એ સહુ રચીયા ઘાટ. ૥૨૥
 છેતરીયો છેલ ઢાળીયો, સોચે પડ્યો સંદેહ;
 સૂતારી પામ જણે, હવે કિમ જોવું ગેહ ॥૩૥
 નારી દેવલમે' ગઈ, દીકરી તેહિ જ સેજ;
 બેઠો પ્રીતમ ઉપરે, દીઠો મન ધરી હેજ. ૥૪૥
 બોલે' માતા હેજશું, બેઠો એ તુજ ખાપ;
 બોલે બેઠો આવીને, ટલિયા દુઃખ સંતાપ. ૥૫૥

ઢાળ સત્તરમી

રાગ મલાર-કાજલની કારેજ લાસ...એ...દશી.

બોલે પદમણી બે જણી રે, આજ સફલ અવતાર,
 રંગભર જાગ્યો રે સનેહ; કિરતારે આણી મેલ્યો રે,
 ભાગ્યસંયોગે ભરતાર. રંગ.... ૥૧૥....સુરતરુ ફલીયો
 આંગણે રે, દૂધે વૃઠા મેહ રંગ; મુહ ભાગ્યાં પાસા
 ઢલ્યાં રે, ઉલ્લસીયા રોમ રોમ દેહ, રંગ.... ૥૨૥....
 વિછડી મલિયાં સુખ ઘણું રે, તયણે જાગ્યુ, હેજ,
 રંગ અચરિજ મનમાં ઉપન્યું રે, એ તો એહિજ
 સેજ, રંગ.... ૥૩૥ ગહેનો ગાઠો લાડો લીલનો રે,

અંગ સુરંગ સુતેજ, રંગના નાણા ઠાણા હુંડી હુશે રે,
ચિંતા ન તિલુરી લેજ. રંગ.... ૥૪૥.... મેલ નહીં
હાથે પગે રે, ડીલ ન લાગી ખેહ, રંગના; મારગ
ખેહ દીસે નહીં રે, ચલકે ઝલકે દેહ, રંગના ૥૫૥
ધવલા ધષ ભગપાંખજ્યું રે, ચોખા હીરને ચીરે,
રંગના; જાણે રહ્યો રંગ મહેલમે, રે, ખાધી ખાંડને
ખીર, રંગ. ૥૬૥ તાજ પાન આરોગીયાં રે, રાતા
દાંત ને હોઠ, રંગ; શુદ્ધે લીનો સાહેબો રે, જાણે ન
ગયો ગામ ગોઠ, રંગ. ૥૭૥ પૂછે પદ્મભૂષી વાલહા
રે, કાંઈ ઉડી આવ્યા આકાશ, રંગના; કે ખેસી આવ્યા
વિમાનમે, રે, કે ખેસી રહ્યા આવાસ!, રંગના ૥૮૥
પાછો ઉત્તર લે નહીં રે, ન દાંત ને મુહ પોલ રંગના;
ગુંગા જ્યું હું હું હું કરે રે, મુખે ન ખોલે ખોલ,
રંગના ૥૯૥ હું હું વાણી પાણી તિહાં રે, મીઠી લાગે
દ્રાખ, રંગના; ગુંગો ખેટો ખાપને રે, ખાપ કહે તે
લાખ,....રંગના ૥૧૦૥ પૂરવ પૂણ્ય તણે ઉદયે રે, તૂટ્યા
કરમ અંતરાય, રંગના; સત્તરમી ઢાલ જ્યતસી રે,
રાગ મદહાર કહાય રંગ.... ૥૧૧૥

૥ દુહા ૥

આલો ઘરે ઘરણી કહે, જાણ્યા રંગના રોજ;
ધણી ધણીયાણી સુત મહી, આવ્યા ઘર લણે દેજ ૥૧૥
શાહ ખેઠો ઘર આવીને હવે તમ સુત મુકમાલ;
વરપ હૂએ અગીયારનો, લણે ગણે નીશાલ. ૥૨૥

ઢાળ અઢારમી

હઠીલા વેરીની.....રસી

જયશ્રી ખોલી કોથલી રે, લીધા લાડુ ચાર રે,

સોહાગણુ, દેખી સુત કહે માતને રે લાલ, ઘો શીરામણ
 સાર રે, સોહાગણુ. ૧૧૧૧ નારી મનમેં ગહ ગહો રે,
 સખરા મોદક તંત રે, સોં; રસ મૂકે દીઠાં જલડી
 રે લાલ, ડબકે ડાઢને દંત રે, સોં નાં.... ૧૧૨૧ એક
 મોદક દીયો સુતભણી રે, માતા ધરી ઉદ્ધાસ રે....
 સોં; લાડું લઇને ચાલીયો રે લાલ, ભણવા પાકક
 પાસે રે, સોં નાં.... ૧૧૩૧ લાડું ખાતાં નીસર્યું રે, દીઠું
 રતન અનૂપરે સોં; એ મુજ પાટી ધૂણું રે લાલ,
 ચારો લાગી ચૂંપ રે સોં, નાં ૧૧૪૧ છૂટી પડીયું
 હાથથી રે, કંદોઈ કુંડ માંહિ રે સોં; જલ ફાટ્યું
 જલકંતથી રે લાલ, લીયું કંદોઈ ઊઝાંહી રે સોં
 નાં ૧૧૫૧ ઘે મુજ પાટી ધૂણું રે, બોલે બોલો
 બાલ રે, સોં; રઠ લીધી મૂકે નહી રે લાલ, રોઈ
 રોઈ બોલે બાલ રે સોં નાં ૧૧૬૧ લાડું પેંડા
 ધારી રેવડી રે, મીઠી મીઠાઈ દીધ રે, સોં; મીઠિ
 વચને બોલવીને રે, રતન અમૂલક લીધ રે,
 સોં નાં ૧૧૭૧ હવે માંડી ગાદી એટલો રે, ઉપરે
 માંડી થાલ રે, સોં; નારી જિભાડે નાહને રે
 લાલ, નવા નિયાઈ શાલ દાલ રે, સોં નાં ૧૧૮૧
 પહેલાં પીરસ્યાં ભાંજિ ભાંજિને રે, લાડુ તેહિજ અંતરે,
 સોં; નીસરિયું તિણ માંહિથી રે, લાલ રતન જલ કંત
 રે, સોં નાં ૧૧૯૧ કહે નારી ધન્ય પીયું તુમે રે, ધન
 લાગ્યા ભલે સૂલ રે, સોં; ચોર ન દેખે કુત્તા ભસે
 રે લાલ, અલ્પ ભારે બહુ મૂલ રે, સોં નાં ૧૨૦૧
 હું હું કયવન્તો કહે રે, સૂજે કમાઈ આપરે, સોં;
 બીજે અક્ષર ન ઉચ્ચરે રે, લાલ, હું હું પછી ચૂપ
 ચાપ રે, સોં નાં ૧૨૧૧ નારી રતન દેખાડીયાં રે,

રુડાં મૂઠ્ય અમૂઠ્ય રે, સો૦; હરખે કવચનો કહે રે લાલ,
ખોલે મીઠા ખોલ રે, સો૦ ના૦ ॥૧૨॥ લાગ્ય જગે જિહાં
ભલા રે, આપદ સંપદ જોય રે, સો૦; પરમેસર પુણ્ય
પાધરો રે લાલ, વાલ ન વાંકો હોય રે, સો૦ ના૦
॥૧૩॥ ખાયે પીયે વિલસે હસે રે, દાન દીયે ધન કોડી
રે, સો૦; પતિ ભગતિ ધણુ ખે જુડી રે લાલ, સરખી
સરખી જોડી રે, સો૦ ના૦ ॥૧૪॥ દુઃખ દોહગ દૂરે ટળ્યાં
રે, સખરો જગ સૌભાગ્ય રે, સો૦; ઢાલ અઢારમી ઝો
કહી રે લોલ, જયરંમ જગયું ભાગ્ય રે, સો૦ ના૦ ॥૧૫॥

॥ દુહો ॥

નામ સવાયું નીસયું, પસરી સગલ પ્રસિદ્ધિ;
પૂરવ પુણ્ય પસાહલે, જડી વલી ઋદિને ચિદિ. ॥૧॥
મતિ સંખાહી આપણી, માંડયા વણજ બાપાર;
ઘર વાઘી લક્ષ્મી ધણી, દિન દિન જેજેકાર. ॥૨॥

ઢાળ ૧૯મી

ચતુર ચિતારો રૂપ ચીતરે રે...રાગ

ભવદત્તભાઈ ઘરે આવીઓ રે...અ રશી

તિણ અવસર તિણ નગરમાં રે, વાળે ઢંઢેરાનો
ઢાલ રે; ફિરતો ચોરાશી ચાવે ચોહટે રે, ખોલે એહવા
ખોલ રે ॥૧॥ આજ રે નિવાળે રાજ તેહને રે, આણે
જે હાથી છોડાય રે, લહે અર્ધ રાજ રાજકુંવરી રે,
જાણે જે કોઈ ઉપાય રે, આ૦ ॥૨॥ સેંચણુક ગજ
શ્રેણિક તણે રે, પાણી પીવાં નદી માંહિરે; પેઠા આઘો
જલમાં કીડતો રે, શુંઢ ઉલાલે ઓમાંહિ રે, આ૦
॥૩॥ પગ જલ્લીને તાણેમાં માછલે રે, સખલો તંતૂ
જવરે; જોર હોવે જલમાં તેહનું રે, હાથી પાડે રીવ

રે, આજ ૥૪૥ ખલક મલ્યા લોક હલકિને રે, એક
 શૂરા એક વીર રે; પણ નવિ ચાલે બેરે કેહનો રે,
 સહુ ઉભા રહ્યા તીરે, આં ૥૫૥ ચતુર વિવેચી ભોગી
 બેખીયા રે, વિદ્યાવંત કલાવંત રે; આણે મહોરા જડી
 ઔષધી રે, સિદ્ધ સાધક મંત્ર-તંત્ર રે, આજ ૥૬૥
 ક્ષાપ ઉપાય કરી લોભીયા રે, કેલવે હકુમત કોડી રે;
 કોડિ મનાવે દેવી દેવતા રે, પણ પાછા ગયા મુખ
 મોડિ રે, આં ૥૭૥ રાજમંડળ ગજરાજ છે રે,
 શ્રેણિક કરે દુઃખ શોર રે; કોઈ સત્તો પૂરે પુણ્યનો
 રે, હાથી છોડાવે બેર રે, આં ૥૮૥ અપાવણનો
 સાથી હાથીયો રે, ઉત્તમ જાતિ મુવિનિત રે; રાજ્ય
 નિઃશલ ઇણુ જાહિરે રે, શ્રેણિક હૂએ સચિંત રે, આં
 ૥૯૥ દાય ઉપાય બુદ્ધિ કેલવે રે, મત્રી મંત્રી ને
 ભૂપાદ રે, ઇણી પરે ભાખી ઓગણીશમી રે, જયરંગ
 હાલ રસાલ રે, આં ૥૧૦૥

॥ દુહો ॥

કંદોઈ પડહો છળ્યો, મનમાં કરી વિચાર;

ધૂઆ કુંકા કુણ કરે?, લાલચ લોભ અપાર ૥૧૥

ઢાળ વીશમી

રાગ :- ખંભાતી-શાહેલાની દશી ..

કંદોઈ પડહો છળ્યો રે, રતન અમૂલક પાસો
 રે; રાજ કદ્દિ સુખ ભોગવું રે, મનમાં મ્હોટી આશો
 રે. ૥૧૥ તોરે કોડલે પરણું રાયની કુંવરી રે, ભલી
 ભાગ્ય દશા એ જગી માહરી રે....એ....આંકણી. રાજ
 મન હરખિત હૂઓ રે, કૌતુક લોક નિહાલે રે; ગોદડીમાં
 ગોરખ સહી રે, અજુન જે ગાય વાલે રે; તોરે. ૥૨૥
 રતન જતન શું સંગ્રહી રે, ચાલ્યા ઘણો ગહગાટ રે;

પેઠા નદીમાં પાધરા રે, ફાટયું જલ દશ વાટ રે. તોરેં
 ૥૩૥ તંતૂ મત્સ અલગો રહ્યો રે; જલ વિણુ જર ન
 કોઈ રે; છૂટયો સિંચાણુક હાથીયો રે, જલમાંહે પ્રસર્યો
 સોઈ રે, તોં ૥૪૥ હરખ્યો નગરીનો રાજ્યો રે,
 હરખ્યાં નગરી લોક રે; દરબારે આણ્યો હાથીયો રે,
 પુણ્યે મળે રાજરમણ સુખભોગ રે, તોરેં ૥૫૥ કંદોઈને
 કહે રાજવી રે, કિહાંથી રતન અમૂલ રે; કહે સાચું
 નહીંતું ભણી રે, મારીશ કૂડે ખોલે રે...તોં ૥૬૥
 બહેણાથી દેણું પડ્યો રે, મનમાં રહી સહુ આશ
 રે; હા! હા! દેવ તેં શું કીયું રે, ભાંગ્યો માંડ્યો
 બરવાસ રે. તોં ૥૭૥ કૂડ કપટ જયગા નહી રે, કૂડે વિણુસે
 ગોઠ રે; હોઠ કુજે કૂડું ખેલતાં રે, કૂડે પડે ભાઠ ભોઠ
 રે, તોરેં ૥૮૥ સાચ વડું સંસારમાં રે, સાચે
 ખીક ન શકો રે; કૂરે વાચ જતી સતી રે, ધન્ય
 સાચ કાચ નિકલકો રે તોરેં ૥૯૥ મંત્રયંત્ર કૂરે
 સાચથી રે, સાચ સમ મિત્ર ન કોય રે; રણ વન રાઉલ
 દેવલે રે, વાલ ન વાંકો હોય રે. તોં ૥૧૦૥ ઇમ
 જણી સાચું ખોલીયો રે, કહે કંદોઈ એમ રે; કયવન્ના
 સુત પાસથી રે, રતન લીયું મે પ્રેમ રે, તોરેં ૥૧૧૥
 સાચ વચન મુખ ખોલતાં રે, જગ સઘલું વશ હોય
 રે; ઇમ સુણી રાજ શ્રેણિકે રે, છોડ્યો તેહ કંદોઈ રે,
 તોરેં ૥૧૨૥ ધન્ય ધન્ય જે સાચું લવે રે, તિણુ રે
 કોઈ ન તોલે રે, વીશ વિશ્વા ઢાલ વીશમી રે, મીઠી
 જયતસી ખોલે રે. તોરેં ૥૧૩૥

॥ દુહો ॥

કુટો સાચ પચાયથી, હવે કંદોઈ તેહ;
 કુશલ જેમ આવીયો, રંગરલી નિજ ગેહ. ॥૧૥

શ્રી શ્રેષ્ઠિક રાજ હવે, મનમાં કરે વિચાર;
 મેં બેઠી વાચા તિકા, વિધટે નહી સંસાર. ॥૨૧॥
 સાધુ સતીને સૂરિમાં, જ્ઞાની અરૂગજંત;
 ઉઠી પૂઠે નહી ફરે, જો જગ ભય અનંત. ॥૨૩॥
 પહિલાં બોલે બોલડાં, પછી ન પાલે જેહ;
 ઉખાલો તે નર લહે, સિંધુ સાદું એહ. ॥૨૪॥
 વાચા અવિચલ પાલવા, મંત્રી અભયકુમાર;
 ઘર મૂકી તેડાવીયો, કયવલો દરબાર. ॥૨૫॥
 પુણ્યાર્થ પ્રગટી થઈ, આગ્યો શાહ કૃતપૂણ્ય;
 રાજને પાયે પડ્યો, સહુ બોલે ધન્ય ધન્ય. ॥૨૬॥
 પૂછી ગાછી વારતા, જણ્યો એ વડ શાહ;
 પરીયાગત લક્ષ્મી ધણી, ભાગો તોહી વરાહ. ॥૨૭॥
 જગ્યું ભાગ્ય વલી તેહનું, તૂઠો શ્રેષ્ઠિક રાય;
 પરણાવે નિજ પુત્રિકા, ભલું લગન બેવરાય. ॥૨૮॥

ઢાળ એકવીશમી

રાગ-વેલાડિલો. દુલ્લહો કૃષ્ણ દુલ્લહી રાધિકા..... રાગ.

રંગભરી રંગભરી પરણે હો, રાયની કુંવરીજી,
 ધન્ય કયવન્નો શાહ; વરને વરને કન્યા હો હથેલેવો
 મલ્યોજી, બેડાં ચોરી માંહ, રંગ. ॥૧॥ ધવલ ધવલ
 મંગલ ગાવે હોનારી ગોરડીજી, વાજે મંગલતૂર; જનીવડ
 જનીવડ માની સગાં સઘલા મલ્યાજી; પ્રગટયો આનંદપૂર
 રંગ ॥૨॥ 'વીંદને વીંદને વીંદણી છેહડા બાંધીયાજી,
 જાણે કીધો બંધ એહ; હું તાહરી હું તાહરી ને વલી
 તું માહરોજી, જીવ એક જૂદી દેહ રંગ ॥૩॥ રંગ-
 રસ રંગરસ ચોથું મંગલ વરતીયુંજી, કન્યા ફરી વર
 કેડિ; વરને વરને પૂછી પરઠે કામિનીજી, વસતી હુવે

ભાવે વેડિ. રંગ ૦ ૥૪૥ દાયજો દાયજો દીધો ઘોડા
 હાથીયાંજ, વલી દીધા ગામ હજર; પંચરંગ પંચરંગ
 વાધા હો મુકટ સોહામણાંજ, કુંડલ હાર શૃંગાર. રંગ.
 ૥૫૥ ભોજન ભોજન ભક્તિ હો જિમણ નવ નવાજ,
 કૂર કપૂર ભરપૂર; આરિમ આરિમ કારિમ ક્રીધા રંગશુજ,
 લોડે કેડે પહૂર, રંગ.... ૥૬૥ વંછિત વંછિત ફલિયાં
 હો, ટલિયાં દુઃખ સહુજ, હલીયાં મલીયા હેજ વલીયા
 વલીયાં વખત રંગ રલીયાં કરેજ, રંગ મહેલ સુખ
 સેજ. રંગ ૦ ૥૭૥ ત્રણ ત્રતું ત્રણ રતુંનાં હો સુખ
 ભોગવેજ, ત્રિહું ભુવને સૌભાગ્ય; ત્રણેહી ત્રણેહી નારી
 હો સારી અપ્સરાજ, પતિ ભગતિ પ્રેમ રાગ રંગ.
 ૥૮૥ ત્રણેહી ત્રણેહી સોહે પિયુ મન મોહતીજ, પાન
 સોપારી કાથ; રંગરસ રંગરસ સોહે ત્રણે એહવીજ, ખીર
 ખાંડ ધીનો સાથ, રંગ. ૥૯૥ દોગુંદક દોગુંદક સુર
 જિમ ભોગવેજ, મનવંછિત કામ ભોગ; પુરુષ પુરુષ
 રતન જગે પરગડોજ, કૃતપુણ્ય પૂણ્ય સંયોગ. રંગ.
 ૥૧૦૥ મધુરી મધુરી કહી એ એકવીશમીજ, જયતસી
 દાલ સુરંગ; પદવી પદવી જિંચી હો પામી પુણ્યથીજ,
 કૃતપુણ્ય નામ તિણે ચંગ રંગ. ૥૧૧૥

॥ દુહો ॥

કચવલો સુખ ભોગવે, સોભાગી શિરદાર;

માને શ્રેષ્ઠિક રાજવી, માને અભયકુમાર. ૥૧૥

ઢાળ રરમી

રાગ - સોરઠી-નિવ્રટી વૈરવ હુઈ રહી.....રાગ.

એક દિન મનમાં ચિંતવે, મંત્રી પાસે હો કચ-
 વલનો શાહ કે; દેખો પાપિણી ડોસલી, મુને કાજ્યો

હો રાખી ધર માહ કે. ૧૧૧૥ અભયકુમાર બુદ્ધિ આગલો,
 બુદ્ધિ જાણ્યો હો સડી દેવ કે દાનવ; માણસ કેહિં માત્રમાં,
 બુદ્ધિ તૂટી હો સરસ્વતી દેવ કે અં ૧૧૨૥ બુદ્ધિબલે રાજ્ય
 ભોગવે, સહુ શકે હો રાણા ને રાય કે; બુદ્ધિએ સુરગુરુ
 સારિખો, બુદ્ધે અમૃત હો, રસદૂજણી ગાય કે, અં....
 ૧૧૩૥ શાહ જાણી મંત્રી ભણી, કહી વીતક હો સઘલી
 તે વાત કે; મંત્રીસર બુદ્ધિ કેલવી, કીયો દેવલ હો,
 ધવલરંગ ભાંત કે, અં ૧૧૪૥ ચિત્રામે અતિ ચીતર્યો,
 નામ અઉમુખ હો કીયો મન કોડ કે; મૂરતી માંડી
 યક્ષની, રૂપે રૂડી હો કયવન્નો બેડ કે. અં ૧૧૫૥ નખર
 ઢંઢેરો ફેરવ્યો, એ જગતો હો યક્ષદેવ પ્રત્યક્ષ કે; પૂજો
 અરચો એહને, રોગ ટાલે હો લઈ ભોગ સમક્ષ કે.
 અં ૧૧૬૥ કયવન્નો મંત્રીસર, બેહુ ઉભા હો મંડપ
 મનરંગ કે; નગરની નારી મલી, ટોલે ટોલે હો લઈ
 સુતને સંગ કે. અં ૧૧૭૥ છોડ આપે સહુ નારીને,
 છોડ તેડી હો આવે દરબાર કે; તૂસે સહુ જત્રા કીયાં,
 રુસે નાયાં હો નારી સુત ભાર કે. અભં ૧૧૮૥
 સઘલી આવી મલપતી, ગાવે વાવે હો કરી જોડી જત્ર
 કે; તૂજો બાપજી મત રુસે, મૂકે નૈવેદ્ય હો આગલ
 તે માત્ર કે, અભં ૧૧૯૥ હવે ડોકરડી ડાંગડી, જલી
 હાથે હો ડગ મગતી હાલ કે; ચારે વહું સાથે મલી,
 ચાલે આગે હો ચાર ન્હાના બાલ કે, અભં ૧૧૦૥
 હલવે હલવે હાલતી, આવી પેઠી હો સહુ દેવલમાંહિ
 કે; મૂરતી મોહનવેલડી, બેઠી દીઠી હો મન ધરીય
 ઉમાંહિ કે, અભં ૧૧૧૥ પ્રત્યક્ષ કયવન્નો જિસો,
 રૂપ રૂડું હો નખ શિખ આકાર કે; પંચરંગ વાધો
 પહેરેણે, કાને, કુંડલ હો સોહે હિયડે હાર કે, અભં

૧૧૨૧૥ નેઈ નેઈ વહુ આરે હસી મન ઉલ્લસ્યો હો,
ચિકસ્યો વલી ગાત કે; નયણે નયણ મલી રહ્યાં, જોતી
કરતી હો કરે સફલી જાત કે, અભ૦ ૧૧૨૩૧ તે સૂરત
મૂરતિ દેખીને, ડોસી ખોસી હો જગદીશની નાલ કે;
પાપે શંકે પાપિણી, રખે લાગે હો ઇલાં કોઈ જંબલ
કે;અભ. ૧૧૨૪૧ હિયડું હટકયું નવિ રહે, મુખે
નાખે હો નીશાસા નારી કે; નયણે નીર ઝરે ઘણું
જાણે ત્રુટયો હો મોતીનો હારકે, અભ૦ ૧૧૨૫૧ હિયડું
હેં પૂરીયું, ભડે દીકા હો ભરતાર સરુપ કે; ઢાલ
ખાવીશમી જ્યતસી, મન મોહું હો દેખી રૂપ અનૂપ
કે, અભ૦ ૧૧૨૬૧

॥ દુહો ॥

રમતાં હમતાં ખેલતાં, આરે ન્હાના ખાલ;
મૂરતિ પાસે આવીયા, હરખયા નયણ નિહાલ. ૧૧૨૭

ઢાળ રડમી

ખાહુખલીની, ખાહુ દક્ષણરી માકરી રે, ખાહુ દખણીરે
માર; સાહિબ પાઠે જાતિમાં રે, ધનલું ખાસે ખાટ,
ભમર લંબરાસારાં સેજે રાજ...એ...દેશી.....

ખોલે ખાલક ખોલડા રે, મુણ મુણ મીઠી વાણી;
ક્યાં ખેઠાં ઇલાં આવીને રે, રુઠા મનરા દાણી. ૧૧૨૮
ઉઠો હો બાબાજી ધરે આજ્યો આજ, થાંને માઉરીજરી
આણ, થાંને દાદીજરી આણ, થેં તો મ કરો ખાંચા
તાણ, થેં તો નાશી આયા ઇણ ઠાણ, થાંને તેડી
જસ્યાં પ્રાણ ઉઠો. ૧૧૨૯ કોઈ તાણે આંગુલી રે, કોઈ
તાણે હાથ; કોઈ પગ મૂકે નહીં રે, કોઈ
ઘાલે બાથ; ઉઠો ૧૧૩૦ એક કહે બાપો માહરો રે,

ખીજને ઘે ગાલ; એક ખેસે ખોલેં આવીને રે, એક
 ચુંખી ઘે ગાલ, ઉઠોં ॥૪૧॥ એક કહેં ભેલા ખેસીને
 રે, જિમશું ખાપાની સાથ; ખીજે કહે જિમણ ન કું રે,
 દેઉં મુખ આડો હાથ-ઉઠોં ॥૫૧॥ એક કહે ખાસ્યું
 લાડુવા રે, એક કહે ખીર ખાંડ; એક કહે સીરા
 લાપસી રે, મ્હોટી થાલી માંડ, ઉઠોં ॥૬૧॥ એક
 કહે ભેલાં ખેસસ્યાં રે, આપેં સઘલા આજ; ખાપો
 સહુને સારિખો રે, એક પંથ દોઈ કાજ, ઉઠોં ॥૭૧॥
 ન્હાનડીયાને ખોલડેં રે, લીધી સઘલી સાર; ક્યવન્નો
 પ્રગટ હુઓ રે, મંત્રી અભયકુમાર, ઉઠોં ॥૮૧॥ દેખી
 ધ્રુજ તે ડોકરી રે, વાય ઝોકોલ્યું જ્યું જડ; ડોસી પોસી
 પાપણી રે, જાણેં પડી ચોરધાડ. ઉઠોં ॥૯૧॥ ધુતારી
 તે ડોસલી રે, ઘરથી કાઢી કૂટ; હરખી ચારે પદમણી
 રે, પાપ કહ્યું દુઃખ છુટ ઉઠોં ॥૧૦૧॥ હેજેં મલી
 નિજ નાહનેં રે, ટલીયા દુઃખ દોહગ; ખેટા ચારે ફટરાં
 રે, પ્રગટયું જસ સૌભાગ્ય, ઉઠોં ॥૧૧૧॥ ક્યવન્નો
 મુખ ભોગવે રે, રમણી સાત અનૂપ; ઈંદ્ર ચંદ્ર પણ
 દેખતાં રે, આણે મનમાં ચૂપ, ઉઠોં ॥૧૨૧॥ દાને તૂસે
 દેવતા રે, દાને દોલત હોય; દાન વડું સંસારમાં રે,
 જશ ગાવે સહુ કોય, ઉઠોં ॥૧૩૧॥ ક્યવન્નેં મુખ
 ભોગવ્યાં રે, દાન તણે સુપસાય; નામ રહ્યું ત્રિહું
 ભુવનમાં રે, માન્યો શ્રેણિકરાય; ઉઠોં ॥૧૪૧॥ સરખી
 સાતે પદમણી રે, ભોગી ભમર મુખ લીન; જ્યરંગ
 હાલ સોહામણી રે, વીશ ઉપર થઈ તીનં ઉઠોં ॥૧૫૧॥

॥ દુહો ॥

લીનો લીનો લીલમાં, રહે મુખી દિન રાત;

હવે સાંભલજે ચોંપશુ, ધરમ કરમની વાત. ॥૧૧॥

ઢાળ ૨૪મી

કાચી ક્ષી અનારકી રે હાં, ભમર રહો લલચાય...

મેરે ઢાલણા ..એ...રાગ

તિણે કાલે' ને તિણ સમે' રે હાં, જંગમ તીરથ
 જેહ,....શ્રી મહાવીરજી; તીર્થનાથ ત્રિભુવન ધણી રે
 હાં, ભાંજે સયલ સંદેહ....શ્રી૦ ૧૧૧૥ પાપ ટલે પ્રભુ
 પેખતાં રે હાં, નામ તણે બલિહાર; શ્રી૦; ચિંતામણી
 સુરતરુ સમે' રે હાં, વાંછિત ફલ દાતાર રે....શ્રી૦ ૧૧૨૥
 સાત હાથ પ્રભુ શોભતાં રે હાં, ધન્ય જે લોચન ઢીક
 શ્રી; ચરણ કમલની રજે' કરી રે' હાં, કરતા પવિત્ર
 ભૂપીઠ....શ્રી૦ ૧૧૩૥ છત્રીશ સહસ સવિ સાધવી રે હાં.
 ચઉદ સહસ્સ અણુગાર, શ્રી૦; ગૌતમ સ્વામી પ્રમુખ
 સહુ રે હાં, ગણધર સાથે અગીયાર....શ્રી૦ ૧૧૪૥ સતી
 યતીશ્વર મહાવ્રતી રે હાં, સખરો પ્રભુ' પરિવાર શ્રી૦;
 બે કર જેડી ભાવશુ' રે હાં, વંદના કરું વારંવાર....શ્રી૦
 ૧૧૫૥ કોડા કોડી કેઈ દેવતાં રે હાં, પરીવરીયા પરિવાર
 શ્રી૦; પગ તલે' નવ સોવન તણાં રે હાં, કમલ રચે સુર
 સાર....શ્રી૦ ૧૧૬૥ અતી ઊંચો રળીયામણો રે હાં,
 સહસ જોયણનો દંડ શ્રી; ગયણાંગણુ ધ્વજે લહલહે
 રે હાં, ટાલે કુમતિ પાખંડ....શ્રી૦ ૧૧૭૥ ગ્રામાગર પૂર
 વિચરતાં રે હાં, કરતાં ઉચ્ર વિહાર, શ્રી૦; નગરી રાજગૃહી
 પરિસરે' રે હાં, ગુણશીલ વન છે સાર....શ્રી૦ ૧૧૮૥
 નંદન વન સમ સોહતું રે હાં, વેલી વૃક્ષ માંડવા સાર,
 શ્રી૦; કોયલડી ટહુકા કરે રે હાં, ભમર કરે ગુંબર....
 શ્રી૦ ૧૧૯૥ સ્વામી આવી સમોસર્પી' રે હાં, વિરવઘ
 સખરે ઠામ, શ્રી૦; મલિયાં ચઉવિહ દેવતા રે હા, પરચે

ત્રિગડો તામ....શ્રી૦ ૧૧૦૧૧ સમવસરણ સોહામણું રે
 હાં, તરુ અશોક વિકસંત શ્રી૦; ચઉમુખ ચિંહુ સિંહાસણે
 રે હાં, ખેઠાં શ્રી ભગવંત....શ્રી૦ ૧૧૧૧૧ ભામંડલ પૂંઠે
 ભલુ રે હાં, દીપે તેજ દિણંદ, શ્રી૦; તીન છત્ર શિર
 શોભતાં રે હાં, ચામર ઢાલે ઈંદ....શ્રી૦ ૧૧૨૧૧ વેર
 વિરોધ સહુ ઉપશમે રે હાં, રીજે સુણી સુવિચાર, શ્રી૦;
 ખેસે બારે પરખદા રે હાં, સફલ કરે અવતાર....શ્રી૦
 ૧૧૩૧૧ ચોત્રીશ અતિશય શોભતાં રે હાં, વચનાતિશય
 પાંત્રીશ, શ્રી૦; ધર્મ પ્રકાસે જગધણી રે હાં, જગનાયક
 જગદીશ....શ્રી૦ ૧૧૪૧૧ ધન્ય ધન્ય તે જગ જીવડા રે
 હાં, વાણી સુણી કરે સેવ, શ્રી૦; ઢાલ ચોવીશમી જ્યતસી
 રે હાં, નમું ચોવીશમાં દેવ....શ્રી૦ ૧૧૫૧૧

॥ હુહો ॥

હરણ વાનરનીં પરે, ભરતાં લાંબી ફાલ;
 શ્રેણિકને વધામણી, આવી દીપે વનપાલ. ૧૧૧૧
 શ્રણિક મનમાં હરખીયો, જિમ ધન આગમ મોર;
 મન વંછિત વધામણી, દીધી તિયાંને જોર. ૧૧૨૧
 રાજા શ્રેણિક હરખીયો, હરખ્યો અભયકુમાર;
 શાહ ક્યવન્નો હરખીયો, હરખ્યાં લોક અપાર. ૧૧૩૧

ઢાળ રપમી

રાગ - ખજાયતી ॥ મહારાજ ચડે ગજ તુરીયાં, નેગકુમર
 વર વિંદ ખીરાજે.. એ...દેશી

શ્રી શ્રેણિક મહારાજ, મનોરથ ફલીયાં, ભલે
 આજ હૂઆં મો રંગ રલીયાં, એ....શ્યાંકણી.... જિનવર
 વંદન સજે સખઈ, ઉવટણાં અંગે મલીયાં; અંજન
 મંજન સ્નાન સુગંધી, ગંગાજલ ખલખલીયાં શ્રી. ૧૧૧૧

પહેર્યા હીર ચીર પટંબર, હિયડે હાર રતનલીયાં; ચૂઆં
 ચંદન અંગ વિલેપન, કેશર કપૂર મૃગમદ તલીયાં,
 શ્રી. ૧૧૨૧ પંચરંગ પુલ જ્યું અંગા વાધા, કુંડલ કાને
 મણિ જડીયાં; સસિ દલ ભાલ તિલક અનોપમ, શિર-
 મુકુટ સોવન ઘડીયાં, શ્રી. ૧૧૩૧ બિહુ બાંહે બહિરખા
 બાંધ્યા, હાથે દોઈ હથ સાંકલીયાં; નંગ જડિત કનક
 મુંદરડી, ઝલકે દશ કર અંગુલીયા, શ્રી. ૧૧૪૧ પટ-
 હસ્તાચલ ચઝો મગધસર, વડ વડા જોધા સાથે
 જુડીયાં; હય ગય રહ પાયક પરવરિયા, જાણે ઈંદ્ર દલ
 ઉપડીયાં શ્રી. ૧૧૫૧ મેઘાડંબર શિર છત્ર બિરાજે,
 ઝળ ઝળ તેજે ઝલ હલીયાં; નિર્મલ અંદ કિરણ જ્યું
 ધવલાં, બિહું પાસે ચામર ઢલીયાં શ્રી. ૧૧૬૧ ફરહરે
 આગે નેજ તાજ, જુલમતિ ઘોડા હલ છલીયાં; ચાચક
 જ્ય જ્ય વાણી ખોલે, દાને માને દારિદ્ર દલીયાં,
 શ્રી. ૧૧૭૧ ભેરી નફેરી નાદી નગારાં, નવલ નીશાને
 ઘાઉ વલીયાં; વાજે વાજ ગાજ અવાજ જ્યું વરસાલે
 વાદલીયાં, શ્રી. ૧૧૮૧ મોતીડે વધાવે ગલીયે રલીએ,
 ગોરી રચી રચી ગુંહલીયાં; કોકિલકંઠી મીઠી વાણી,
 સોહવ ગાવે સોહલીયાં, શ્રી. ૧૧૯૧ આગે વાંસે વહે
 દલ વાદલ, જ્યું વરસાલે વાદલીયાં; ધ્રુજે ધરણી
 ગિરિવર કંપે શેષ નાગ તો સલસલીયાં, શ્રી. ૧૨૦૧
 દિશિ દિશિ દેશ ભંગાણું પડીયાં, સીમાડા સહુ ખલ
 ભલીયાં; કેઈ નાઠા ત્રાઠા, કેઈ નમીયાં આવી કલિયાં,
 શ્રી. ૧૨૧૧ સાથે અંતેઉર લીધાં સઘલાં, શ્રી અભય-
 કુમાર બુદ્ધિ બલીયા; સાથે સાહ વલી કવચન્નો, સહુકો
 પ્રસુવંદણ ચત્રીયાં, શ્રી. ૧૨૨૧ હયખયા ગહગહ્યા રથગયા
 કેઈ પાલા કેઈ ચડિયાં; કેઈ પાલખીયે કેઈ રથ ખેડાં,

જિન વંદણુ પરવરીયાં, શ્રી૦ ૧૧૩૥ સમોવસરણુ દેખત
 સહુ વિકસ્યાં, ધન્ય દિન આજ વખત વલીયાં; હરખ
 હિલોલા ચિત્ત કલ્હોલા, ચંદ્ર ચાહે જ્યુ' સિંધુ ઉચ્છલીયાં,
 શ્રી૦ ૧૧૪૥ પ્રાતીહારજ આઠે પેખંતા, કુમતિ ગરવ
 ગુમાન ગલીયા; ભવ્ય જીવોના પાતક ગતિયાં, જ્યું
 પાણી મેં કાગલીયાં, શ્રી૦ ૧૧૫૥ હાથીથી ઉતરીયો
 રાજ, આગે પાલો હુધ પુલીયાં; જિનવર દરસણુ ચાહ
 ધરંતા, ઢીલ નહીં હૂઆં હલફલીયા, શ્રી૦ ૧૧૬૥ એક
 રંગ હૂઆ પાંચે ઇંદ્રિય, વલી મુનિશું હિલી મિલીયાં;
 ચલીયા, રલી એ ભગવંત ભેટણુ, જીવ તણા વંછિત
 ફલીયાં શ્રી૦ ૧૧૭૥ શ્રી વીરજીનેશ્વર નયણે દીઠો,
 દુઃખ દોહગ દૂર ટાલીયાં; જ્યંતસી ઢાલ કહી પચ્ચ-
 વીશમી મુણુતાં હરખ સુમંગલીયાં શ્રી૦ ૧૧૮૥

॥ દુહો ॥

પંચાભિગમ સાચવી, શ્રી શ્રેણિક મહારાજ,
 દેઈ તીન પ્રદક્ષિણા, વાંદે જિનવર પાચ ૧૧૧૥
 પ્રભુ આગલ કરજોડીને, બેઠો શ્રેણિક જામ;
 નગર લોક પણ વાંદીને, સહું બેઠાં નિજ કામ ૧૧૨૥
 જિનવર રૂપ સોહામણું, તન મન હુઆ લય લીન
 મગનહૂઆ જગતીન તિમ, જ્યુ પાણીમે' મીન ૧૧૩૥

ઢાળ છવ્વીશમી

કરડો તિહાં કોરવાલ એ...દેશી

ભાવ ભક્તિ માન આણી, બેઠી આગે' બારે
 પરખદાજ; યોજન ગામિની વાણી, મીઠી દેવે જિનવર
 દેશનાજ ૧૧૨૥ સમક્તિ ધર્મનું મૂલ, સમક્તિ પાલો
 આતમ હિત ભણીજ; અવર સહુ આકે તુલ્ય, સુરતરુ

સરિખું સમક્તિ ભાંખીયું ॥૨૦॥ દેવ નમો અરિહંત,
 ગુરુ ગિરવા શ્રી સાધુ સુવાંદીયેં ॥ કેવલિભાષિત તત્વ,
 શ્રી જિનધર્મ સુધો મન આણીયેં ॥૩૦॥ શ્રાવકના
 વ્રત બાર, આઠે પ્રવચન માતા સાધુની ॥ પાલો નિર-
 તિયાર, મનમાં આણી સૂધી ભાવના ॥ મજા લાધો
 નરભવ સાર, દશ દ્રષ્ટાંતે લહેતાં દોહીલો ॥ આરજ
 દેશ અવતાર, જિનધર્મ લાધો, એલે' મ હારજો ॥
 ૧૫૦॥ એ સંસાર અસાર, તન ધન યૌવન સઘલાં
 કારિમાં ॥ કારિમે એ પરિવાર, સ્વારથના છે સહુ કે
 સમાં ॥ ૧૬૦॥ માતા પિતા સુત નાર, એ પણ સઘલાં
 શત્રુપણું ભજો ॥ જ્ઞાતા સૂત્ર વિચાર, વગી શ્રી રાયપ-
 સેણી ઉપાંગમે ॥ ૧૭૦॥ અંચલ નરભવ આયુ, ગિ.મ
 તરુવરનું પાકું પાનડું ॥ ઉત્તરાધ્યનની સાખ, ડાભ
 અણી જિમ પાણી બિંદુનું ॥ ૧૮૦॥ વિરુઆ વિષય
 સવાદ, પાંચે ઈંદ્રિય સખલ જગને નડે ॥ પામે જગ
 વિખવાદ, એક એક ઈંદ્રી પરવશ પ્રાણીયો ॥ ૧૯૦॥
 દેખી રૂપ પતંગ, નાદે મૃગલો રસ વશ માછલો ॥
 પામે રંગ વિરંગ, ભમરો વાસેં ફરસેં હાથીયો ॥ ૨૦૦॥
 શુભ ગતિશું પ્રતિકૂલ, ફલ કિંપાક સમાં ફલ જેહનાં ॥
 ભવતરુનાં એ મૂલ, ચાર કષાય નિવારો જિમ તરો ॥
 ૨૧૦॥ મ કરો મમતા સંગ, સમતા રસમાં ઝીલો
 મલ તજો ॥ રમતાં દયા રસ રંગ મન ગમતાં મુખ
 પામે શાશ્વતા ॥ ૨૨૦॥ દાન શીયલ તપ ભાવ, ચારે
 ગતિ છેદણુ ચારે આદરો ॥ કૂડ કપટ રોષભાવ, છોડો
 જોડો મન વૈરાગ્યશું ॥ ૨૩૦॥ મ કરો પરાઈ તાંત,
 પારકી નિંદા નારક ગતિ દીયે ॥ ધર્મ ધ્યાન દિન
 રાત પાલો નિર્મલ વ્રત નિયમ આખડી ॥ ૨૪૦॥

એકલો આંચો જીવ, પરભવે પણ એ જાયે એકલોજ;
તન ધન સયણ સદીવ, સાથ ન આવે કો કરણી
વિનાજી ॥૧૫॥ એ સંસાર સ્વરૂપ, જાણી પ્રાણી ધર્મ કરો
ખરોજ; જયતસી ઢાળ અનૂપ, સમજો બુઝો એ
છન્નીશમીજી ॥૧૬॥ સર્વગાથા ૪૫૯

॥ દુહો ॥

જિતવર વાણી સાંભરી, પ્રતિમૂઝયા બહુ લોક;
કેઈ શ્રાવક વ્રત આદરે, કેઈ મહાવ્રત ભોજ. ॥૧॥
વલી વિશેષ જિત દેશના, મીઠી લાગે ભેર;
કયવત્તો મન હરણીયો, જિમ ધન ગાજે માર. ॥૨॥
આજ મનોરથ હવિફળ્યાં, આજ જતમ મુજ ધન્ય;
આજ હૂઓ સુકૃતારથો, ધમ ઉલ્કયો કૃતપુરુષ. ॥૩॥
વાંદીને પૂછે વલી, મથા કરો મહારાજ;
મે શું દીધું આચર્યું ? , કહો પૂરવ ભવ આજ. ॥૪॥
લોકાલોક પ્રકાશ કરે, કેવલજ્ઞાન અનંત;
કયવન્નો આગલ કહે, પૂરવ ભવ વિરતંત. ॥૫॥

ઢાળ ૨૭મી

રાગ સિંધૂડો, એક લહરી લે ગારલા...એ...દેરી

ધારણી મનાવે રે મેઘકુમારને રે એ ઢાળ

શાલીગ્રામ નામેં ગામ છે, ભરીયું ઘણું કણ
સૂત; વસે તિહાં એક ગોવાલણી રે, ડોસી એક તસ પૂત.
॥૧॥ દાન ધરમ ફલ રુચડાં રે, જશ બેલે સહુ કોય;
ભગવંત ભાષે સ્વયંમુખે રે, દાન સમું નહી કોય દાન
॥૨॥ ધન પાપે તે ડોકરી રે, કરે પરધર કામ; આથ પાપેં
આદર નહી રે, પૂછે ન કો નામ ઠામ રે, દાન ॥૩॥
બેટો બાલક નહાનડો રે, કરી ન સકે કામ નેટ; ચારે
પરાંયાં વાછડાં રે, નીર ભરે એમ પેટ....દાન ॥૪॥ પરવ

મહોત્સવ એક દિને, રાંધે ઘર ઘર ખીર; દીઠા બાલક
જિમતાં, હોયો મનમેં દિલગીર દાનં ॥૫૦॥ ખીર
જિમયું મનસા થઈ, સાગે માતાજીને તીર; હઠ લેઈ બેટા
કહે, મા ! જિમયું ઘેં ખોરે દીનં ॥૫૧॥ સમજવો
સમજ નહીં, જાણે નહીં ઘર સાર; હોઈ યાંમણી ક્રમણી,
નયણુ ઝરે જતપાર દાનં ॥૫૨॥ માયડી કહે પૂત
માહરા, ઘર નહીં કુકશ બાત; લે કરી બૂખું સુકું
જિમી, છોડી દે ખીરની ભાત દાનં ॥૫૩॥ કીડી
મંકોડી સ્ત્રીયાં, હઠ છોડે નહિં બાલ; રોબે આડે
સાંડીને, છોડે માતાનો જનક દાનં ॥૫૪॥ અપ્પી પદ
દિપગારિણી, પાડોસણ મલી ચ્યાર; બાલ રેવાડે કયું
રોઈને, પૂછ્યાં કહ્યો સુવિચાર દાનં ॥૫૫॥ દૂધ દીધું
એકણ ત્રિયાં, ખીજ શાલિ અપ્પડ; ઘી સુરેલે ત્રીજીયે
દીયો, ચોથી પૂરા આડ દાનં ॥૫૬॥ ખીર રાંધી
મીઠી તિણે, મલી સ્વદી સાન્નિધ; કારણ સહુ મલિયાં
પછી તરત હોવે કામ સિદ્ધિ દાનં ॥૫૭॥ બેસાંડી
બાલક ભણી, માંડી થાલી રોઈ; અમિય નજર ભરી
સાયડી, ખીર ખીરસે તેહ દાનં ॥૫૮॥ ખીર બાન્ધી
ખણી કરી, દેઈ ઠારે ફૂંક; પણ ચતુરાઈ બાલની, ન
પડે ખીરમાં થૂંક દાનં ॥૫૯॥ કીણહીક કારજને વસ્યે
રે, જતની બાહિર જાય; અચરિજ વાત હોઈ તિસે, લે
સાણે ચિત્તલાય, દાન ॥૬૦॥ ભવિતવ્યતાવશે નીખતે
શુભાશુભ કારજ સિદ્ધિ; ઢાલ કહી સત્તાવીશમી, જય
તસી નિશ્ચલ બુદ્ધિ...દાનં ॥૬૧॥

1945

● २५ तृतीय मुद्रा विहरणे, क्षीयतेही प्रत्यक्ष गेह, ५५ ५५

અતિથિ એક આન્યો તિસે, જંગમ તીરથ જેહ. ૧૧૧
 પાઠાંતરે :- ઊંચ પીચ કુવ ચિકરતાં, મુનિવર મહિમાપાત્ર;
 આવી ઉભા તેહને ધરે, જંગમ તીરથયાત્રા ૧૧૨

ઢાળ ૨૮મી

રાગ સૌરઠીમિશ્ર :- આડા ડુંગર વન ઘણું રે, આડાં ઘણું
 પડાસ; વિષમવાટ આડા ઘણું, આડી નદી અખનાસ રાણા
 રાજસી હો, મેવાડ મહીપાત હો ચિત્રેડા ગઢપાત હો, રાજ
 દેજે થારાં ગઢપનિયાંને શીખ એ.. રાગ...

માસખમાણને પારણે રે, લેતો શુદ્ધ આહાર,
 આણ્યો વખતે તાણિને રે, ભણો હરખ્યો બાલ નિવાર
 હો. ૧૧૧૧ રુડા સાધુજી હો, મ્હોટા મહંતજી હો આજ
 ભલે આંગણ કે પધાર્યા હો પૂજ્ય...એ આંકણી. જે
 કર જોડી ઉઠિને રે, વાંદે ઋષિનાં પાય; તન વિદસ્યું
 મન ઉલ્લસ્યું રે, વલી હિયડે હરખ ન માય હો,
 રુડા. ૧૧૨૧ આદર માન દીયે ઘણું રે, ધન્ય ધન્ય તું
 અણુગાર; મુખ કમલ તુજ નિરખતાં રે, મહારો સદ્ગત
 હૂઓ અવતાર હો, રુડાં ૧૧૩૧ મુહ માખ્યાં પાસાં ઢળ્યાં
 રે, દૂધે વૂઠા મેહ; ઘર ખેડાં સદ્ગુરુ મલ્યો રે, આજ
 પ્રગટી ઋદ્ધિ સિદ્ધિ ગેહ હો. રુડાં ૧૧૪૧ આજ
 મનોરથ સવિ કલ્યાં રે, સુરતર કલિયો ગેહ; પાપ
 કટયું પૂણ્ય પ્રગટીયું રે, ચણ્યો હાથ ચિંતામણિ એહ
 હો. રુડાં ૧૧૫૧ સોવન પુરિષો ચાલતો રે, નિર્મલ
 નહી દોષ માત્ર; ઘરે ખેડા ભેટો હૂધ રે, એ તો જંગમ
 તીરથયાત્ર હો, રુડાં ૧૧૬૧ ગંગાજલમાં ઝીલતાં રે,
 હૂઆ નિર્મલ ગાત્ર; મન મોહન મહિમાનિલો રે, ભલે
 ભેટ્યો સાધુ સુપાત્ર હો રુડાં ૧૧૭૧ દોહિલી સામગ્રી
 તે જડી રે, આજ જગ્યું મુજ ભાગ્ય; થાલમાંહે કાઢી
 લીંહટી રે, કીધા ખીર તણા તણુ ભાગ હો રુડાં ૧૧૮૧

બાલક બોલ્યો ભાવશું રે, સ્વામી વહોરો ખીર ખાંડ;
 મુનીવર પડ્યો માંડીયો રે; જાણે ધરમ રતનનો કરંડ
 હો રુડાં ॥૯૧॥ વહોરાવે હવે પહેલડો રે, ખીર ભાગ
 ધરી રાગ; અદ્ય જાણીને વલી તિણે રે, દીયો ખીજો
 પણ ખીર ભાગ હો. રુડાં ॥૯૨॥ ઉત્તમ પાત્ર દીડો
 ભલો રે, જાણ્યું તેહનું ભાગ્ય; વહોરાવે ભાવે ચઢ્યો
 રે, વલી ખીર તણો ત્રીજો ભાગ હો, રુડાં ॥૯૩॥
 પાત્ર દાન ફલ તેહને રે, મ્હોઢું હોવણ હાર; અંતરાય
 હોશે ના કહ્યો રે, તિણે સાથે ન કહ્યો નાકાર હો રુ
 ॥૯૪॥ પાકાંતરે- પાત્ર દાન ફલ રુઅડું રે, મત હોજો
 અંતરાય; ઈણી પરે ના ન કહી જતી રે, પણ લાલચ
 નહીં કાંચ હો રુડાં ॥૯૫॥ ભાગ્ય યોગે આવી મદ્યો
 રે, ઉત્તમ પાત્ર તત્કાલ; દાન દીધું તિણે તિણ પરે રે,
 પૂઠે થાલ રહ્યો સુવિશાલ હો, રુડાં ॥૯૬॥ ચિત્ત
 વિત્ત પાત્ર મદ્યાં ભલાં રે, વાવ્યું સુક્ષેત્રે ખીજ; પુણ્યે
 કલ્પવૃક્ષ ઉગીયો રે, હવે નીપજશે ફલ ખીજ હો,
 રુડાં ॥૯૭॥ ભાવ ધણે તે સાધુને રે, ખાર લગે
 પહુચાય; કરી વંદન પાછો વલ્યો રે, વલી બેઠો
 ઠામે આય હો રુડાં ॥૯૮॥ જનની ફરી આવી ધરે
 રે, થાલી તે ખાલી દેખ; તૃપ્તિકરણ બાલક ભણી રે,
 વલી ખીર ખીરસે અશેષ હો; રુડાં ॥૯૯॥ માતને
 વાત ન કો કહી રે, દીધું છાનું દાન; ફલતો તેહી જ
 ભોગવે રે, જે દેધ ન કરે ગુમાન હો, રુડાં ॥૧૦૦॥
 દેખી બાલક જિમતો રે; માતા ચિંતે ધરી નેહ; પેટ
 ખમે ભૂખ એવડી રે, મુજ ધિગ જનમારો એહ હો,
 રુ ॥૧૦૧॥ નજર લાગી માતા તણી રે, હ્રુધ મૂઝિછીંત
 તતકાલ; કાલ કીયો શુભ ધ્યાનમાં રે, હવે પામ્યો

આંકણી માયા બે કરંજેડી ધીમવેરે, એ સંસારે અસાર
 રે; તરો પ્રભુઈ મુખ ભણી રે, લઈશ સંયમ ભારે પ્રભ
 મરાઈ વીર કહે જેવાણુ પ્રિયા રે, મા પ્રતિબંધ કહિ રે;
 જીવિતમાં જનકે ઘડી રે, પાછા નાવે તેહ રે પ્રભ ॥૧૦॥
 અગુલ ફલ અશ્વતથાં રે, મરકતણી દોતારે રે; સંખર્ષ
 ફલ સંવરતણાં રે, મામીજી ભરપાર રે, પ્રભ ॥૧૧॥ વીર
 જીનેસર વાહીને રે, ઘોડોતેદમિજી વરવસ રે, પુત્ર કલમે
 મિત્ર એલીને રે, કોણે સોઈ મન ઉજ્જસ રે, પ્રભ ॥૧૨॥
 સુખે ધર્મ એ સંસ્કારે, જીવે એ અધિર ॥ સંસાર રે;
 અધર્મથી દુઃખ ઉપજે રે, અમે જીવે ઉદ્ધાર રે, પ્રભ ॥૧૩॥
 રાગ ક્રોધ રૂઝાં નહિ રે, કહૂં જીવે કમિયા કરે, વિષય સુખ
 વિષ સોરીખાં રે, વિકારાં જીવે આક રે, પ્રભ ॥૧૪॥
 કા કોડનો મહિ જગતમર્મ રે, કારિમું સંગપણુ એહ રે;
 વેલા ને લાગે વિહરતે રે, તરકે વજો જીમ ત્રેહ રે;
 પ્રભ ॥૧૫॥ વીર જિનિસરે સ્વકથે રે, જીવે હું લેઈશ
 દીખે; ઇમે કહી બેટા થાંબી સે રે, નિજ પાટ દેઈ શીખ
 રે પ્રભ ॥૧૬॥ સંતે ક્ષેત્રે વાલીયુ રે, સંખરે ક્ષિતિયુ
 બીજ રે; વૃક્ષાં જિમ મેહ ધર્મનો રે, મિલું જાળે વીણ
 ધીજ રે, પ્રભ ॥૧૭॥ દીને હીમજન ઉદ્ધર્મ રે, માંડ્યો
 દેદેકાર રે; અક્ષત પામે કુરી પેખીય રે, પહિરાયો
 પરિવાર રે, પ્રભ ॥૧૮॥ સુકુલિણી સાતે મત્રી રે, કહે
 પ્રીતમને તાત રે, તુમ ત્રિણુ ધર શોભા નહી રે, જિમ
 અંદ્ર ॥ વિહણી સત રે, પ્રભ ॥૧૯॥ તુમ તનુની અમે
 છાંહડી રે, કહેતાં સુત ધર આથ રે; દીક્ષ લેશું
 તુમશું સહી રે, સતી ન તજો પ્રીયું સાથ રે, પ્રભ ॥૨૦॥
 દીક્ષા મહેતસર માંડીયો રે, આડંબર અતિ જોર રે;
 વાળાં વાળે નવનવાં રે, જાણે ગાળે ધનધોર રે,

પ્ર૦ ૧૧૪૧૥૥ રંગરત્ની સુવધામણાં રે, ધવલ મંગલ
 ગીત ગાન રે; ચરિત્ર રમણી પરણ્યા રે, જાણે ચઢ્યો
 વર જન રે, પ્ર૦ ૧૧૪૧૭૥ સ્નાન કરી પહેર્યા ભલાં રે
 આભરણ ને અલંકાર રે; સહસ્ર પુરૂષની વાહિની રે,
 શીખિયા બેસી શ્રીકાર રે. પ્ર૦ ૧૧૪૧૮૥ સાત નારી
 આપ આઠમો રે, રાજગૃહી નગર મોકાર રે; દીક્ષા
 લેવા નીસર્યો રે, સાથે બહુ પરિવાર રે. પ્ર૦ ૧૧૪૧૯૥
 નર નારી રાજ પ્રજા રે, મુખ બોલે ધન્ય ધન્ય રે;
 ઇશ આશીષ સુણતો થકો રે, નિર્મલતર તન મન્ત
 રે, પ્ર૦ ૧૧૪૨૦૥ તુરત આવ્યા વહી પાધરા રે, સમન્ન-
 સરણ મકાર રે; પાલખીથી ઉતર્યા રે, નારી ને ભરતાર
 રે, પ્ર૦ ૧૧૪૨૧૥ વીર જિનેશર દરિસણે રે, પાયો હરખ
 અપાર રે; પંચાલિગમ સાચવી રે, વિનયવંત સુવિ-
 ચાર રે, પ્ર૦ ૧૧૪૨૨૥ સચિત અચિત દ્રવ્ય છોડીયાં રે,
 એકંત કરી મનસંગ રે, કર બેડી શિર ચાઢિયા રે,
 કીધો ઉત્તરાસંગ રે, પ્ર૦ ૧૧૪૨૩૥ વીર જીનેસર વાંદીયા
 નારીશુ સુવિનીત રે, લોચ કરી પ્રભુ સ્વહથે રે, લીધી
 દીક્ષા પવિત્ર રે. પ્ર૦ ૧૧૪૨૪૥ પૂરી સરસ કહે જયતસી
 રે, એ એક ઉણી ત્રીશમી ઢાલ રે; કયવન્નો વ્રત
 આદરે રે, વાંદુ ચરણ ત્રિકાલ રે. ૧૧૪૨૫૥

॥ દુહો ॥

જિનવર મુનિવર વાંદીને, રાજ પ્રજા બહુ લોક;
 સહુ અઁબ્યા ઘર આપણે, મુખે વસે શુભયોગ. ૧૧૪૨૬૥
 કયવન્નો મ્હોટો જતી, પાલે સખરી દીખ,
 ગ્રહણ ને આસેવના શીખે હિત ધરી શીખ. ૧૧૪૨૭૥
 ચારિત્ર લેઈ ચોપણુ, પાલે નિરતિચાર;
 પાંચે ઇન્દ્રિય વશ કરે, ધન્ય તેહનો જીવતાર. ૧૧૪૨૮૥

ઢાળ ૩૦મી

રાગ :- ધન્યામી ભોત્રીઝા હંસારે વિષય ન રાચીયે ...એ...દેશી

ચારિત્ર પાલે હો સૂઝું સિંહ જ્યું, ધન્ય કય-
વન્નો સાધ; થવિરાં પાસે હો સુત્ર ભણે ભત્રાં, શીખે
અરથ અગાધ. ચારિં ૧૧૨૧ જયણા કરતો ચાલે
મારગે ઉભો રહે જોડ જય; જયણાસેંતી હો ખેસે
પૂજને, સૂતા જયણા સદીવ. ચાં ૧૧૨૧ જયણાસેંતી
હો, મુખ સાચું ચવે, ન વહે મિરપા વાદ; જયણા
કરીને હો જિમે સૂજતું, લુખું અને નિઃસ્વાદ ચાં
૧૧૩૧ કરે રખવાલી હો નવે વાડની, સખરી પાલે
શીલ; જિમ રખવાલે હો વનવાડી ફલે, માલી પામેં
લીલ. ચાં ૧૧૪૧ મમતા નિવારે હો સમતા આદરે,
ન કરે સંનિધિ સંચ; તપ જય કિરિયા હો ખપ
આકરી કરે, પાલે મહાત્રત પંચ ચાં ૧૧૫૧ દૂષણ
લાગે હો લાગ્યું જણીને, મિચ્છામીદુક્કડં દેય; ખામણાં
ખામે હો પડિક્કમણું કરે, અતિચાર આલોચ. ચાં
૧૧૬૧ મિત્ર શત્રુ સરિખા હો માને સાધુજી, તૃણ મણિ
કંચન કાચ; રજ રાજ્ય સરિખાં હો લોભ રતી નહી,
નિકલંક કાયને વાચ, ચાં ૧૧૭૧ ભણી ગણી હૂએ
તે શ્રુત કેવલી, ચૌદપૂરવ ધાર; તરણ તારણ હો જ્ઞાની
ગુરૂ ભલો, નહીં પ્રમાદ લગાર ચાં ૧૧૮૧ સદ્ગુરૂ
સંશય હો ભાંજે મન તણા, તુરત ઉતારે પાર; ખલિ-
હારી જાઉ હો એહવા સાધુની, નામ લીયાં નિસ્તાર
ચાં ૧૧૯૧ સંવેગી સોભાગી હો વૈરાગી વડો, ધન્ય
ધન્ય એ અણુગાર; મહાવીર સ્વામી હો સ્વહસ્તે
દીખિયો ગિણતી ચૌદ હજાર. ચાં ૧૧૧૦૧ સાધુ ગુણ

સુખ પાયાળ. ધન્ય૦ ૥૮૧૥ દાનતણાં ફળ પ્રત્યક્ષ દેખી,
 ઘો દાન સુવિશેષળ; ઉપરે સુધી ભાવના ભાવો, જ્યું
 મનવંછિત પાવેળ ધન્ય૦ ૥૮૨૥ કવિયણ વચન
 રચના કીધી, સરસ ચોપાઈ એ સીત્રીળ; મિચ્છામીદુક્કં
 અધિકે એછે, મેં દીવો શુભ શોચેળ. ધન્ય૦ ૥૮૩૦૥
 સંવત સત્તરશેં એકવીશે, બીકાનેર સુજગીશેળ; આદી-
 શ્વર મૂતનાયક સોહે, નર નારી મન મોહેળ. ધન્ય૦
 ૥૮૩૫૥ એ સંબંધ રચ્યો હિત કાજે, શ્રીજનચંદ સૂરિ-
 રાજેળ; ભણુતા ગુણુતાં બહુ સુખદાયી, સુણુજો ચિત્ત
 લગાઈળ. ૥૮૪૦૥ શ્રી જિનમદ્રસૂરિ સુખદાઈ, સુરતર
 સાખ સવાઈળ; વચક શ્રી નયરંગ વિખ્યાતા, વડવડા
 જસ અવદાતાળ. ધન્ય૦ ૥૮૪૫૥ વિમત્ર વિનય તસુ
 શિષ્ય મિરાજે વાચક અધિક દિવાજેળ; વાચક શ્રીધરમ
 મંદિર વૈરાગી, તાસ શિષ્ય વડભાગીળ. ધન્ય૦ ૥૮૫૦૥
 મહોપાધ્યાય પદવી સોહે, સંધ તણાં મન મોહેળ; સુગુર
 પુણ્યકલશ શુભનામેં, જાણીતા ઠામ ઠામેળ. ધ૦
 ૥૮૫૫૦. તાસ શિષ્ય જ્યતસી ઇમ બોલે, નહીં કોઈ
 દાનને તોલેળ; દાન તણાં ફલ દિસે ચાવાં, દિન દિન
 અધિકે દીવાજાળ. ધન્ય૦ ૥૮૬૦૥ સરસ હાલ ન કાંઈ
 પડતી, ત્રીશ ઉપર એક ચડતીળ; પૂરણ સુણુતાં હિયકું
 વિકસે, ધર્મ કરણ મન ઉજ્જસેળ. ધન્ય૦ ૥૮૬૫૦

ઇતિ કવિ જયરંગકૃત દાનવિષયે

....શ્રી કચવન્ના શાહનો રાસ સંપૂર્ણ....

દાન ધર્મોપરિ શ્રી ધન્ના-શાલિભદ્રનો રાસ.

॥ દુહા ॥

રાસન નાયક સમરીએ, વર્ધમાન જિનચંદ્ર;
 અલિયવિધન દૂર હરે, આપે પ માનંદ. ॥૧॥
 સહુ કો જિનવર સારિખાં, પણ્ણીરથદણી વિશેષ;
 પરણીએ તે ગાઈએ, લોકનીતિ સંપેખ. ॥૨॥
 દાનરીયલ તપ ભાવના, શિવપુર મારગ ચ્યાર;
 સરિખાં છે તો પણ્ણ મહાં, દાન તણે અધિકાર. ॥૩॥
 શાલિભદ્ર સુખ સંપદા, પામર્ષ દાન પસાય;
 તાસ ચરિત વખાણતાં, પાતક દૂર પસાય. ॥૪॥
 તાસ પ્રસંગે જે થઈ, ધન્નાની પણ્ણ વાત;
 સાવધાન થઈ સાંભણે, મન કો કરે વ્યાધાત. ॥૫॥

॥ ઢાળ પહેલી (ચોપાઘની) ॥

મગધદેશ ઐણિકભૂપાલ, પોતે ન્યાય કરે ચોસાલ;
 ભાવભેદ મુદ્યાં સરદહે, (સદહે), જિનવર આણુ અખંડિત
 વહે ॥૧॥ નિતનવલા કરતી ખેલના, માનીતી રાણી
 ચેલણા; કોઈ ન લોપે જેહની કાર, મંત્રીશ્વર છે
 અભયકુમાર ॥૨॥ આરેં પોડેં નગરી વસે, રાજગૃહી
 અલકાને હસે; સુખીયાં લોક વસે સહુ કોય, તો પણ
 પગ માંડે છે જોય ॥૩॥ પર ધન લેવા જે પાંગલાં, પર
 ઉપકારે જે આગલાં; કર ઉપર કરિ કરવાહી, ન્યાયે
 લચ્છી કરે એકી ॥૪॥ રસના ગુણુ લેવા ચલવળે,
 અવગુણુ લેવા મૂળ ન વળે; પરગુણુદેખણુ નયણુ હજાર,

સંયમ દૂષણ દેખણ વાર. ૧૫૫ સાલાની જે દે કોઈ
 ગાલ, તો હરખિત હોઈ અરથ નીહાલ; વઢતો કહે
 અકરમી કોઈ, 'કંઈયઈ વીર હોસે દિન સોઈ? ૧૬૫
 માતા ખોજ ગયો જે કહે, તો આસીષ સરિખો
 સધહે'; રમતાં પણ જે પાસા સાર, 'અલવિન
 'આખે સારિ માર ૧૭૫ સુધો વિણજ તિસીપરે કરે,
 પરદેસી ધન ધન ઉચ્ચરે; સકજે સુતપિતા ઓસરે, હિવે
 કુણ સીસે' ગોડા ભરે ૧૮૫ પરવદ્વિસ પૌષધ અણુસરે,
 અવસરે ખાર વ્રત પણ ધરે; પરભવહુંતી જે થરહરે,
 ઉત્તમ લોક વસે ઇણે પુરે ૧૯૫ ધન્ના નામે' નારી
 અનાથ, સંગમ ખેટો લેઈ સાથ; ધરની આથિ અગાઉ
 ચલી, સાલિગ્રામથી તે 'ઓચલી. ૨૦૫ રાજગૃહી
 આવીને રહે, પર ધર કમ' કરી નિર્વહે; સુખ-દુઃખ વાત
 ન પૂછે કોઈ, 'આથ પખે' નવિ આદર હોઈ ૨૧૫ સંગમ
 બાહિરિ સારઉ દીસ, વાછર્યાં ચારઈ દશ વીસ; 'આશહી
 આવે ધરદીઠ, પેટ ભરાઈ થાએ 'નીઠ ૨૨૫ સંગમ
 કિણહી પરવવિશેષ, ખીર જમંતા બાલક દેખ; પાયસ
 ભોજન 'મનછા થઈ, માગઈ માતા પાસે જઈ ૨૩૫
 ધરની 'પરઠ ન છોડ' લહે, દુઃખભરી સજલ નયણે
 ઈમ કહે; પુત્ત! ન પહોંચઈ કુકસ ભાત, તો શી ખીર
 ખાંડની વાત? ૨૪૫ ચ્યાર ચતુર પોડોસણિ નાર,
 આવીને પૂછે તેણીવાર; શ્યુ' દીસે આમણદ્દમણી? માંડી
 વાત કહી સુત તણી. ૨૫૫ એકણિ દૂધ 'અમામો દીયો,
 ઘૂતનો ખીડો ખીજીએ લીયો; ત્રીજી આપે ખૂરા ખાંડ,
 ચોથી આપે શાલિ અખંડ ૨૬૫

॥ દુહા ॥

હવે નીપજતાં ખીરને, વાર નલાગી કાંય;
કારણ સકલ મિલ્યાં પછી, કારજ સીદજ થાય ॥૧॥
ખોલાવી ખાલક ભણી, ખેસારી સસનેહ;
ખાતા અતિ હરખિત થઈ, ખીર પીરસે તેહ ॥૨॥
અતિ ઉન્હીં જાણી કરી, કારે રૂઝ કુંક;
થયો એક અચરિજ તિસે, સૂણજ્યો આલસ મૂક ॥ ॥

॥ ઢાળ બીજ ॥

રાગ. આશાહરી. મેઘમુનિ કાંઈમ ડોલઈ...એ રાગ.

જામિણી કારજ ઉપન્યેજ, જઈ જસે ધરખાંહિ;
સાધુ એક આળ્યા તિસેજ, આણ્યો કરમે સાંહ....
સાધુજ ભલેં પધાર્યાં રે આજ, મુજ સારો વાંછિત
કાજ.... સાધુજ. ॥૧॥ માસખમણનેં પારણેજ, જંગમ
સુરતરે જેહ; શિવમારગ અવગાહતોજ, ખીણદેહ ગુણ-
ગેહ.... સાં ॥૨॥ ખાલક મન હરખિત થયોજ, દીઠો
મુનિવર તેહ; રોમ રોમ તન ઉલ્લસેજ, જગ્યો ધરમ
સનેહ....સાં ॥૩॥ ધર આંગણુ સુરતરે રૂલ્યો જ,
આજ ભલેં સુવિહાણુ; આજ ભલી જગી દશાજ,
પ્રગટયો આજ નિધાન....સાં ॥૪॥ જે સામગ્રી દોહિ-
લીજ, તે મેં લાધી રે આજ; જે હું હવે સફલ કરંજ,
તો પામું શિવરાજ....સાં ॥૫॥ જે ભવ ભમતાં
દોહિલીજ, ચિત્ત વિત્ત ને પાત્ર; કુણુ તીનેં લહે
સામટાંજ, લીલે કરેં જણુમાત્ર....સાં ॥૬॥ ક્રીધી કાં
ન વિચારણાજ, ભાવ ભગતિ ભરપૂર; પાયસથાલ
ઉપાડીનેજ, આળ્યો સાધુ હજુર....સાં ॥૭॥ માંડે
પડિમડિ, જાણીનેજ, નિરદૂષણ આહાર; પડિલાભે

ભાવે ચડ્યોજી, ખીર અખંડિત ધાર....સાં ૧૮૮૧
 પાત્રદાન ફલ એ લહેજી, અંતરાય મત હોય; નાકારો
 ન કહ્યો તિણેજી, લાલચ નહોતી કોય....સાં ૧૮૯૧
 પુણ્યયોગે આવી મિટ્યોજી, ઉત્તમ પાત્ર વિશેષ; દ્વીધું
 દાન તિરહીપરેજી, થાલ રહ્યો અવશેષ....સાં ૧૯૦૧
 સાત આઠ પગ સાધુનેજી, પહેંચાવી શિર નામ; કરી
 પ્રણામ પાછો વડ્યોજી, ખેઠો ઠંભોઠામ....સાં ૧૯૧૧
 બોધિસુલભ જનમાંતરેજી, લહિર્યે ભોગપ્રધાન; એમ
 સુપાત્ર આવી મિટ્યાંજી, દીજે અઢલક દાન....સાં ૧૯૨૧
 માતા પિણુ આવી તિસઈજી, ખાડી ઘીડ
 થાલ; ખીર ખીરસે થાકતીજી, ત્રીપતો થયો ખાત્ર....
 સાં ૧૯૩૧

॥ દુહા ॥

સંગમે વાત ન કો કહી, પાછલ વીની જેડ;
 દેઈ દાન પ્રકાશસે, ફલ નીગમસે તેહ. ૧૧૧
 દેઈ દાન ૧પમાવસી, વરે ન ૨પડિસઈ તાહ;
 ફલ તો તેહિ જ લગ રહ્યા, જલ ન ૩વૂહી જાંહ. ૧૧૨
 વત્સને દેખી જિમતો, ૪જામિણી કરે વિચાર;
 એતડી ભૂખ ખમે સદા, ધિક્ક મહારો અવતાર. ૧૧૩
 નિશિમર થઈ વિશૂચિકા, કાલમાસે કરી કાલ;
 સાધુધ્યાન ધરતો થકો, પાંમે ભોગ રસાલ. ૧૧૪

॥ ઢાળ ત્રીજી ॥ (ગાડી મહાર રાગ)

“લાખગાને” રે લખેસરી, સહુ અછે જેહને હેઠ રે;
 “લાછિનો જેઅ છે ધણી, તિહાં ગોભદ્રશેઠ રે ૧૧૧
 ઉલટ ધરી દીજીએ, ફલે તો સુવિશેષ રે; સંગમ ભવ-

* ૧ ગામને નિષેધ કરે નહિ કે જ્યાં ત્યાં જલ ન વાપરે ૪ માતા
 ૫ ગામે પાઠાંતરે ૬ લાખનો પાઠાંતરે

તણે આંતરે, લાઘ્યો ભોગ સંપેખ રે....દાન૦ ૥૨૥ નારી
 ભદ્રા ઉદરકંદરા, મૃગરાજ અણુહાર રે; કાલ કરી બાલ
 તે અવતર્યો, કલ્યો દાન સહકાર રે....દાન૦ ૥૩૥
 રચણી સુપનાંતર શાલિનો, દીઠો ક્ષેત્ર નિષ્પન્ન રે; ફલ
 કહે શેઠ હરખિત છતો, હુંસ્યે પુત્ર રતન્ન રે....દાન૦
 ૥૪૥ મર્લની કરે પ્રતિપાલના, લેઈ ગ્રંથની સાખ રે;
 'ધેનડનો મુખ જોઈવા, ધરે મનિ અભિલાષ રે....દાન૦
 ૥૫૥ જીવદયા પ્રતિપાલના, ક્રીજે પર ઉપગાર રે; સ્વામી
 સુગુરુ સંતોષીયાં, દીજે દાન અપાર રે....દાન૦ ૥૬૥
 એમ મનરાજ મોજાં દીએ, તે તો ગર્ભ પ્રભાવે રે;
 તિલતણો તેલ જે મહમહે, તે તો કુસુમ સ્વભાવે રે....
 દાન૦ ૥૭૥ શેઠ ગોભદ્ર ભદ્રાતણો, વિલખો મુખ દેખી
 રે; જે મનિ દોહલા ઉપજે, પૂરે તે સુવિશેષ રે....દાન૦
 ૥૮૥ એક દિન આવી દાસી કહે, કલ્યાં વંછિત કાજ
 રે; દીજે શેઠ! વધામણી, જયો પુત્ર શિરતાજ રે....
 દાન૦ ૥૯૥ દૂર ક્રીધું દાસીપણું, જલશું શિર ધોઈ
 રે; અંગનાં આભરણ આપીને, રાખી ચઉગુણી સોઈ
 રે....દાન૦ ૥૧૦૥ ઘરિ ઘરિ રંગવધામણાં, થયો થયો
 જય જયકાર રે; શાલિભદ્ર નામ દીધું ઈશ્યું, કરી
 સુપન વિચાર રે....દાન૦ ૥૧૧૥ માત ભદ્રા હુલરાવતી,
 દીએ એમ આશીસ રે; ચિરંજીવ તું નાનહડા, કોડાકોડિ
 વરિસ રે....દાન૦ ૥૧૨૥ યતઃ- “તુજ ઇડા પીડા પડો,
 ખારે સમુદ્રે જય, તુજ હુંતી અલગી રહો, પુત્ત!
 અલાય બલાય ૥૧૥” હું તુજ ઉપર વારણી, ક્રીધી
 વાર હજાર રે; સાહિબ જીમ દખાડજ્યો, એહની ભુરી
 વાત રે....દાન૦ ૥૧૩૥ તું વડ નિમ જાણે કરી,

બહાલાં વિસ્તરી જેહ રે; પુત્ર! સકલ પરિવારને, દીધે
નિર્વહી જેહરે....દાન૦ ૥૧૪॥

॥ દુહા ॥

હિવેં સુકલિણી સાંમટી, નારી ખત્રાશ તિયાર;
પરજાવી એકજુદિનેં, ભોગ સમર્થ વિચાર. ૥૧૧॥
હવેહું સંજમ આદરેં, ભરજલનિધિ ખોલિય;
સકજિજં સુતજે ઘરેરહે, તાસ જનમ અક્યત્ય. ૥૧૨॥
વીરપાસે પ્રા સંઘટ્ટી, ઉઘન કરે વિહાર;
પ્રા લીધો તેહનો ખરો, જે પાળે નિરનિયાર ૥૧૩॥
કરી અણુસણ આરાધના, ત્રિવિધ ખમાવે પાપ;
વૈમાનિક સુરસુખ લહેં, શાલિભદ્રનો આપ. ૥૧૪॥

॥ ઢાલ ચોથી ॥

જ હો મિથિજ્ઞાનગરીનો ઘણી...એ દેશી. રાગ-મઢ્ઢાર.

જ હો જણ્યો અવાધ પ્રયુજને, જ હો પૂરવ
ભવ વિરતંત; જહો સુત સનેહ પરવશ થયો, જ હો
શેઠ જવ એકંત.... ચતુરનર! પોષો પાત્ર વિશેષ,
૥૧૧॥ ચતુરનર! પોષો પાત્ર વિશેષ, જ હો સુરસાંનિધે
પુલડાં, જ હો શિવસુખપુલ સંપેષ.... ચતુર૦ ૥૧૨॥ જ
હો નિશદ્દિન સુર પાસે રહે, જ હો પૂરઈ મનની
આસ; જહો કરી કપૂરેં કોગલાં, જહો વિલસે લીલા
વિલાસ.... ચતુર૦ ૥૧૩॥ જ હો પરિયાગત પહેલી હુંતી,
જ હો આથિ અનેક પ્રકાર; જ હો સુરસાંનિધ્યે તેહને
થયો, જ હો લાખ ગુણે વિસ્તાર.... ચતુર૦ ૥૧૪॥ જ
હો સ્નાન કરી ઉઠી જિસેં, જહો નાહ રમણી ખત્રીશ;
જ હો ગચણથકી પેટી તિસેં, જહો હાજર હુવેં
તેત્રીસ.... ચતુર૦ ૥૧૫॥ જ હો નવ નવ ભૂષણ નીકળે.

જ હો ભામિનીને પરિભોગ; જ હો રતનજડિત શિર-
 શેહરો, જ હો શાલિકુમરને જોગ.... ચતુરં ॥૬૧॥ જ
 હો જે કો ન લહે ખરચતાં, જ હો ધનની કોડાકોડિ;
 જ હો તે માણેક ઉપરિ જડયાં, જ હો ઝલકે' હોડા-
 હોડિ.... ચતુરં ॥૭૧॥ જ હો પહેરે' જે પહિલે' દિને',
 જ હો જે આભરણ અમૂલ; જ હો ખીજે' દિને તે
 ઉતરે', જ હો જિમ નિરમાયેલ પુલ.... ચતુરં ॥૮૧॥
 જ હો લઝ કુવામાં નાંખીએ, જ હો તે આભરણ
 અશેષ; જ હો વળતી ખખર ન કો લીયે, જ હો એ
 એ પુણ્યવિશેષ.... ચતુરં ॥૯૧॥ જ હો ન હોઈ ન
 હોસ્યે ને જે ન છે, જ હો ચક્રવર્તી આવાસ; જ હો
 તે નિરમાયેલ સાલિને', જ હો હોવે સોવનરાશિ....
 ચતુરં ॥૧૦૧॥ જ હો અઉહાલે ખાલે વહે', જ હો
 કસ્તુરી ધનસાર; જ હો આઠ પહોર લગિ' સામટાં,
 જ હો નાટકના દોંકાર.... ચતુરં ॥૧૧૧॥ જ હો શાલિ-
 કુંવર સુખ ભોગવે, જ હો દોગંદુકસુર જેમ; જ હો
 'ભાંમણીસુ' ભીનો રહે, જ હો દિન દિન વધતે' પ્રેમ....
 ચતુરં ॥૧૨૧॥

॥ દુહા ॥

તાપ શીત વેદ નહિ, અતિસુંદર મુકુમાલ;
 અમન ઝૂલમાં ક્ષેપતાં, મલ છ'ડે તતકાલ ॥૧॥
 જે પહિરસ્યે' સો જાણસ્યે', અવર ન જાણે ભેદ;
 પરદેશી ઉભા કહે, રચણ ક'બલ કો લેઈ ॥૨॥
 છયલ પુરુષ લેવા લાણી. ફરે વિચી દલાલ;
 પણિ સાટું બાળે નહિ, કહે રાસમાલો માલ ॥૩॥
 રાજગ્રહી નગરી ભમ્યા, ઉંચ નીચ આવાસ;
 ક'બલ ફેર્ષ ન સંગ્રહે, તે સહુ થયા નિરાસ ॥૪॥

ઢાળ પાંચમી

રાગ- આશાહરી. સિંધુ સંધિની જાતિ.

જગદાનંદન જિનવર મન ધ્યાઈએ એક વડાઈ...એ દેશી.

ઈણ પુરિ કંબલ કોઈ ન લેસા, ફિર આદ્યા
પાછા પરદેશી; શાન્તિમહેત્ત પાસે તે આવે, દાસીમુખે
ભદ્રા તેડાવે ॥૧૧॥ વ્યાપારી દીસો છો વીરા, તો
૧કિણ કારણ થયા અધીરા ?; પરદેશી આવે વ્યાપારે,
લામ પખે અગુચેચ્યા સારિ ॥૧૨॥ વસ્તુ અમારી
લેવા વાર, મિલ્યો મહાજન વાર ચાર, મૂલ સુણીને
મુંહ મચકોડે, વલતો સારો કોઈ ન જોડે ॥૧૩॥ ફીરો
પાછા વીરા ! મત જઓ, મોલ કહીને વસ્તુ દીખાવો;
સવા લાખ ધન ખોળે ઘાલે, તેડને એક કંબલ હમ
આલે ॥૧૪॥ વડુઅર એક નજરે મેં દીડી, સીદિસિ-
પારી સીદિસિમીડી (?); કંબલ સોલે કિમ પહિયાવું,
તિણે અરધો અરધ કરાવું ॥૧૫॥ જિમ જણો તિમ
એહ વધેરી, ખંડ કરો બત્રીશ વિચારી; પહેલાં અમને
મોલ દેવરાવો, પાછતિ મન માને સો કરાવો ॥૧૬॥
તેડી કહે સાંભલ ભંડારી !, એ પરદેશી છે વ્યાપારી;
વીસ લાખ સોનૈયા લેખે, કનક રજત આપો સુવિશેષે
॥૧૭॥ કથન અપરતો મૂલ મ આણો, નાંણો ગાંઠે
બાંધ્યો જણો; મુઝ સાથે મૂકો એકણિને, તેડને દામ
સમખું ગણીને ॥૧૮॥ કોઠારી કોઠાર ખુલાવે, ગણવા
ત્રીજે જણ ખોલાવે; જતો કુણ જોવે રૂપૈયા, પગશું
ઠેલી ? સોનૈયા ॥૧૯॥ હીરા ઉપર પગ દેઈ હાલે,

માણેક કુંણ મંજૂષે ઘાલે ?; પાર ન કો દીસે પરવાલે,
કાચતણી પેરેં પાચ નીહાલે ॥૧૦॥ લાખે ગમે અછે
લસણીયાં, મોતી મૂલ ન જાયે ગણીયાં; એણીપરેં
ઋદ્ધિ દેખી થંભાણો, પાછો ફરિ લે ન શકે નાણો
॥૧૧॥ અંબર દૂઝે ભૂત કમાવે, આકાશેં હન વહે
સભાવે, તિણુ ધરે પણુ એ ઋદ્ધિ ન દિસે, રથું સુપનું
દેખું છું દીસે ॥૧૨॥

॥ દુહા ॥

માલહ માલ વસિં કરી, ડરે આવ્યાં જામ;
વ્યાપારી તેડાવીને, શ્રેણિક ભાસે આમ ॥૧॥
શાણી હઠ મૂકેં નહિ, મેં પૂરેવી હામ;
કંબલ ઘો એક મૂલથી, જિમ તિમ દેશું દામ. ॥૨॥
પરોક દેવરાવ્યા દોકડા, કીધી ન કાંઈ ઉધાર;
સોલહ કંબલ સામટા, તિણે લીધા મહારાજ ॥૩॥
તિણુ સોનયા સામટાં, વીસ લાખ ગણી દીધ;
કુણુ ધનવંત ઈરયો અછેં, છણે તે કંબલ લીધ ? ॥૪॥
શાલિભદ્ર ભોગી ભ્રમર, નવિ જણે શ્રહકાજ;
લેવો દેવો માનસું, તેણે લીધી મહારાજ ॥૫॥

॥ ઢાળ છઠી ॥

રાગ-પરજયો. પુરવભવ તુમે સાંભલો.....એ દેશી

શ્રેણિકમન અચરિજ થયો, હું વડભાગી રાજ રે;
મારી છત્રછાયા વસે, સહુ કો મેં તાજ રે....શ્રેણિક.
॥૧॥ રાજ હુકમે મંગાવતાં, મન ભદ્રા દુઃખ પાવે
રે; રોકે દામે રાજવી, કંબલ એક મંગાવે રે....
શ્રેણિક. ॥૨॥ અંતરજમી ઉપરેં જો (જઉં) તન

ધન વારી જે' રે, તો કંબલનું શ્યું અછે, પણ મુજ
વાત સુણીજે રે....શ્રેણિક૦ ૧૧૩૧ નારી કુંજર 'જાંઘસુ,
પહેર્યા સાથલ 'ઘાસે' રે, તે તો 'મારૂં' ધાબલા,
પહેરે કેમ તમાસે રે....શ્રેણિક૦ ૧૧૪૧ દેવવસ્ત્ર પહેરે
'બહુ, નજર ન આવે તેઈ રે; મઘ દે મૂકયા મોદિસા
પાસે મૂકયાં લેઈ રે....શ્રેણિક૦ ૧૧૫૧ સ્નાન કરી
ઉઠી જિસ્યે', તે નાંખ્યા પગ લૂછ રે; આપણુપે
જેઈ જુવો, નિર્માલ્યની કૂઈ રે....શ્રેણિક૦ ૧૧૬૧ નિર-
માલ્ય કિમ દીજઈ, કુવામાંથી કાઢિ રે; અવર હુકમ
ફરમાવશે, તે લેશું માથે ચઢાઈ રે....શ્રેણિક૦ ૧૧૭૧
સેવક જે મૂકયો હતો, તે ફરી પાછો આવે રે;
રાજ ને રાણી ભલી, સઘલી 'પરઠ સુણાવે રે....
શ્રેણિક૦ ૧૧૮૧ રાજ ને રાણી મલી, પૂરવ મુકૂત
લીસે રે; ઈણુ ઋદ્ધિ ઉણુ ઋદ્ધિ આંતરો, સર સાયર
જિમ દીસે રે....શ્રેણિક૦ ૧૧૯૧ જે કો પહેરી શકે
નહિ, તે પગ લુંછી નાંખી જે રે; પરતક્ષ એ પટ'તરો,
ગરથ ગરવ કેમ ઝીજે રે....શ્રેણિક૦ ૧૧૯૦૧ રાજ
અભયકુમારને', મૂકે ભદ્રા પાસે રે; કરી પ્રણામ
આવી તિહાં, વિનયવંત એમ ભાષે રે....શ્રેણિક૦
૧૧૯૧૧ ભોગ પુરંદર શાલિને, એકરસો નૃપ તેડે રે;
દરસણુ દેખણુ અલજો થયો, મૂંકો (મોકલો) મારી
કેડે' રે....શ્રેણિક૦ ૧૧૯૨૧

॥ દુહા ॥

ભદ્રા અભયકુમારસુ', આવે શ્રેણિક પાસ; ;

વસ્તુ અમૂલક ભેટ દમ, ઉભી કરે અરદાસ ॥૧॥

રવિશશિકિરણુ ન દેહધર, લાખ્યા ધરણુ ન પાય;

કરસણુ કો પાવે નહિ, લખ અવે લખ જાય ॥૨॥

કિણુદિશિ ઉગે આથમે, જાણુ ન રાતિ ન દીહ;

જો તિલ કુહ ઇહાં હુવે, તે હું કાહં લીહ ॥૩॥

કિમ તેડાવે નાનડો, લાછિત્તીલ ભરતાર;

રાજભવન લગિ આવતાં, થાસેં કોસ હજાર ॥૪॥

રાજ પધારે આંગણુ, મત કો જાણુ પાડ;

જો છાઈ કરી લેખવો, તો પૂરો મુજ લાડ ॥૫॥

॥ ઢાળ સાતમી ॥

રાગ- સીંધુડો ચીત્રોડી રાજ રે....એ દેશી.

મુઝ લાજ વધારો રે, તો રાજ પધારો રે, મત
વાત વિચારો, ડાળી જમણી રે; આસંગા પાખે રે,
સહુ કોની સાખે રે, ઇમ કોઈ ન ભાખીઈ, રાખી
કેડિધણી રે ॥૧॥ મગધાધીશ વિમાસે રે, મંત્રીશ્વર
ભાસે રે, તુઝ આસે આવાસે રે, તું ચત્રી આગલે
રે; સાહિબ મતવાલા રે, હુવે તોરંઢાલા રે, પરધાન
વડાલા વાલે તિમ વલે રે ॥૨॥ હુંતા જે નેનેડિ
રે, તે સાથિં તેડી રે, ખીજને કહે કેડિ વેગા આપડો
રે; દીયે છે ઓલંભો રે, પાણીવલથંભો રે, સહુકોને
અચંભો રે, દેખણુનો વડો રે ॥૩॥ માની મછરાલા
રે, વારૂ વિગતાલા રે, ઠકરાલા છોગાલા સવિ
આવી વહારે; બાગે તનુ લાગે રે, કેસરીઈ પાગે રે,
વલી લીધી વાગે આવી ઉભા રહ્યા રે ॥૪॥ વધિ
આદ્યો વધાઉ રે, ઓલગાણુ ઉસાઉ રે, દો ખબરિ
અગાઉ, આવ્યો અમ ધણી રે, પોષી પકવાનેં રે,

દીજે અનુમાને રે, કોઈ ગિણિ ન ગણી તાસું વધા-
મણી રે ॥૫૧॥ રાજ ધરિ આયો રે, મન થયો સવાયો
રે, ભરી થાલ વધાયો મોતી માણિકે રે; સોવન
ઓવારીજે રે, પાટંબર દીજે રે, તિમ આઘા તેડી જે સાથે
હુતા જિકે રે ॥૬૧॥ પહેલી ભૂમિ જોઈ રે, હરખ્યાં
સહુ કોઈ રે, નરભવન ન હોઈ, રયું સુહણો અછે
રે, ખીજ ભૂમિ આવે રે, અચરિજ સહુ પાવે રે,
મનિ ભાવે રે, સુરલોક થયો ઇણિ પછે રે ॥૭૧॥
ધન માલ અલેખે રે, ખેડું પાસે પેખે રે, સુરભવન-
વિશેષે હું રયું અવતર્યો રે?, કિણુડી ભોલાયો રે,
મેં ભેદ ન પાવો રે, અલકાપુરી આયો રે ઇમ
સંસય ધર્યો રે ॥૮૧॥ હું શ્રેણિક નામે રે, આંચો
કિણુ ઠામે રે, ઇમ અચરિજ પાવે, સમજ ન કાં પડે
રે; શિર ધૂણી શોચે રે, મનશું આતોચે રે, પગ ભરે
સંકોચે વળતો લડથડે રે ॥૯૧॥

॥ દુહા ॥

ભદ્રા અચીને કડે, રયું જો જો એક ?;
દાસી દામ ઇડી રહે, ઉપરે જો ગહ ॥૧॥
ત્રીજ ભૂમિ ચણ્યાં જિસે, નયણ ન શકે જોડ;
ધર આંગણ નિમ ઝડહસે, જણે દુગ્યાં સૂરજ કોડ ॥૨॥
ચક્તાં ચોથી ભૂમિકા, થંભાણ્યાં સાંવ તેડ;
માનવગતિ દીસે ની, છે વી ગતિ એહ ॥૩॥
સિંહાસન આસન ઠવી, ભદ્રા ભાખે એમ;
તેડી લાવું નહાનડો, રાજ કરો વિશ્રામ ॥૪॥

॥ ઢાલ આઠમી ॥

રાગ-ધન્યાશ્રી જવાસો પાવસ ગલે'....એ દેશી

વેગે પધારો મહેલથી, વાર મલાવો આજ;
 ઘરઆંગણે આવ્યા અછે', શ્રી શ્રેણિક મહારાજ....
 વેગે ૦ ॥૧॥ રમણી બત્રીશે પરિહરો, સેજ તને
 એણીવાર; શ્રેણિક ધરે' આયો અછે', કરવો કવણ
 વિચાર?...વેગે ૦ ॥૨॥ પહેલાં કહિય ન પૂછતાં, શ્યું
 પૂછો એણીવાર?; જિમ જાણો તિમ મોલવી, લઇ
 નાંખો ભંડાર....વેગે ૦ ॥૩॥ નાંખણુ જોગો રે એ
 નહિ, ત્રિભુવન માંહિ અમૂલ; તો હવે જિમ તિમ
 સંગ્રહો, મુહ માગ્યાં દીઓ મૂલ....વેગે ૦ ॥૪॥ કિરી-
 આણો શ્રેણિક નહિ, બોલો બોલ વિચાર; દેશ
 મગધતણે ધણી, ઈંદ્રિતણે અનુહાર....વેગે ૦ ॥૫॥
 જેહની છત્રછાયા વસ્યાં, જસ અખંડિત આણુ; તે
 ઘર આવ્યો આપણે, જીવિત જનમ પ્રમાણ....વેગે ૦
 ॥૬॥ પ્રેમમગન રમણીરસે', રમવો નવનવ રંગ; સેજ-
 થકી તેણે ઉઠતો, આલસ આણે અંગ....વેગે ૦ ॥૭॥
 “આપણુ સરખાં જેહને, લખમીધર લખ કોડ;
 આગલ ઊભા રહે ઓલગિ, રાતદિવસ કર જોડ....
 વેગે ૦ ॥૮॥ એ મંદિર એ માલિયાં, એ સુખ સેજ
 વિલાસ; ત્યાં લગિ આપણા વશ અછે, જ્યાં લગિ
 સુનજર તાસ....વેગે ૦ ॥૯॥ જો આપણી ઉપરિ તેહની
 કહીઈ કુનજર હોય; તો ક્ષણમાંહે આથનો, નાથ હુવે
 કુજ કોય(?)....વેગે ૦ ॥૧૦॥ તુરત કરે અધરાજિયા,
 તુરત લગાવે લીક; હીચડો કે ન લખી શકે, પાણીમાં
 હે જીમ ધીક(?)....વેગે ૦ ॥૧૧॥ સિંચારી કીજોએ,

પણ કેહવો આસંગ; દુબ્બલકન્ના રાજવી, તે કિમ
હુએ એકરંગ(?)....વેગે૦ ૥૧૨૥ હાસ વિનોદ વિલાસ
જે, સંપન્નશયે સો વાર; પણ રીઝવતાં ર જવી, ખરો
કઠિન વ્યવહાર”....વેગે૦ ૥૧૩૥

॥ દુહા ॥

પહેલાં કદીય ન સાંળળ્યો, સુપનામાંહિ જોહ;
વયણુ વિષમવિષ સારીખો, માત મુણાવ્યો તેહ ॥૧॥
કલિ કચરંતી નિગમી, મેં મહારી જમવાર;
આજ લગેં જાણ્યો નહિ, સેવકનો વ્યવહાર. ॥૨॥
પરમપુરૂષ વિણ અવરની, સીસ ન ધરં અણુ;
કે હરિ કદે ન સાંસહે, તુરીયાં જેમ પડાંણુ ॥૩॥
જે પરવશ બંધન પડ્યાં, તે મુખ માને કેમ?;
ગહનો ગાડો લીલનો, લાડો ચિતઈ એમ ॥૪॥

॥ ઢાળ નવમી ॥

રાગ-ધન્યાશ્રી. આપ સવારથ જગ સહુ....એ દેશી.

પૂરવેં સુકૃત ન મેં ડીયો, પાલી ન જિનવર
આંણુ; તિણ આણુ અવર નરિંદની, પાલવી હો
મુઝનેં સુપ્રમાણુ ॥૧॥ કુમર ઈસ્યું મન ચીંતવે રે,
ભ્રમભૂતો રે ઇતલા દિનસીમ; પરમારથ પ્રીચ્છ્યાં
પછી, ગૃહવાસે રે હવે રહેવા નિમ....કુમર૦ ॥૨॥ મેં
મન વચન કાયા વશ કરી, સેવ્યાં નહિ ગુરુદેવ;
તિણ હેતુ ઈણુ ભવ અવરની, કર જોડી કરવી હવેં
સેવ....કુમર૦ ॥૩॥ એટલાં દિન લગે જાણતો, હું
અતું સહુનો નાથ; મારે પણ જે નાથ છે, તો
છોડશું હો તૃણ જિમ એ આથ....કુમર૦ ॥૪॥

જાણતો જે સુખ સાસ્વતાં, લાઘ્યાં છે અસમાન; તે
 બાળ અસાસતાં, મેં જાણ્યો હો જિમ સંઘ
 વાંન....કુમરં ॥૫॥ સંસાર એ સહુ કારમો, કારમો
 એ પરિવાર; કારમી ઇણુ ઋષ્ટિકારણે, કુણુ હારે હો
 માનવ અવતાર....કુમરં ॥૬॥ વિશ્વાસ શ્વાસતણો
 ક્રીશો, જે ઘડીમેં ઘડી જાય; કરણી તિકા હવે
 આદર્શ, જિમ જમણી (જનમ) હો તિમ મરણુ ન
 ॥....કુમરં ॥૭॥ એ વિષય વિષફલ સારિખાં;
 જાણુઈ નહિં જાયા અંધ; ત્રેવડે અમૃતફલ જિસ્ત્યાં,
 તિણુ સાથે હો માંડે પ્રતિભંધ....કુમરં ॥૮॥ જે
 કરી બે આંગુલ ખરી, રોપી રહે દઢ પાવ; જે આપ
 આપો આગમે, તિણુ આગેં હો કુણુ રાણો રાવ....
 કુમરં ॥૯॥ બાબુતણો લય ટાળીનેં, બેઠો કરી
 એકતાર, જે આપ નિર્લોભી હુએ, તિણુ આગેં હો
 તૃણુ જિમ સંસારિ....કુમરં ॥૧૦॥ ઘર આથી
 આપ વસુ કરે, રૂઠો છતો નરનાહ; તે સહુ મેં પહેલી
 તજ, હવે મુઝનેં હો શ્યાની પરવાહ....કુમરં ॥૧૧॥
 પણુ વચન હું માતાતણો, લોપુ નહિં નીરધાર;
 તિણુ સેજહુંતી ઉઠીનેં, પાઉં ધરે રે સાથે લઈ
 નાર....કુમરં ॥૧૨॥

॥ દુહા ॥

શ્લેષિક અતિહરષિત હુઓ, સૂરતિ નયચ નીહાલ;
 દેવકુંવર શ્યું અવતર્યો, માનવલોક મઝાર ॥૧॥
 કરી પ્રણામ આગલ જિસેં, ઉભો શાલિકુમાર;
 બેસાર્યો ઉચ્છંગલે, રાજાએ તેણિ વાર ॥૨॥
 ખર કર ફરસેં પરમદયો, માખણ જિમ શરીર;
 ચિહ્નું દિશિ પરસેવો વળ્યો, જિમ નિઝરણેં નીર ॥૩॥

ઈણે ધણભવેં કીધી નહિ, મુપનાંતર પર સેવ;
 પર કરકસ ન ખમી શકે, એ પીતલીઓ દેવ ॥૪૮॥
 સ્વેચ્છાચારી પરવશેં, રહિ ન શકે તિલમાત્ર;
 શીખ સમર્પો કરી મયા, માત કહે ઈમ વાત ॥૪૯॥
 ઉઠ્યો આમણુ દમણુ, મહેલ ચડ્યો મન ભંગ;
 ફરી પાછું જોવે નહિ, જિમ કંચલી ભુયંગ ॥૫૦॥

દાળ દશમી

રાગ- ગોડી. ભવતણો પરિપાક....એ ઢાલ

એ કર જોડી તામ, ભદ્રા વિનવેં, ભોજન આજ
 ઇલાં કરો એ; ભક્તિ યુક્તિ શી થાય, તો પણ સાચવું,
 દાસભાવ હું આપણો એ ॥૧॥ સહસપાક શતપાક,
 તેલાદિક કરી, મદનીયાં મદન કરે એ; જવચૂરણ
 ઘનસાર, મૃગમદવાસિત ઉપર ઉવટણો કરે એ. ॥૨॥
 અછેં ગૃહની પાસે, જલ ખડોકલી, સ્નાન કરણ
 આવે તિહાં એ, કરતાં જલની કેલિ રે, પડતાં મુદ્રડી,
 જાણી પણ ન લહી કિંહા એ ॥૩॥ તે મુઝ માણેક
 આજ, દીસે છે ગયો, સારભૂત ઘરમાં એ હતો એ;
 ઉંચો લેઈ હાથ, જોવે શ્રેણિક, પણ ન કહે મુખ
 લાજતો એ ॥૪॥ દેખી અડોલી તામ, શ્રેણિક આંગલી
 જાણ્યું પાડી મુદ્રડી એ, દાસીને કરી સાંન, જલ
 કલચાલવા, કઢાવેં ભદ્રા ખડી એ ॥૫॥ અંધારે ઉઘોત,
 કરતાં નવનવાં, ભૂષણ મણિરયણે જડ્યાં એ, દેઈ શ્રેણિક
 આદિ, જ્યોતિએં ઝગમગે, દેખી સવિ અચરિજ પડ્યાં
 એ ॥૬॥ ચિંતામણીની પાસે રે, જેમ સેવંતરો, મૂક્યો
 શોભ જૈસી લહે એ; તિમ તે ભૂષણ પાસે, શ્રેણિક

મુદ્રડી, તતખિણુ ઓલખીને ગ્રહે એ ॥૭૭॥ ચિંતે
મગધાધીશ, પુણ્ય પટંતરો, સ્યો સેવક સ્યો ધણી એ;
સ્યો કરવો વિખવાદ, દેખી પરધન, ઘાટકમાઈ આપણી
એ ॥૮૦॥ પહેરેં પહિલેં દીસ, ભૂષણુ ભામિની, ખીજો
દિન તે ઉતરે એ; જિમ નિરમાયલ પુલ, તિમ એ
નાખીએ, વલતી સાર ન કો કરઈ એ ॥૮૧॥ મેવા ને
પકવાન, પીરસે વ્યંજન, જાતિ ભાતિ કરી જૂજૂયાં
એ; દઈ તાળં તંખેલ, ઉપરિં નવનવાં, સહુકો મન
હરખિત થયાં એ ॥૮૨॥ મણિ માણેકની કોડિ, લઈ
ભેટણું, રાજ ફરી પાછો ગયો એ; હવેં પાછલ
જિનરાજ-ધરમ કરણુ ભણી, શાંતિકુમર ઉત્સુક થયો
એ ॥૮૩॥

॥ દુહા ॥

તેજ ન સહે તાંજણો, ખેન સહે ખંગવાર;
શુરો મરણુ હી સાંસહે, પણ ન સહે તુંકાર ॥ ૮૪ ॥
સેવસી રાંકપણુ ભણો, શ્યો પરવશે રંગરોલ;
વર પોતાની પાતલી, કાંકે પરાઈ ઘોલ ॥ ૮૫ ॥
ખીજો નાથ ન સાંસહું, તો આણુ ધરં શિર કેમ?;
માની પશરભ ન સાંસહે, ઘન ગજરવ કેમ ? ॥ ૮૬ ॥
સંયમ લેતાં દાય ગુરુ, પરભવ અવિચલ રાજ;
ઈણુ ભવ નાથ ન કો હુસરે, એક પંચ દો કાજ ॥ ૮૭ ॥
કરતાં એમ વિચારણા, સ્વોક્તી ઘડી ખે ચાર;
મગી ખત્રોશે ભામિની, એગ્રી પરેં કરે વિચાર ॥ ૮૮ ॥

॥ ઢાલ અગ્યારમી ॥

।હ-નિંખીયરી. નેહ ન કીજે રે જીવ! પરનારીયું...એ દેશી.

આજ નિહેજો રે દીસે નાહલો, કીજો કવણુ

પ્રકાર ?; પ્રેમ વિલુધી રે સુકુલીણી મળી, એણીપરે
કરે વિચાર....આજઁ ૧૧૧૧ આવકાર ન મંદિરે આવતાં,
જનાં ન કહે જય; જોગીસર કિમ લય લાગી રહ્યો ?,
મૂંઝી મૂંઝ સ્વભાવ....આજઁ ૧૧૨૧ કર જોડી આગલ
ઉભા છતાં, ચાર પ્રહર વહી જય; તો પણ કેમ ઉભા
જસ્યો કિંહા ?, વાતે ન પૂછે કાંઈ....આજઁ ૧૧૩૧
નયન વયણ પોતાનાં વશ કીયાં, કીધો મન સંકોચ;
રંગતણાં રટકા મત જણજો, એહ છે અવર આલોચ....
આજઁ ૧૧૪૧ આપણે ભોગી ભ્રમર ન દૂહવ્યો, કેમ
પડી મન રાય; બોલાવ્યો પ્રીતમ બોલે નહિ, અંત-
ગતિ ન લખાય....આજઁ ૧૧૫૧ દેખીને મુખ મચકોડે
નહિ, રીસ નહિં તિલમાત્ર; આપણને પણ બોલાવે
નહિ, એહ અનેરી ધાત....આજઁ ૧૧૬૧ આજ સહી
ભંમેયો વાલહો, ન કહે મનની વાત; જે નિત નવલો
નેહ ન સાંસહે, તે તો ધાલે ધાત....આજઁ ૧૧૭૧
કદીય નાહ ન દીઠો રૂસણો, દિન દિન વધતે પ્રેમ;
પાણી વલમાંહિ મન ખાંચીયો, હવે કહો કીજે કેમ ?....
આજઁ ૧૧૮૧ અંતરજમી આજ 'અવાણગુ', દીસે
કવણ વિશેષ; અલવે મોહન મીટ ન મેળવે, જે જોતો
અનિમેષ....આજઁ ૧૧૯૧ મીઠાં બોલમ બોલો વાલહા,
મૂંઝ મ પૂરો ખાંતી; જોવો સહેજ સલૂણો લોચણે, તો
ભાંજે મન ભ્રાંતિ....આજઁ ૧૧૧૦ ॥

॥ દુહા ॥

આસન પૂરી સાધુ જિમ, જોડો તાલી રલાય;
આજ અજબગતિ વાલહો, કિણ્હી લખ્યો ન જય ॥૧॥

જા મનકા 'સલ રાખીયે, તો વાઘે વિખવાદ;
 છતેં 'સાલે' કિમ નીપજે', પ્રેમરૂપ પ્રાસાદ? ॥૨॥
 અણખોદ્યાં સરશે નહિ, વાઘે વિરહ અગાધ;
 કીજે પૂછી ખરી ખબર, કવણ કીધો અપરાધ? ॥૩॥
 બે કર જોડી પૂછીયે', કામજુગારે કંત;
 કિણ કારણ એ રૂંસણો, તે દાખો વિરતંત ॥૪॥

॥ ઢાલ બારમી ॥

રાગ. ગોડી. મદ્યારમિશ્ર કર્મદિશા કળી....એ ઢાળ.

અખલા કિમ ઉવેખીયે, વિણ અવગુણ ગુણવંત?;
 કઈ યઈ કીડી ઉપરે', કટક ન કીજે કંતરે.... સુણો
 સુણો વાલહા ॥૧॥ સુણો સુણો વાલહા, ઈમ જોવો
 સસનેહ; કામિની વિનવે રે, ઝટકી ન દીજે છેહ રે....
 સુણો ॥૨॥ તું તેહજ તેહિજ અમે', તે મંદિર તે
 સેજ; ઇણ અણીયાલે' લોચણે રે, તે નવિ દીસે હેજ
 રે.... સુણો ॥૩॥ જો તે' અમ્હને અવગણી, કરીય
 કઠિન નિજ ચિત્ત; પ્રાણ હોશ્યે તે પ્રાહુણ; જિમ
 પરદેશી મિત્ત રે.... સુણો ॥૪॥ નાહ ન કીજે રૂસણે',
 જીવો હૈયે' વિમાસી રે; એકપણો એમ તાણનાં, ઈમ
 ચાલશે ઘરવાસ રે.... સુણો ॥૫॥ હાંસીની વેળા
 નહિ, ઇણ હાંસે ઘર જાય; પાણી ન ખમે પાતલી,
 હવે એ દુઃખ ન ખમાય રે.... સુણો ॥૬॥ જીણે તુમને
 પ્રિયુ દૂહવ્યા, જિણે તુઝ લોપી કાર રે; સીખામણ
 દીધો તેહને, એકણ ઘાઉ મ માર રે.... સુણો ॥૭॥
 સુગુણ સનેહી વાલહા, કરતાં કોડિ વિનાસ રે, તે દિન
 આજ ન સાંભરે, તિણે તુમને સાખાશ રે.... સુણો ॥

॥૮॥ દિવસ દિવસ વધતો હુંતો, એતલા દિન ઇકલાસ
 રે; સુખ દુઃખ વાત ન કાં કહો, આજ ટળ્યો વિશ્વાસ
 રે.... સુણો ૦ ॥૯॥ ચિંત ન કાં વ્યાપારની, કોઈ ન
 દીઠો કાજ રે; કેવલ કામિની ઉપરે, સહી ખીવે છે
 આજ રે.... સુણો ૦ ॥૧૦॥ જો કેઈ અવગુણ દાખવો,
 તો આછું દુઃખ થાય રે; કયું રોષ કરો ઠાકુર છતાં,
 તો કિમ કહ્યો ન જાય રે.... સુણો ૦ ॥૧૧॥ ગુનહો
 પાંચેહી દિને, જો કો જણો નાહ રે, મૂલથકી તો
 છાંડજ્યો, તુમને શી પરવાહરે? સુણો ૦ ॥૧૨॥ એહ
 ઉદાસપણું તજો, જીવન પ્રાણ આધાર રે; હલીમલી
 બોલાવી મગો, પરચ પ્રેમ સંભાર રે... સુણો ૦ ॥૧૩॥

॥ દુહા ॥

ઈમ સહજેં ઘરવિધિ કહી, હીન દીન વચણેહ;
 પણ તન મન ડાસે નહિ, રખે દેખાડે છહ ॥૧॥
 જો નિર્દુષણ પરિહરો, તો હવે કેહી લાજ ?:
 ગાડાં ઉલલાયા પછે, કિશો વિનાયક કાજ ? ॥૨॥
 હવે વહેલી વાહર કરો, બહિની મીલાવો વાર;
 ભદ્રા સાસુને કહો, પ્રીતમતણા પ્રકાર ॥૩॥
 વાતમેદ લાધ્યાં પછી, દેખી કુંવર ઉદાસ;
 બાળે સીઅર્યાં વચન, ઉંચી ચડી આવાસ ॥૪॥

॥ ઢાળ તેરમી ॥

રાગ-જયતશ્રી. ઠાલ-સંધિની ચોપાઈ ચતુર સનેહી મેરે
 લાલ....એ દેશી

નમણી ખમણી ને મનગમણી, રમણી બત્રીસેં
 સોવનચરણી; સુકુત્રીણી ને સહેજ સત્રુણી, કિણ કારણ

૧ કોઈ ન વિગચો કાજ રે પાઠાંતરે.

એ ઉણી ઝૂણી ॥૧૧॥ એ સવિ નારી ચાલેં તુઝ કેડિ,
 થૂંક પડે તિહાં લોહી રેડી; કથન તુમારો કોઈ ન ખડે,
 ઉડે સીસ જિહાં પગ મંડે ॥૨૧॥ જ જ કરતાં જભા
 (જહા) સૂકે, મુખથી નામ ન કાંઈ મૂકે; તુઝ સાસે હા
 કાંઈ ન દ્રાપે (?), તો એવડો દુઃખ શ્યાનેં આપે ?
 ॥૩૧॥ તુઝ ગાયું ગાવે સહુ કોઈ, હવે હરખિત મુપસન
 મન જોઈ; ઇમ જોઈ તન મન સંકોચી, તું તો મુલ
 નહિ આલોચી ॥૪૧॥ જે પ્રતક્ષ અવગુણ દેખીજે, તો
 પણ મનમાંહિ જાણી રહીજે; દીઠો પણ અણદીઠો ડીજે,
 નારી જાતિનો અંત ન લીજે ॥૫૧॥ ત્રટકી ઝટકી ઇમ
 છોહ ન દીજે, જે કો દિન ઘરે રહેવા ડીજે; નીતિવચણ
 ચોથો સંભારો, કામિની ઉપર કોપ નીવારો ॥૬૧॥
 જાણ્યો ન હુવે તો દોષ દેખાડો પણ ઘરવાત મ બાહિર
 પાડો; માંહે તેડીને સમજાવો, દોષીજનને કાંઈ હસાવો
 ॥૭૧॥ તું તો આજ અજબગતિ દીસે, હીયડો હેજે
 મૂઝ ન હીસે; એહવી પુત્ત પરાઈ જાઈ, ઇમ કીમ
 નાંખો છો ધ્રસકાઈ ? ॥૮૧॥ તું દેવર તું જેઠ સગીનો,
 તું મનમોહન નાથ નગીનો; તું પીયર તું સાસરવાસો,
 તુઝ વિણ સૂનો આસોપાસો ॥૯૧॥ ઇણિપરે વિવિધ
 વચન કહી થાકી, ન રહ્યું કહેવાજેગું બાકી; શાન્તિ-
 કુમાર મનમાંહિ વિચારે, સહુકો મોહમહીપતિ સારે
 ॥૧૦૧॥ જે ભામિનીશું રંગ કરાવે, તે લેઈ દુરગતિ
 પહોંચાવે; હિતવંછક ભાવિત કહાવે, પણ અંતરગતિ
 કોઈ ન પાવે. ॥૧૧૧॥

॥ દુહા ॥

આવી દીધી વધામણી, વનપાલકે તેણી વાર;
 ધર્મધોષ આવ્યા ઇહાં, ચક્રનાણી અણગાર ॥૧॥

શાલિકુમાર મન ચીંતવે, ભલે પધાર્યા તેહ;
 મુહ માંગ્યાં પાસાં દળ્યાં, દૂધે વૂડાં મેહ ॥૨॥
 પહેલાં પછી વ્રત આદરણુ, મુજ મન હુંતો સહેજ;
 હવે જાણું નિઠાલૂએ, લહી બીજાવી સેજ ॥૩॥
 કુમર સાધુવંદન ચલ્યો, ઋદ્ધિતણું વિસ્તાર;
 પાંચે અભિગમ સાચવી, બેઠા સલા મોઝાર ॥૪॥
 સંવેગી શિર સુંદરો, સૂરિ સકલ ગુણ ખાણ;
 ભવસ્વરૂપ ઈશ ઉપદિશે, મુનિવર અમૃત વાણ ॥૫॥

॥ ઢાળ ચૌદમી ॥

રાગ. ગોડી. વણજરાની ઢાળ

પ્રતિબુઝો રે લહી માનવ અવતાર, તપ જપ
 સંજમ ખપ કરો પ્ર૦; પ્ર૦ જિમ હુવે છૂટકબાર,
 ગરભાવાસ ન અવતરો.... પ્રતિ૦ ॥૧॥ પ્રતિ૦ સ્વાર-
 થીયા જગમાંહિ, મત કો જગો આપણો પ્ર૦; પ્ર૦ હાથ
 બઝોહાવાહિ (?) આજ કાલમેં ચાલણો.... પ્ર૦ ॥૨॥
 પ્ર૦ રહેતાં જિમ તિમ પ્રાણ, જિણુ ગામાંતર હાલીયે
 પ્ર૦; પ્ર૦ ઓલીજે સમસાણ, ઘરે આભોખો ઘાલીયે.
 પ્ર૦ ॥૩॥ પ્ર૦ કાલ ન દેખે કેઈ, ઉપર વાટેં રાચતો
 પ્ર૦; જે સર અવસર જોઈ, વાર ન લાગે ખાંચતો....
 પ્ર૦ ॥૪॥ પ્ર૦ 'સંગે ન આવે આથ, નાવે પરણી
 હાથરી.... પ્ર૦; પ્ર૦ સંબલ ઘાલો સાથ, આગલિ સેજ
 ન પાથરી.... પ્ર૦ ॥૫॥ પ્ર૦ રમણીરંગ પતંગ, ફૂલ
 વિપાક વિષ સારીખાં.... પ્ર૦; પ્ર૦ મ કરો તાસ પ્રસંગ,
 જે મન પુજે પારીખાં.... પ્ર૦ ॥૬॥ પ્ર૦ અટવી

વિવિધ અપાર, સાથે મન મે લૂન છે.... પ્ર૦; પ્ર૦
 હરજો એહ વિચાર, પછતાણું પડશે પછે.... પ્ર૦ ૥૭૭૥
 સંધ્યાવાન સમાન, આઠે મદ છે કારિમા.... પ્ર૦; પ્ર૦
 દિન દશ દેહિ વાન, આભરણું બહુ લારિમા.... પ્ર૦
 ૥૮૧૥ પ્ર૦ મ કરો ગરવ ગમાર, આથિ અથિર જિનવર
 કહી.... પ્ર૦; પ્ર૦ જતાં ન લાગે વાર, રાખી પણ
 રહેશે નહી.... પ્ર૦ ૥૮૨૥ પ્ર૦ ગણતાં તૃણ સંસાર.
 જિ શિરછત્રધરાવતાં.... પ્ર૦; પ્ર૦ તે અરિઆણુ ધરખારિં,
 દીસે દાસ કહાવતાં.... પ્ર૦ ૥૮૩૦૥ પ્ર૦ દે ન શકે
 જગદીશ, અધિકી એક વડી સહી.... પ્ર૦; પ્ર૦ તે દિનમાંહિ
 બત્રીસ, જતી પણ જણે નહિ પ્ર૦ ૥૮૩૧૥ પ્ર૦ પર-
 નિંદાની વાત, મ કરો જે દુર્ગતિ દીયે પ્ર૦; પ્ર૦ જો એ
 ન મિટે ધાત, તો આપણપો જ નિંદીએ.... પ્ર૦
 ૥૮૩૨૥ પ્ર૦ પરતિષ્ઠા (?) મ નિહાલ, મન આવે એ
 વાત તો.... પ્ર૦; પ્ર૦ લોભચક્રી મન વાળ, કોધ માન
 માયા તજો.... પ્ર૦ ૥૮૩૩૥ પ્ર૦ તો દ્યો સંયમભાર,
 જો ભવ ભમતાં ઓલજો.... પ્ર૦; પ્ર૦ મૂકો વિષયવિકાર,
 વાંછો છાકાછોલ જો.... પ્ર૦ ૥૮૩૪૥

૥ દુહા ૥

ધર્મદેશના સાંભળો, હરખ્યો શાલિકુમાર;
 કર જોડી આગલ રહી, પૂછે એક વિચાર ૥૮૩૫૥
 માથે નાથ ન સંપજે, કૃષ્ણ કર્મે મુનિરાય ?;
 પરમકૃપાલુ કૃપા કરી, તે મુઝ કહો ઉપાય ૥૮૩૬૥
 કહે સાધુ વ્રત જે ગ્રહે, તૃણ જિમ છાડી આથ;
 નાથ ન હોએ તેહને, તે હુવે સહુનો નાથ ૥૮૩૭૥
 સાધુવચન સવિ સદહે, ઈહાં કિણ મીન ન મેખ;
 આત્મી માતાને કહે, એણી પરે વચણ વિશેષ ૥૮૩૮૥

॥ ઢાળ પંદરમી ॥

રાગ- ખંભાયતી. સોહલાની ઢાળ

માનવભવ લહી દોહિસો રે, પાછલ 'અલવિ
 ગુમાવ્યો રે; સફલ કરં મોરી માતાજી રે, તો હું
 તાહરો જાયો રે....મોરી માતાજી. અનુમતિ દીયો સંયમ
 આદરં રે, વ્રત પાલીને ભવ જલનિધિ હું તરં રે....
 મોરી૦ ॥૧૧॥ જે મારગ જાયે નહિ, તે તો ભૂલે ન્યાય
 રે; મારગ જણ્યાં હી પછે, કહો કુણુ 'ઉવટ જાય રે....
 મોરી૦ ॥૧૨॥ જગમાં કો કેહનો નહિ રે, જુઓ હૈયે
 વિમાસી રે; પરભવ જતા જીવને રે, સાથે ન કોઈ
 આસી રે....મોરી૦ ॥૧૩॥ મુખ મીઠાં આવી મળ્યાં
 રે, મુજને પાંચ સખાઈ રે; તે ધન લૂંટે માહરં રે,
 આજ ખખર મેં પાઈ રે....મોરી૦ ॥૧૪॥ જેહનું ગાયું
 ગાવતો રે, જેહનું રહેતો લીનો રે; તે પરધાન માંહે
 થઈ, કરે ખરાખ ખજનો રે....મોરી૦ ॥૧૫॥ પગ ભરી
 સાથે ખસે નહિ, ફેગટ મીત્રી મીત્રી પોષો રે; બાલ-
 સખાઈનો ટળ્યો, મુજને આજ ભરોંસો રે....મોરી૦ ॥૧૬॥
 હવે દેખું તો તેહને રે, કવણુ કલંક લગાવું રે; ખરચ
 ન દઉં ગાંઠનો, બમણું કામ કરાવું રે....મોરી૦ ॥૧૭॥
 મીલ ન દેશ્યું મંત્રી રે, જે ધરભેદ પ્રકાશે રે; સયણ
 અછે ત્રેવીસ જે રે, તે 'નાવણુ દેઉં પાસે રે....મોરી૦
 ॥૧૮॥ પૂરો લેખો માંગશું રે, પહેલે દિનથી લેઈ રે;
 ખાધું બમણું કાઠસ્યું રે, મુખડે મીઠો દેઈ રે....
 મોરી૦ ॥૧૯॥ ચ્યાર અછે જે ચઉગુણું રે, ઇણુ ધરનાં

રખવાલ રે; ખાંધો માલ માને નહિ રે, હોધ રથાં મન-
 વાલા રે....મોરી૦ ॥૧૦॥ એ સીખામણે' તેડને રે,
 નાણું ઇણુ ધરમાંહિ રે; જો તે પેસે' વકરે' રે, તો
 કાઠું જળે' સાહિ રે....મોરી૦ ॥૧૧॥ જાણુ તિકે નર
 જાણીયે', જો આપ ન ઠગાવે' રે; જીવતાં ન કતંગીયો,
 મૂંવા કુમતિ ન જાવે રે....મોરી૦ ॥૧૨॥

॥ દુહો ॥

શાલિવચન મનથે' સૂણી, જાડા કરે વિચાર;
 વચન તિસા ઉંઘા કહે, તજશ્યે' એ સડી સંસાર ॥૧॥
 પણુ અનુમતિ રથું નહિ, હું રાખીશ સમજાય;
 જો મુજને ઉવેખશે, તો રથું? કહ્યો ન જાય ॥૨॥
 ધરમ જાણી જો ઉઠશે, તે ગણશ્યે માવિત;
 મુજને' કદા લોપે નહિ, નહાનડીએ મુચિનીત ॥૩॥

॥ ઢાળ સોળમી ॥

રાગ-મહાર, ઢાળ-ચુનડીની

નારી અખ હમ મોકડો....એ દેશી.

વાત મ કાઢો વ્રતતણી, અનુમતિ કોઈ ન દેશે
 રે; સુખ ભોગવો સંસારનાં, પાડોશી વ્રત લેશે રે....
 વાત૦ ॥૧॥ તું તો એણીપરે' બોલતો, લોકમાંહિ લખવે
 રે; મુખ બહિર જો કાઢીએ, તે ફરી પાછો નાવે રે....
 વાત૦ ॥૨॥ જો જમડીશે વડાં કીયાં, તે ઉંડું આલોચે
 યાયે જિમ તિમ બોલતાં, છોકરવાદ ન શોચે
 રે....વાત૦ ॥૩॥ જો સાંભળશે સાસરાં, તો કસો દુઃખ
 આઢો રે; હાંસીને કારણે' નાનડાં, એવડી વાત મ
 કાઢો રે....વાત૦ ॥૪॥ તું જાણે વ્રત આદરે', મૂંઝ
 કિશ્યોં છે' પાછે રે; જો અમને સાધારશ્યે', વીર અવર

કે આછે રે....વાત૦ ૥૫૥ ૧જે મેં તું જયો હતો,
કહેને કિણ દિન કાજે રે?; વડપણે જમિણી છોડતો,
શું મનમાંહિ ન લાજે રે?...વાત૦ ૥૬૥ હું જણું
માવીતની, છોડું પીડ ન આણે રે; પણ સંયમ છે
દોહિલું, તે તું ભેદ ન જાણે રે....વાત૦ ૥૭૥ વિષમ
પરીસહ જે સહે, તે તો કાય અનેરી રે; હું પરિજણું
તાહરી, તિણે રાખું છું ઘેરી રે....વાત૦ ૥૮૥ માખણ
જિમ તનુ તાહરું, પરસેવે પરિઘલીયો રે; તે વેળા
શ્યું વીસરી?, વ્રત લેવા હલ ફલીઓ રે....વાત૦
૥૯૥ કોણ અતુલીખલ સંચરે, સન્મુખ ગંગપ્રવાહે રે;
તિમ સુરગિરિને તોળવાં, કવણ પુરુષ અવગાહે રે?...
વાત ૥૧૦૥ મીણતણાં દાંતે કરી, લોહચણાં કુણ
ચાવે રે?; શીલા અલૂણી ચાટતાં, સ્વાદ કહો કુણ
પાવે રે?...વાત૦ ૥૧૧૥ મનવંછિત સુર પૂરવે, તિણ
દેણું છે પૂરો રે; શું સંયમ લઈ સાધશે, શ્યું છે
ઘહાં અધૂરો રે?...વાત૦ ૥૧૨૥ દુઃખીયાંના દુઃખ
ભાંજવા, સંયમયું મન લાવે રે; પણ સુખીયાં સુખ
છોડશ્યે, તે પડશે પછતાવે રે....વાત૦ ૥૧૩૥ પર-
લવની આશા ધરી, જે આવ્યાં સુખ છોટે રે; તે
તો કડિનો મૂંઝીને, આઘાં ઉપર દોટે રે....વાત૦ ૥૧૪૥
તે રાંમતિ ક્રીમ ક્રીજ્યે, જિણ વાતે ધર જાવે રે;
મહેલ પધારો ન્હાનડા, ઉભી વહૂઅર દુઃખ પાવે રે....
વાત૦ ૥૧૫૥ દુઃખ હ્યે કવણ ઉદેરીને, કુણ ધર
માંડી ઢાહે રે; શ્યું પોતાના પગભણી, કોણ કુહાડી
વાહે રે?...વાત૦ ૥૧૬૥ મોહવિલુક્ષા માનવી, આછું

૧ મેં તને જન્મ દીધો તે કયા દિવસને માટે? ૨ દ્વાવશ્યા વખતે માને
છેડતાં જાજતો નથી? ૩ ઉમાહે પા૦ ૪ રમત પા૦ ૫ રાંમતે પા૦

અધિકું ભાસેં રે; ઐ ઐ દુર્જય મોહની, શ્રી જિન-
રાજ પ્રકાશે રે....વાત૦ ૥૧૭૥

॥ દુહા ॥

કથું કુમાર માને નહિ, કડી વિવિધ પરેં વાત;
મીઠેં વચનેં તેડીનેં, વસી કહે ઈમ માત ॥૧॥
શાન્તા હી જે નવિ રહે, પહેલા કાર અભ્યાસ;
પાવડીએ ચડતાં સદા, પહોંચીજે આવાસ ॥૨॥
કાજ વિચારી જે કરે, રહે તિહારી લાજ;
અતિ ઉછા ઉતાવસા, તે વિષ્ણુસાહેં કાજ ॥૩॥
એમ અનુમતિ ઉતાવસી, દેતાં ન વહેં છહ;
જે માતા કરી લેખવો, તે પદ્મો દશ દીહ ॥૪॥

॥ ઢાળ સત્તરમી ॥

રાગ-સોરઠી, ઢાળ-વેલિની ચાલ.

વ્રતની મનસા જે આણી, તિણ માંહે ન 'પડશે'
પાણી; તિણ દિન દસ આધે પાછેં, મેં સંયમ લેવું
આછેં ॥૧॥ રહેતાં વૈરાગ્ય ન છીજે, માતા પણ
સંતોષીજે; હઠ ઝાલી ન બેસી રહીજે, જિમ તિમ
નિજ કારજ થીજે ॥૨॥ અવસર લહી ચતુર ન ચૂકે,
લીધો પણ બોલ ન મૂકે; હઠ છોડી ચડયો ચોખારિં,
માતા હરખી તેણીવારી ॥૩॥ દુહા-ભલું થયું દિન
દશ રહ્યો, લાજ રાખી ચિંહુ સાખી; ગુંગો બેટો
બાપનેં, બાપ કહે તે લાખ ॥૪॥ ચાલ-જેહની
મીંજ ભેદાણી, પલટે કિમ તેહની વાણી; લાગ્યો જે
રંગ મજાઠો, દીઠો તે કિણહી નદીઠો ॥૫॥ દુહા-જિમ

જિમ મેં પરણી હતી, તિમ તિમ છોડું એહ; પર-
કિતિકા માંડી જિણે, પહિલી લાઘો છેહ ॥૬૧॥ ગુન્હો
'જિકોસુ મેં ક્રીધો, ફલ પણ લાઘ્યો તાસ; સડચો
પાન જિમ હું તજી, અવર રહી પ્રિય પાસ ॥૭૧॥
શું પહેલી પરણી હતી, પહેલી છંડણ કાજ ?; એ એ
મો મો તિણિ તિણિ, વારુ રાખી લાજ ॥૮૧॥ ચાલ-
ખીજે દિન ખીજી છોડિ, પહેલી ચિંતે થઈ બેડી;
મુજને આઘો દુઃખ થાશ્યે, બિહુને તોવાં બાંટચો (?)
આસે. ॥૯૧॥ રહેવો ચિત્રશાલી માંહે, ભામિણી બેસે
બિંહુ બાંહિ; કિણહિસું નેહ ન લાવે, વાતેં સહુનેં પર-
આવે ॥૧૦૧॥ મુનિવરનાં પણ મન ચૂકે, કામિની
જે પાસે હુકે; પણ શલિકુમર એ જાણી, સાચી દુર-
ગતિ સહી નાણી ॥૧૧૧॥ ત્રીજે દિન ત્રીજી આઘ,
તાલી દેઘ બોલાઘ; છોડી દીસેં છે કંતે, આવી બેસો
ઘણી પંતે ॥૧૨૧॥ બોલ કહતી અમમાંહે, તુઝને પણ
કાઠી શાંહે; શ્યું ફેર જબાપ ન ક્રીધો, ત્રિહું પાને
ખીડો લીધો ॥૧૩૧॥ પરિદીઠી તે આજૂની, ગતિ
થાશે એક સહુની; જે પાંચાસાહિ થાશે, આઘો
દુઃખ તાસ જણાશે. ॥૧૪૧॥ દૂહા- શ્યાંને કો કેહને
હસો ?, મત કો કરો ગુમાન; વારો વાસો જિમ હુતો,
તિમ થાશ્યે અપમાન ॥૧૫૧॥ ચાલ-હું તો આસંગા
માથે, ઝગડો કરતી પિયુ સાથે; પણ મુજને છેહ ન
દેતો, અવગુણ ગુણ કરી લેતો ॥૧૬૧॥ તેહી જ જે
હુવે નિસ્નેહી, તો વાત કહીજે કેહી; ત્રીજી બેઠી બિહું
પાસે, ઘણિ પરેં શિર ધૂણી વિમાસેં ॥૧૭૧॥ દેખો
છો વાત જ કાંઈ, મનમાંહિ ઈયારેં આઘ; નિરદોષ

પરાઈ બાઈ, લે નાંખે છે ઘસકાઈ ॥૧૮॥ પ્રહસમેં
થાશેં મુજ વારિ, ઈમ ચિંતવે ચોથી નારી; આડો
તળ કોઈ ન આસેં, મન જોઈ લાગ્યું આકાશેં ॥૧૯॥
દૂહ:- જે જિમ પરણી હતા, ખરી આણી મન ખંતિ;
શું મુજને ખેસારશેં, પ્રીતમ તેહની પંતિ? ॥૨૦॥
ઘડીઆલે વાજે ઘડી, ધૂનણુ લાગી દેહ; મુજને પણ
પિયું છાંડશે, પહર ચિહ્નું રે છેહ ॥૨૧॥ વાત ન કાં
પૂછી શકી, આડી આવી લાજ, પહર બિહુરે અંતરે,
‘વીછડવો છે આજ ॥૨૨॥ આલ- અતિઆતુર નેહ-
ગહેલી, ઘર ઉપર ચડી એકલી; હરિણી કબહી
જશ્યેં, મૃગરાજ લક્ષ્ય ચિહ્નું પાસેં ॥૨૩॥ દિન પ્રતિ
કામિની છોડંતા, દલ મયણુતણાં મોડંતા; હવેં જિણું
પરેં ધનનો આવે, તે પણ જિનરાજ સુણાવે ॥૨૪॥

॥ દુહા ॥

બહેન સુભદ્રા તિણું નગરેં, ધનાઘર સુવિહિત;
રનાન કરાવણુ અવસરેં, બંધવ આવ્યો ચિત્ત ॥૧॥
રોમ રોમ સાલેં અધિક, વિરહવ્યથા તેણી વાર;
હીયડું લાગ્યું ફાટવા, નયણુ ન ખંઈ ધર ॥૨॥
‘દીસેં ઘણું આમણી, આજ ખરી દીલજીર;
કહે કુણુ ડુરજનેં દુહવી, નયણુ ઝરે કિમ નીર? ॥૩॥
શાલિભદ્ર સરીખો અછેં, બંધવ અમલીમાણુ;
આઠ રમણીમાં માહરે, તુંહિજ છવન પ્રાણુ ॥૪॥

॥ ઢાળ અઢારમી ॥

રાગ- ગાડી. રમણીય રમણી પરતણી.....એ ઢાળ.

શ્રેણિક ધર આવ્યા પછી રે, કાંઈ પડી મન

ખાંતિ; દિન દિન એક કામિની તજે, વ્રત લેવાની
ખાંતિ રે.... ૧૧૧૧ વૈરાગી થયો, યામિણી જયો વીરો
રે; તે મુજ સાંભર્યો, નયણે ઝરે તિમ નીર રે. વૈરાં
૧૧૨૧ સાત ભલો જે સાસરો રે, તો પીયર આવે
ચિત્ત; વિણ બંધવ પીયર કિસ્યો રે, નેહરહિત જિમ
મિત રે....વૈં ૧૧૩૧ વીરવિહુંણી બેનડી રે, નિશદિન
રહે ઉદાસ; પ્રિયુ 'હટ્ટી કિણ આગલે રે, કાઠે મનની
ભાસ રે....વૈં ૧૧૪૧ ઉભા રે પીયરતણે રે, ગંજ ન શકે
કેઈ; સકજવીરની બેનડી રે, દિન દિન નવત્રી હોય રે....
વૈં ૧૧૫૧ કુણ કહેશ્યે મુજ બેનડી રે, કેહને કહિયું
વીર ?; વાર પરવ કુણ 'મૂંકશે' રે, મુજને નવ નવ
ચીર રે....વૈં ૧૧૬૧ કલિં અજરામર તું હજ્યો રે, મુજ
પૂરવે જગીશ; કુણ આગળ ઉભી રહી રે, દેશું એમ
આશીષ રે....વૈં ૧૧૭૧ હવે કેહને જમાડીને' રે, સફલ
કરશું 'ભાવબીજ; કાસ પયેહર વીછલિ રે, હું દેખીસું
ભત્રીજ રે (?)....વૈં ૧૧૮૧ કેહને' બાંધીશું રાખડી
રે, ગાંડીશું કેહનાં ગીત; કુણ મેશાલો મૂંકશે' રે,
તિણશું વિશેષ સાચંત રે....વૈં ૧૧૯૧ એક ઘડી પણ
જેહનો રે, કઠીન વિરહ ખગધાર; જે જામિણી જયા
પખે' રે, કિમ જશ્યે જમવાર રે....વૈં ૧૧૧૦

॥ દુહા ॥

મુખ મયકોડી તિણ સમે, બોલે બોલ રચાત;
સાહસિક શિર મુગર મગ્ગી, ધત્તો ધીંગડ ભાત ॥૧॥
વહી વહી વી દોહિલો, ન્યાય તિણ દીલગીર;
પણ કમર શિર એડો, શાલિભદ્ર તુજ વીર ॥૨॥

આરંભ્યો તેહનો ખરો, જે કરી ઘાસે પાર;
 પાણી વસમાં પેખતાં, થાયે અવર પ્રકાર ॥૩॥
 પ્રેમમગન તે કિમ રહે, મન ડિપાડ્યો જાંહ;
 આગસ પાછલ છોડ્યો, તો કિશી વિમાસણ તાંહ ॥૪॥

॥ ઢાલ ઓગણીસમી ॥

મુનિવર વિહરણ પાંગચો....એ ઢાળ

બહેન ન રહી શકી તે સમેજ, સાંભળી પ્રીતમ
 બોલ; શ્યું અવહેતો માહરોજ, એણીપેરેં વીર નિટાલ રે
 ॥૧॥ મોરાં પ્રીતમ ! તે કિમ કાયર હોય; કથન ન માનેં
 (નો) માહરોજ, તો આપ વિમાસી જોય....રે મોરાં
 ॥૨॥ કાચી કોડી છાંડતાંજ; વીર કરે વેખાસ; આથ
 છતી જે અવગણેજ, તેહને દીયો સાખાસ....મોરાં
 ॥૩॥ રતન જડિત ધર આંગણેજ, સોવનમયી
 ધરખાર; ઇશુ અયુસારેં જણજોયોજ, ઋદ્ધિતણો
 વિસ્તાર....મોરાં ॥૪॥ વયાતીત પેતેં થયોજ, ગલિ-
 પલિત ધર નાર; તે પણુ વ્રત પેતાં થકોજ, પડખે
 વરસ બે ચ્યાર....મોરાં ॥૫॥ આપ તરણુ તરણી
 ધરેજ, કંચન કોમલ ગાત્ર; ભોગથકી જે ઉભગ્યોજ,
 તે રાખે અખીયાત....મોરાં ॥૬॥ ધરવરતાઉ છોડ-
 તાંજ, કરે વિમાણુસ વીશ; રૂપે રંભા સારિખીજ,
 ધન્ય તે તજેં બત્રીશ....મોરાં ॥૭॥ સાહસીક પાખે
 કહોજ, નારી તજે કુંણુ આમ; લોહી તોહીજ નીસ-
 રેંજ, જે ચીરીજે ચામ....મોરાં ॥૮॥ જે કરશેં તે
 જણશેંજ, ત્યાગ દોહિતો કામ; મૂલ ન જણેં વાંઝણી
 રે, વ્યાવરતણો વિરામ....મોરાં ॥૯॥ કથની કરણી

સારિખીજી, જે ધણુ કલિજુગે હોધ; તો શિવસુખ હુંતી
સહિજી, ઉરેં ન રહેતો કોઈ.... મોરાં ॥૧૦॥ વાતેં વડાં
ન નીપજેં જી, 'અડદે' લાગે દામ; કહે તિ'સો પોતેં
કરેંજી, તે વીરલા વરિઆમ.... મોરાં ॥૧૧॥ સધુપ'થ
પોતે કહેજી, પણ તે દિશિ ન ભરો વીખ; આપ ન
જવે સાસરેજી, લોકોને દેધ સીખ.... મોરાં ॥૧૨॥
દિન બત્રીશેં છોડશેં જી, વીર ! બત્રીશે નાર; પોતે આઠ
અંગેં જિકોજી, છોડો એકણુતાર.... મોરાં ॥૧૩॥

॥ દુહા ॥

કુત્રવંતી પાખે કવણ, દીઝે એગ્રીપરે ઉપદેશ ?;
અંતરગતિ આલોચતાં, ફૂલ નહિ લવલેશ ॥૧॥
મનરાજ તન મંત્રવી, ઉપશમ આગેવાન;
તીકું એક મતી થયાં, ચદરથેં કાજ પ્રમાણ ॥૨॥
કામ રચુગલ પાસેં કીયો, ચીંતવી વિષય ચિપાક;
અંતરજ્યોતિ પ્રગટ થઈ, ઝંજરી આઠ મઠ છાક ॥૩॥
પાંચે મહી જોડ્યો હતો, તૂટ્યો સગપણ એહ;
હવે હું ભાઈ તું બેનડી, અવિચલ સગપણ એહ ॥૪॥
અલગી રહે તું મુજથકી, મ કરીશ તાણો તાણ;
મેં મનશુદ્ધેં તાહરેં, કીધું વચન પ્રમાણ ॥૫॥
ધત્તો એકમનો થઈ, ઉઠણ લાગ્યો જામ;
પાલવ જાલીને કહે, નારી મુજદા તામ ॥૬॥

॥ ઢાળ વીશમી ॥

રાગ સૌરઠી-શ્રી સંભવજિન સુખકરૂ....એ દેશી.

પ્રીતમ ! તુજ સુખચંદ્રમા....એ દેશી.

જો માણસ કરી લેખવો, તો મત જાઓ છાંડી

લાલ રે; જશો તો હી રાખશું, બાલક જિમ રઠ માંડિ
લાલ રે.... ૧૧૧૧ રહો રહો રહો રહો વાલમાં,
ત્રટક મ તોડો નેહ લાલ રે; સહજ સલુણાં માણસાં,
એમ કેમ દીજેં છેહ લાલ રે!....રહો ૦ ૧૧૨૧ આસ-
ગાયતં જે સહી, તે કહેશે સો વાર લાલ રે; પણ
વિરચણુ દેશે નહી, કીજે કોડિપ્રકાર લાલ રે....રહો ૦
૧૧૩૧ ઓછું અધિકું સાંભળી, હસીય ગુદારે જેહ
લાલ રે; અવગુણુ ગુણુ કરી લેખવે, સાચાં સાજણુ
તેહ લાલ રે....રહો ૦ ૧૧૪૧ દાંત વચ્ચે દે આંગલી,
લળી લળી લાગું પાય લાલ રે; હાથ બીછારીને
કહું, હમણાં તજ મત જાઓ લાલ રે....રહો ૦ ૧૧૫૧
ધરણીવચને જે ધર તજે, શોભા ન લહીએ એમ
લાલ રે; માખી તો મારે નહિ, મલકો મારે જેમ
લાલ રે....રહો ૦ ૧૧૬૧ એવડો ગુન્હો કયો કીયો, કાર
ન લોપી કાંચ લાલ રે; જે છીંકતાં દંડશો, તો શું
કહ્યું ન જાંય? લાલ રે....રહો ૦ ૧૧૭૧ વિરચણુહારા
વિરચશે, કૂડો હી દે દોશ લાલ રે; પાપી મન નવિ
રહે, સાસ હુવે ત્યાં શોષ લાલ રે....રહો ૦ ૧૧૮૧ પણ
સાસરીયાંતણો, પીયરીએ ન ખમાય લાલ રે; પીય-
રીયાંતો સાસરે, મૂલ ન ખમણો જય લાલ રે....રહો ૦
૧૧૯૧ ખંધવ દુઃખ દાઝી હતી, ઉપરેં પ્રીતમ ગોણુ
લાલ રે; જાણે દાઝયાં ઉપરે, દૈવે પાડ્યો લૂણુ લાલ
રે....રહો ૦ ૧૧૧૦૧ દેખો દુઃખત્રાંટણુ સમે, અક્ષવિ પડી
મનરાય લાલ રે; લહેણેરી દેણી પડી, ઇમ ઉભી
પછતાય લાલ રે....રહો ૦ ૧૧૧૧

॥ દુહા ॥ સોરઠીયા

પ્રીતમનો લવલેશ, મન પણ ડાલાણો નહિ;
ફરી દીઝ ઉપદેશ, ભામિનીને પ્રતિબોધવા ॥૧॥
જિમ તે કીધો ઉપકાર, તે તિમ અવર ન ફરી શકે;
તે ચરલા સંસાર, જે જિમ તિમ પ્રતિબૂઝવે ॥૨॥
છાડી અધુરાં કામ, ઉઠી ચલેશી પ્રાહુણો;
કોઈ ન લેશે નામ, જંગલ જાય વસાવસેં ॥૩॥
કિણ્ણુ કરે સનેહ, પરદેશી પરદેશમે
આંધી ગણે ન મેહ, આયો કાગલ ઉઠી ચલેં ॥૪॥

॥ ઢાળ એકવીશમી ॥

સુણ જહેન! પિઉડો પરદેશી....એ ઢાલ.

ઈમ ધત્તો ધણીને પરચાવેં, નરભવ અથિર
દેખાવેં રે; તેહિજ સાચાં સયણ કહાવેં, જે જિનધર્મ
સૂણાવેં રે....ઈમં ॥૧॥ મેરો મેરો કરે ગહેલો, સખ
સ્વારથકો મેજો રે; ઉઠી ચલેગો હંસ એકલો, વિછર્યો
મીલણ દુહેલો રે....ઈમં ॥૨॥ હઈ દિનદશ ગોવલમેં
ચલના, આખર એક દિન મરણા રે; રાખણહાર ન કોઈ
શરણા, તો એતાં કયાં કરણાં રે?....ઈમં ॥૩॥ કો
કાહું કે સંગ ન જવેં, ફિર પાછે ધરિં આવે રે; તિણસેતી
જે નેહ બનાવેં, સો ઊખરમેં વાવે રે....ઈમં ॥૪॥
છોર ચલેસી આધી પોથી, કરી કાય પરિશોથી રે;
આગલ જણઈ લેઉં આ પોથી, હઈ હઈ માયા સખ
થોથી રે....ઈમં ॥૫॥ ઇતો ડોલત દિવસ ગમાવેં,
સૂતાં રયણ વિહાવે રે; દિનદિન ચલણો નેડો આવે,
મૂરખ ભેદ ન પાવે રે....ઈમં ॥૬॥ કો દુઃખ બાંટી

ન લેઈ ક'ઈ, પાપે પિંડ ન ભરાઈ રે; નિશદિન ચિંતા
 કરે પરાઈ, યા દેખો ચતુરાઈ રે....ધમં ॥૭૥॥ ચાલણુ-
 વરિયાં હોત સખાઈ, આપણિ સાથ કમાઈ રે; ફિરિ
 પાછી આવે લોગાઈ, તુટી જણી સગાઈ રે....ધમં
 ॥૭૭॥ સખ મિલી આપણે સ્વારથ રોવેં, પીઉઝી ગતિ
 કુણહી ન જોવે રે; સ્વારથ જસ ન પુગો હોવેં, સો
 પરપૂંઠી વિગોવે રે....ધમં ॥૮૦॥ તખ લગિં સખહિકેં
 મન ભાવેં, જખ લગિં ગાયો ગાવે રે; કાજ સયાં મુંહ
 સી ન લગાવેં, ખિણમેં છેહ દીખાવેં રે....ધમં ॥૮૦॥
 હુંતી ભામિણી પ્રેમવિલુઝી, તે પિણ સુણી પ્રતિબુઝી
 રે; વાલી વળેં સદા પડમુંદી, પણ ન વલેં શીલા સુંધી
 રે....ધમં ॥૮૧॥ પૂરવલી પણ પ્રીત ન તોડું, નેહ
 નવલો હવે જોડું રે; હું સાહિબકો સંજ ન છોડું,
 તિમ આપો ન વિછોડું રે....ધમં ॥૮૨॥ એકમતો
 કીધો મનરંગે, વ્રત લેવો પ્રભુસંગે રે; શ્રી જિનરાજ
 વચન આસંગે, પાલે પ્રીતિ અલંગે રે....ધમં ॥૮૩॥

॥ દુહા ॥

૧ધન ચિર કરી આવે વહી, શાલિકુમરની પાસ;
 હરિ જિમ ત્રાડંકી કહે, એણીપરે વચનવિલાસ ॥૧॥
 હવે લાલચ કરતાં થકાં, સખલ પડે છે ચૂક;
 હરે શૂર પોરસ ચહે, એકજ સાવ બે દૂક ॥૨॥
 પ્રેમ સ્મીત ખલ તોડવા, કાયર મ કરીશ કાંજ;
 હું પછલ પૂઠેરખો, તું હોઈ આગેવાન ॥૩॥
 છોલાખ્યો ન રહે કદા, કેહરિ આવે વાઘ;
 આપોકાર્યો નર જો રહે, તે કિમ શૂર કહાય? ॥૪॥

વયજે મન બિમલું થયું, વાધ્યો વ્રત હૃદયરંગ;
 વાર ન લાગે બેસતાં, પાસા ઉપરે રંગ ॥૫॥
 પહેલાં પણ અધિકો હતો, સંયમ ઉપરે પ્રેમ;
 ખહિનેવી વચને થયો, હરિ પાખરીયો જેમ ॥૬॥
 ખરી ખબર આવી તિસે, સમવસર્યાં જિનરાજ;
 શાલિ કહે હવે આપણી, આશ ફલશે આજ ॥૭॥

॥ ઢાળ બાવીશમી ॥

મેરી નગઈ તથા રાજ ને મીત્રે....એ ઢાલ

આશ ફલી મેરી આશ ફલી, આશ ફલી પાઉ
 ધાર્યાં વીર; આગલ ગૌતમ સ્વામી વજર....મેરી૦
 ॥૧॥ હવે સંયમ લેતાં વાધી લીર, હવે પામીશું
 ભવજલનિધિતીર મેરી૦ ॥૨॥ વ્રત લેવો જિનવરને
 હાથ, એક ઘેબર ને ખૂર સાથ....મેરી૦ ॥૩॥ મન-
 મેજો કરીને જગનાથ, ઘાલીશું મુક્તિરમણીને બાથ....
 મેરી૦ ॥૪॥ પ્રભુ હાથે લઈ સંયમભાર, ખપ કરી
 પાલીશું નિરતિયાર....મેરી૦ ॥૫॥ કરશું અપ્રતિબદ્ધ
 વિહાર, લેશું નિરદૂષણ આહાર....મેરી૦ ॥૬॥ પહેરીશું
 શીલ દઢસંનાહ; ભાંજશું મયજનજો ભડવાહ....મેરી૦
 ॥૭॥ તો સરીખો સાથી ગજગાહ, તો મુઝને શ્યાંની
 પરવાહ....મેરી૦ ॥૮॥ ંહેના હુવો મત લાવો વાર,
 આપણ બે થાશું અણગાર....મેરી૦ ॥૯॥ અનુમતિ
 લેવાનો આચાર, તિણ એ પૂછવો પરિવાર....મેરી૦
 ॥૧૦॥ ધન્નો આવી નિજ આવાસ, સામહણી સજ
 મન ઉઘાસ....મેરી૦ ॥૧૧॥ મૂન થકી મોડી ભવપાસ,
 પહુંચો વીર જિનેસર પાસ....મેરી આશ ફલી. ॥૧૨॥

॥ દુહા ॥

વાન ન લોચનું નાહું, મેં કીયો અજ્યાસ;
હવે અનુમતિ થો માગી, સડી તજું ઘરવાસ ॥૧॥
જે દિન જાયે પ્રાં પખે, પડે ન લેખે તેહ;
હું પરદેશી હુઈ રહ્યો, હવે શ્યું કરવો સનેહ ॥૨॥
આજૂથો દીમે તસિ, કડી તિસી પરિ વાન (?);
તણ જિમ માયા પરિહરી, છોડી ચડીશું માત ॥૩॥
મતાં ને જાતાં થકાં, રાખી ન શકે કોઇ;
પરુ જે ભાસ ન કાઢીઈ, તો મન દીલો હોઈ ॥૪॥

॥ ઢાળ ત્રેવીશમી ॥

સાધુજી ભલે પધાર્યાં રે આજ....એ દેશી.

સમયમેં જોયમ ! મ કર પ્રમાદ...એ ઢાલ.

ધીરજ જીવ ધરે નહિજી, ઉલટયો વિરહ અથાહ;
છાતી લાગી ફાટવાજી, નયણે નીર પ્રવાહ રે....જયા !
તુમ વિણુ ઘડી રે છ માસ. ॥૧॥ જયા તુમ વિણુ
ઘડી રે છ માસ, માસ વરિસ કિમ વોલશયેજી,
જીઓ હૈયેં વિમાસ રે....જયાં ॥૨॥ કુણુ કહેશે
મુઝ માયડીજી, ઘડી ઘડીનેં છોહ; કહીશું કેહને
નાનડોજી, સખલ વિમાસણુ એહ રે....જયાં ॥૩॥
હરખેં ન દ્વીધો હાલરોજી, વહુય ન પાડી પાય;
તે વાંઝણી થઈ છૂટશેજી, હું કિણુ ગાન ગિણાઈ
રે....જયાં ॥૪॥ ગહપૂરિત ગિણુતી નહીજી, હું
કિણુહી ને ગાન; સીંહણુ લાખેણો જણેજી, એક લાખ
સમાન રે....જયાં ॥૫॥ આંતલૂહણું તું માહરેજી,
કાલેંજની કોર; તું વત્સ ! અંધાલાકડીજી, કિમ હુવે

કઠીન કઠોર રે....જયા૦ ॥૭૧॥ ચઢતી તુઝ મુખ
 જોયવાજી, દહાડામાં દશ વાર; તે પણ ભંય ભારે
 હું સેજી, કુણ ચઢશે ચોખાર રે....જયા૦ ॥૮૧॥ જે
 બાલાપણ સાંભરેજી, શીયાલાની રાત; તો જામિ-
 ણીને ને છોડવાજી, સહીય ન કાંઠે વાત રે....જયા૦
 ॥૯૧॥ જૂઠાંપણે સુખિણી હશ્યું રે, હતી મોટી આસ;
 ઘર સૂનો કરી જાય છે જી, માતા મૂકી નિરાસ
 રે....જયા૦ ॥૧૦૧॥ દીસે આજ દયામણેજી, એ તારો
 પરિવાર; સેવકને સ્વામી પામેજી, અવર કોણ આધાર
 રે....જયા૦ ॥૧૧૧॥ મહેલ કોણ રખવાલશેજી, કવણ
 કરશે સાર; એકઈ જાએ બાહિરોજી, સહુ સૂનો
 સંસાર રે....જયા૦ ॥૧૨૧॥ વત્સ! તું ભોજન
 સમેજી, હિયડે ખેતીશ આઈ; જે માતા કરી લેખવે
 જી, તો તું છોડી ન જાય રે....જયા૦ ॥૧૩૧॥ સાલ-
 તણી પરેં સાલશેજી, એ મુઝ અહિંકાણ; પ્રાણ હોશે
 હવે પ્રાહુણાંજી, ભાવે જાણ મ જાણ રે....જયા૦ ॥૧૪૧॥
 સુતવિરહે દુઃખ માતનેજી, કહી ન શકે કવિરાજ; જાણે
 પુત્રવિયોગિણીજી, ઈમ જંપે જિનરાજ રે....જયા૦
 ॥૧૫૧॥

॥ દુહા ॥

સામુજી થાક્યાં કહી, હવે - પણની વાર;
 કહેવો છે આપણ વસુ, કરવો છે પ્રિયુ સાર ॥૧॥
 કહેવો આવરશેં જિકું, જાણ્યાં છે નિરધાર;
 પણ ઈણ અવસર નારીને, કહેવાનો રવ્યવહાર ॥૨॥
 નહ ગહેલા માનવી, મૂકી કલ આચાર;
 તે શ્યું છે જે નહિ કહે, વીઝવાની વાર ॥૩॥

કવિજન જનમુખ સાંભળી, જોડે વચણ વિચાર;
પણ એ જેમાંહે વદે, જાણે તેહિજ સાર ॥૬॥

॥ ઢાળ એવીસમી ॥

પાણીડાં પાઓ રે ભાઈ ! હું તરસોં થયો રે....એ દેશી.

રૂડી રે રખારણ રાંમલી પદમિણી રે....એ દેશી.

પાલવ ઝાલી રયું કહ્યું રે, લોક ચિહુરી સાખ;
એ પણ છોડું છે માય બાપના રે; છોડો અવગુણ
દાખ ॥૧॥ નાહલીએ વિલુદ્ધી એલંભા દીયે રે,
ભામિણી ભરી ભરી આંખ; નેહલીએ ગહેલી સાંકન
કાં કરે રે, કહે માથા વડિ નાંખ (?) નાહ૦ ॥૨॥
દૂર ન કરતો નજરથી રે, તું અમને ક્ષણ માત્ર;
આજ ચાલે છે ઉભી મૂકીને રે, ચૂકે છે એણી
વાત....નાહ૦ ॥૩॥ સીખ કરી વાટે મીલ્યા રે, વીછ-
ડવાની વાર; તેં તો અમશું સીખ ન કાં કરી રે,
અનિવડ જેમ વિચાર....નાહ૦ ॥૪॥ તે છાનાં રાખ્યાં
હતાં રે, પણ જાણ્યા લક્ષણ તેહ; મુહ ઉપરલી
કરતો તું સહુ રે, પણ નવિ ધરતો નેહ....નાહ૦
॥૫॥ આપ સ્વારથ ચીંતવેં રે, છોડી ચાલ્યો નીર-
ધાર; દૈવ ન દીધો એક 'કણું'કડો રે, જે હુવેં અમ
આધાર....નાહ૦ ॥૬॥ આશા વિલુખ્યાં માણસાં રે,
બાધા વરસ વિહાય; આશા કિશી જમવારો ગાલશું
રે?, તે ઘો કંત બતાઈ....નાહ૦ ॥૭॥ પહેલાં સંગ
ન છોડતો રે, હવે દીડી ન સૂઢાય; દેખી જિમ
મેરૂ ચઢાવીને રે, ધરી નાંખી ધ્રસકાય....નાહ૦ ॥૮॥
જીવદયા મનમાં વસી રે, તિણે દ્યો સંયમભાર;

આરડતી છોડો છો ગોરડી રે, એ તુજ કુણુ આચાર?...
 નાહ૦ ॥૬॥ પુરુષ કઠોર હૃદય હુએ' રે, લોક કહે
 તે ન્યાય; તિલભર તું જીજ્ઞે ભીજે નહિ રે, લાખ
 લોક કહી જાય....નાહ૦ ॥૧૦॥ ઘડે' નવાં ભાંજે
 ઘડયાં રે, રતને લાવે' ખોડિ; દોષી દૈવ ન દેખી
 શકે ઈસી રે, એ આપણુની ભેડિ....નાહ૦ ॥૧૧॥
 વીજ પડે ભેસીતણે' રે, 'પડતે' ઉપરે કાંચ; ભે
 ડાખેડો ભેતો પાંતરો રે, લોભે ચીત્ત લગાય (?).
 નાહ૦ ॥૧૨॥ ઘાટ કમાઈ આપણી રે, અવર ન દીજે
 દોષ; પણ પડતો આલંબન લે સહુ રે, કરે અવરશું
 રોષ....નાહ૦ ॥૧૩॥ વાણી શ્રી જિતરાજની રે, વસી
 છયાં રે ચિત; તે તો ભૂલાવ્યો ભૂલે નહિ રે, રાખે
 અવિહડ પ્રીત....નાહ૦ ॥૧૪॥

॥ દુહા ॥

ભામિની વિવિધ વચન મુણી, ડાહ્યોં નહીયેં લગાર;
 કનકાચલ ડાસે નહિ, ભે વાળે' પવન હજાર ॥૧॥
 એકમનો સંપેખીને, દીધી અનુમતિ માત;
 સદા નિહોરો નિખલનો, નહિ સખલાની લાત ॥૨॥
 જેમ જમાલી સંચરઈ, પ્રત લેવાની ખંત;
 તિષ્ઠિપરે' ઋદ્ધિવિસ્તાર ને, શાલિકુમર પણ જંત ॥૩॥
 શાલિભદ્ર-ધત્તાભણી, આપણુપે જિનરાજ;
 સહી હાથે પ્રત દેઈ કહે, સારો આતમકાજ ॥૪॥
 તામ સુભદ્રા પણ અહે, પંચમહાવ્રતધાર;
 ધર્મકર્મ હલીમલી કરે, તે વિરલા સંસાર ॥૫॥

॥ ઢોળ પચ્ચીશમી ॥

રાગ— સૌરઠ, હંચઘડી જાતિ— ઢોળ.

કરમ કરે તિમહી હેતુ... એ દેશી.

કર જોડી આગલ રહી, લઈ પરિજનને પાસે ર;
 દુઃખભરી છાતી ફાટતી, ભદ્રા એણીપરે ભાસે રે....
 કર૦ ॥૧॥ મેં વત્સ થાપણુની પરે, આપ્યો છે તુમ્હ
 સાર રે; કોડિ જતન કરી રાખજો, મત ધાલો
 વીસારી રે....કર૦ ॥૨॥ તું કાસે સ્ત્રીધો નથી, સહુ
 કો કરતો જ જ રે; તિણુ કારણુ જગજીવને હટક
 મ દેજો ખીજ રે....કર૦ ॥૩॥ તપ કરતો એ નાનડો,
 મુઝ પીહર બારજો રે; ઉનાલે આતાપમા, નિરતી
 કરવા દેજો રે....કર૦ ॥૪॥ મેં કાલેજો માંહરો, દીધો
 છે તુમ સાર રે; જિમ જાણો, તિમ રાખજો, કહેવાનો
 આચાર રે....કર૦ ॥૫॥ શીખ કિશી સપરીછને, કહેતાં
 હુધ અવહેલા રે; પણ માવીત સદા કહે, વીછડવાની
 વેલારે....કર૦ ॥૬॥ તું વ્રત લે છે પાલવા, પણ સાચે
 મન પાલે રે; નાનહાં મોટાં વ્રતતણાં, દૂષણુ સઘલાં
 ટાલે રે....કર૦ ॥૭॥ પૂત પનોતા ગું થયા, સંયમ
 લીધાં માટે રે; જે તપ કરી કાયા કસે, ફલ તો તેહિજ
 ખાટે રે....કર૦ ॥૮॥ નિશિભર ત્રીજ પોરસી, સૂવું
 તણુ સંથારે રે, સેજ સુકોમલ જે તજ, તે તું મત
 સંભારે રે....કર૦ ॥૯॥ ચોથું વ્રત રખવાલજો, વાડો મ
 ભાંજણુ દેજો રે, ચૌદ સહસ અણુગારમાં, શોભા અધિકી
 તું લેજો રે....કર૦ ॥૧૦॥ પરધર જતાં ગોચરી, મત
 અભિમાન ધરીજો રે; આપ મરજદા નિત રહેજો રે,
 ગુરૂકી શીખ ધરજો રે....કર૦ ॥૧૧॥ વત્સ કાચલીએ

જમતો, મનમાં સૂગ ન આણે રે; મત તું ઓછો
ઉતરે, સાધુતણે સહિનાણે' રે....કર૦ ॥૧૨॥ સીંહપણે
વ્રત આદરી, સીંહપણે આરાધે રે; સો બોલે' એક
બોલ છે, આપસવારથ સાધે રે....કર૦ ॥૧૩॥ ઇમ
શીખામણુ દઇ કરી, ફરી પાછી ઘરે' આવે રે; એક ઘડી
પણ માતને', વરિસાં સો સમ જાવે રે....કર૦ ॥૧૪॥

॥ દુહા ॥

પર હપગારી પરમચર, સાધુતણે' પરિવાર;
સંયમ સમર્પી' શાલિને', કરે અન્યથા વિહાર ॥૧॥
સાધુ શાલિ ચિત્ત ચી'તવે, ધન દીહ મુજ આજ;
નિર્દૂષણ વ્રત પાળીને', સાર' આતમ કાજ ॥૨॥
શ્રી જિનવર સાથે કરે, અપ્રતિબંધ વિહાર;
બહણા ને આસેવના, શીખે શિક્ષા સાર ॥૩॥
તપ જપ કરી કાયા કસે, અરસનિરસ આહાર;
સમિતિ શુભિ નિત સાચવે, ચરણ કરણ આધાર ॥૪॥
મામાગર પુર વિચરતાં, રાજશ્રુદ્ધિ ઉદ્યાન;
ભવસાગર તારણ તરણ, સમવસર્યાં વર્ધમાન ॥૫॥
પુત્રરતન આગમ સૂણી, હરખી ભદ્રા માત;
દીધી લાખ વધામણી, કહી જિણે' એ વાત ॥૬॥

॥ ઢાલ છવ્વીસમી ॥

પંચીકાની ઢાળ.

બળે મુનિવર વીહરણ પાંગર્યાંજી, લેઈ વીર-
કન્હે' આદેશ રે; એ તનદુર્જન વિણભાડે દીયેરે, ન
અસે પગભર પણ શ્યે દેસરે....બળે ॥૧॥ માસખમણનો
તુમને' પારણું, વત્સ! થાશે માયડીને હાથે રે; ઇણીપરે
ઔદસહસ અણગારમાં રે; સ્વમુખે ભાખે શ્રી જગનાથ

રે....બં ૥૨૥ તપ જપ ખપ કરી કાયા શોષવી રે,
 તિમ વળી અરસવિરસાહાર રે; ઘરેં આબ્યા પણ કિણુહી
 ન ઓલખ્યાં રે, એ કોણ છે ખે અણુગાર રે....બંબં ૥
 ૥૩૥ જિનવર આગમ સાહમણી સજે રે; ભદ્રા નંદન-
 વંદન કાજરે; કિણુ કારણુ ભિક્ષુક ઉભા તુમેં રે, ભિક્ષાનો
 અવસર નહિ આજ રે....બંબં ૥ ૥૪૥ સાચું વચન
 કરવા જિનરાજનું રે; ફરી આબ્યા વલી ખીજ વાર
 રે; તો પણ પેસણુ ન દે પોલીયા રે, રોષ્ટી રાખ્યાં ઘરનેં
 બહાર રે.... બંબં ૥ ૥૫૥ ઈણુ ઘર પેસણુ કે નવિ
 હીયે રે, તો શ્યો વહેરણુનો વિસાસ રે; જિણુ ઘર
 આવકાર ન આવતાં રે, તીણુ ઘર ભોજનની શી આશ
 રે?...બંબં ૥ ૥૬૥ વચન અલીક ન થાયે વીરનો રે,
 પેસણુ પણ ન લહે ઘર મોઝાર રે; એ શું ઉખણો
 સાચો થયો રે, એક મારી મા ને વલી વાંઝણી રે?...
 બંબં ૥ ૥૭૥ તિણુ કુલ સાધુ ન પેસે પાતરેં રે, જિણુ
 ઘરેં જતાં હોય અપ્રીત રે; એમ વિમાસીને પાછા
 વળ્યાં રે, એહિજ સુવિહિત મુનિ રીત રે....બંબં ૥
 ૥૮૥ હતું માસખમણુનું પારણું રે, પણ મન ડોલાવ્યું
 ન લગાર રે; અધિકરે તપ અણુલીધે હુવે રે, લીધે
 દેહનેં આધાર રે....બંબં ૥ ૥૯૥ વળતાં મારગે મહિ-
 ચારી મળી રે, માથા ઉપરીં ગોરસ માટ રે; થંભાણી
 પગ ભરિ ન શકે ખસી રે, દેખી શાલિકુમારનો ઘાટ
 રે....બંબં ૥ ૥૧૦૥ લોચન વિકસ્યાં તનમન ઉદ્દહસ્યાં
 રે, રોમાંચિત થઈ સારી દેહ રે; ઝરવા લાગ્યું ખીર
 પથોધરે રે, જાગ્યો પૂરવભવનો નેહ રે....બંબં ૥
 ૥૧૧૥ વહોરાવે ગોરસભાવે ચઢી રે, વિહરીને ચિંતે
 પ્રવિનીત રે; કાનકાચલ પણ ચલે ચાલવો રે, ન ચલે

વીરવચન સુવદિત રે....અખખે ૦ ॥૧૨॥ જગગુર ભાસઈ
સંશય ટાળવાં રે, એ પણ પૂરવલવની માત રે; વિહ-
રણુ જતાં આ જ કહી હુંતીરે, મેં પણ તુમને નીરતી
વાત રે....અખખે ૦ ॥૧૩॥ સંગમને લવહુતી માંડીને રે,
સઘલી વાત કહી જિનરાજ રે; સહુને મન અચરિજ ઉપન્યું
રે, ઐ ઐ કર્મતણાં એ કામકાજ રે....અખખે ૦ ॥૧૪॥

॥ દુહા ॥

શ્રી જિનવર મુખ સાંભળી, પૂરવલવ વિરતંત;
શાલિ વિચારે કરમગતિ, એણીપરે સાધુ મહંત ॥૧॥
વાઝ્યાં ચરાવતો, હું પાછલિ ભવેં દશ વીશ;
ઈણુ ભવેં કરીઆણુ દીયા, શ્રેણિક મગધાધીશ ॥૨॥
પાછલિ મનસા ખીરની, પૂરી હુંતી નીઃ;
નિરમાદ્ય થાતો કનક, ઈણુ ભવેં સઘણે દીઃ ॥૩॥
ભવ પહેલે હું પહેરતો, માંગી પરની ખોલ;
ઈણુભવે વહુએ પગ લૂહીને, નાંખ્યાં કંબલ સોલ ॥૪॥

॥ ઢાલ સત્તાવીશમી ॥

આપાઈની દેશી.

ક્રીધું માસખમણુ પારણું, તનુ અથામ જાણી
આપણું; આગલ કરી શ્રી ગૌતમસ્વામી, તે પૂછે પ્રભુ
અવસર પામી ॥૧॥ જિણુ કારણુ ભાડો દીજતો, હવે
તે લાભ નથી દીસતો; અશનાદિક ચઉવિહ આહાર,
તેહતણો કરવો પરિહાર ॥૨॥ પ્રભુ ભાખે થાયેં મુખ
જેમ, દેવાણુપિય ? કરવું તેમ; તહત્તિ વચન કરી બેહું
ચલ્યા, ગૌતમ સ્વામી સખાઈ મિલ્યાં. ॥૩॥ મન

વચન કાયાએ કરી, જે દ્વપણ સંયમ આશરી; લાગ્યાં
 હુતાં તે સંભારી, આલોવે નિંદે તિણીવારી ॥૪૫॥
 ચોરાશી લખ જોનિ ખમાવી, સખહુંશું કરી મૈત્રી સ્વ-
 ભાવ; મન શુદ્ધે પ્રણમી સયલ જિનેશ, ધરમાચારજ
 વીર વિશેષ ॥૫૦॥ અણસણ દ્યે પાદપની પરે, ઇષ્ટ
 કંત કાયા પરિહરે; ચ્યાર ચતુઃશરણાં ઉચ્ચરીયાં,
 આપણપે આપે ઉદ્ધરીયાં. ॥૬૧॥ હવે ધરતી મન અધિક
 જગીશ, આગલ કરી વહુઅર ભત્રીશ; ભદ્રા ઋદ્ધિતણે
 વિસ્તાર, સમવસરણ પહોંચ્યા જિણવાર ॥૭૦॥ દે પ્રદ-
 ક્ષિણ વીરજિણુંદ, વાંઘા અવર મુનીશવૃંદ; નયણ ન
 દેખે શાલિમહંત, કર જોડી પૂછે ભગવંત ॥૮૧॥ ચઢી
 વૈભારશિખર મુનિરાય, આદરી અણસણ છોડી કાય;
 સા પ્રભુમુખ એમ વચન સાંભલી, ભદ્રામાતા ધરણી
 ઢળી ॥૯૦॥ વિવિધ વિલાપ તિસીપરી ક્રીયા, જિણ
 ફાટે વિરહાતુર હીયાં; સાથે વહુપર લે ગિરિવર ચડી,
 પોઢ્યો સુત દેખી આરડી ॥૧૦૦॥ સાથે શ્રેણિક
 અભયકુમાર, તે સમજવે વારંવાર; ગણીયઇ તાસ
 જનમ કયત્ય, જે વ્રત ધરે સાધે પરમત્ય ॥૧૧૦॥

॥ દુહા ॥

પેખી શીલાપટ ઉપરે, પોઢ્યો પુત્ર રતન;
 હીયડાં તું જો કુટો, તો જાણત ધન્ય ધન્ય ॥૧॥
 રે હીયડાં! તું તો નિહુર, અવર ન તાહરી જોડ;
 એવડે વિરહે વિહસતો, જતન કરે લખ કોડ ॥૨॥
 હીયડાં! તું ઇણ અવસરે, જો હોવત શતખંડ;
 તો જાણત હેમગુઓ, ખીજે સહુ પાખંડ ॥૩॥
 મુજ હીયડાં ગિરિશિલથી, કહીન કીયું કીરતાર;
 ઘણુ ઘાએ વિરહાંતણો, બેઘ નહી લગાર ॥૪॥

॥ ઢાળ અઢાવીશમી ॥

રાગ-કેદારી. મયજુરેહા ગીતની દેશી

સરજણહારાં સાંભલો રે હાં.....એ દેશી.

ધતિરા દિન હું જણતી રે હાં, મીલશે વાર બે
ચાર મેરે નંદના; હવે વત્સ મળવો દોહિલો રે હાં,
જીવનપ્રાણ આધાર....મેરે નંદનાં ॥૧૧॥ માયડી નયણે
નીહાલ રે હાં, બોલો બોલ બે ચાર મેં; અણ બોલ્યા
ધણિવાર, થાએ કેમ કરાર....મેરેં માં ॥૨૧॥ એણી
અવસરના બોલડાં રે હાં, જે બોલીશ દશ વીશ
મેં; તે મુજ આલંબન હુશ્યેં રે હાં, સંભારીશું નિશ-
દીશ....મેરેં માં ॥૩૧॥ તપ કરતો ગણતો નથી રે
હાં, 'કાયાનો લવલેસ....મેં; સહુકો માણસ આવીને
રે હાં, ઈમ કહેતાં સંદેશ....મેરેં માં ॥૪૧॥ પણ હું
સાચું ન માનતી રે હાં, 'છે તો તેહિજ દેહ....મેં;
'પિંજરરૂપ નીહાલીને' રે હાં, સાચ માનું હવે તેહ....
મેરેં માં ॥૫૧॥ ભૂખ ખમી શકતો નહિં રે હાં,
તરસ ન સહતો તેમ....મેં; માસખમણ પાણીપણે રે
હાં, તેં કીધાં છે કેમ?....મેરેં માયં ॥૬૧॥ સુરત-
રૂફ આસ્વાદતો રે હાં, અન્નતણે આચાર....મેં;
તેં કેમ કીધું પારણે રે હાં, અરસ વિરસ આહાર....
મેરેં માયં ॥૭૧॥ હાથે ઉછેર્યો હતો રે હાં, લેતી
તાહરી ઢાલ....મેં; કહિને શ્યું છાનો હુવેં રે હાં, મા
હુંતી મોસાલ....મેરેં માયડીં ॥૮૧॥ વ્રત લેતાં છાંડી
હુંતી રે હાં, તેં જમિણી નિરધાર....મેં; હમણાં વલી
અણબોલવેં રે હાં, ખંતી ઉપરેં દેં ખાર....મેરેં માયડીં....

૧૧૯૧ ॥ ચલતો ઇણુ ગામાંતરે રે હાં, લાંખો દીયે છે
 છેહ....મેં; થાશે જન્માંતર હવેં રે હાં, હમ તુમ નવલ
 સનેહ....મેરેં માયડીં ॥૧૦૧ ॥ પાછલ વીતક વીતરથેં
 રે હાં, જાણે લોક રતાર....મેં; જિમ તિમ રેતાં વેલીસે
 રે હાં, એ સારી જમવાર....મેરેં માયડીં ॥૧૧૧ ॥ ઇણુ
 દુઃગર ચઢવાતણી રે હાં, આજપછી છે સીમ....મેં;
 હાડી લાવેં જો પંખીયા રે હાં, તો મન લાંજે નીમ....
 મેરેં માયડીં ॥૧૨૧ ॥ ઘરેં આવી આવી પાછાં વળ્યાં
 રે હાં, જંગમ સુરતરે જોમ....મેં; તે દુઃખ વીસરે નહિં
 રે હાં, હવે કહો કીજે કેમ?...મેરેં માયડીં ॥૧૩૧ ॥
 એકરસો ઘરઆંગણે રે હાં, સહી હાથે પ્રતિલાભંત....
 મેં; લાઘ્યો નરભવ આપણો રે હાં, તો હું સફલ
 ગણંત....મેરેં માયડીં ॥૧૪૧ ॥ આજુણેં અણુખોલણેં
 રે હાં, ભલો ન કહેશે કોઈ....મેં; ખડકો પેટ જો
 આંપણો રે હાં, તો કલિ ઉથલ હોઈ....મેરેં માયડીં
 ॥૧૫૧ ॥ એ સાજન મેલાવડો રે હાં, તે જાણો સહુ કૂડ....
 મેં; હવે લાલચ કીજે કીસ્યું રે હાં, આપ મૂઆં
 જગ ખૂડ....મેરેં માયડીં ॥૧૬૧ ॥ તે વિરહીજન જાણશે
 રે હાં, વીતક દુઃખની વાત....મેં; નહેં ભેદાણી હશે
 રે હાં, જેહની સાતે ધાત....મેરેં માયડીં ॥૧૭૧ ॥
 આશાવિલુક્ષાં માણુસાં રે હાં, જમવારો પણ જાય....
 મેં, દૈવે નિરાસ કીયા પછેં રે હાં; પાપી મરણ
 ન થાય....મેરેં માયડીં ॥૧૮૧ ॥ હું પાપિણી
 સરજી અછું રે હાં, દુઃખ સહેવાને કાજ....મેં;
 દુઃખીયાંને ઉતાવલો રે હાં, મરણ ન દે મહારાજ....
 મેરેં માયડીં ॥૧૯૧ ॥ મીઠાં ખોલ ન ખોલજ્યો

રે હાં, મત કરજ્યો કાસીશ....મેં; નયણે નીહાલો
નહાનડાં રે હાં, જિમ પાછી હું વીધ....મેરેં માયડીં
॥૧૯॥

॥ દુહા ॥

માતા વિવિધ વચનો કહ્યાં, ધરતી નિખિર સનેહ;
પણ સમતારસમાં ઝીલતાં, નાણે મનમેં તેહ ॥૧॥
ભામિની ખત્રીશે મળી, કીધાં કોડ વિલાપ;
પણ નાવ્યો મનકુંડો, તસ વિરહાનલનો તાપ ॥૨॥

॥ ઢાળ ઓગણુત્રીશમી ॥

રાગ-ધન્નાશ્રી. ઈણ અવસરેં ઇંદ્ર ચીંતવે....એ દેશી.

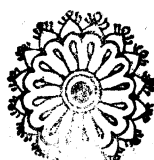
ઈણ અવસર ઐણિક પરચાવે, ભદ્રા ફરી ધર
આવેજ; પડિલાલી ન શક્તી પ્રસ્તાવે, ગાઢી પછતાવેજ
॥૧॥ શાલિભદ્ર ધન્નો ઋષિરાયા, તાસ નમું નિત્ય
પાયાંજ; જે તપ જપ ખપ કરી કસી કાયા, સુધાં
સાધુ કહાયાજ ॥૨॥ નાનાં મોટાં દૂષણ ટાલી, કલિ-
મલ પંક પખાલીજ; ચરમ સમય જિનવર સંભાલી,
સુધેં અણસણ પાલીજ ॥૩॥ બાર વરસ સંયમ આરાધી,
આપ સ્વારથ સાધીજ; સુરગતિ કર્મનિકાયિત બાંધી,
સુવરિથ સિદ્ધ લાધીજ ॥૪॥ સુરસારે સુરભવન વિચાલેં,
પણ નવિ નાથ નિહાલેજ; પોતાનો બોલ્યો સંભાલે,
હરખિત હુવો તિણેં કાલેજ ॥૫॥ સરવારથસિદ્ધકુંતી
ચવશેં, મુનિવર નરભવ લહેશેંજ; મહાવિદેહે વ્રત
આદરશેં, અવિચલ શિવસુખ વરશેંજ ॥૬॥ પરતક્ષ
દાનતણાં ફલ જાણી, ભાવ અધિક મન આણીજ;
અઢલક દાન આપો ભવ્ય પ્રાણી, એ શ્રી જિનવર
વાણીજ ॥૭॥ સાધુચરિત કહેવા મન તત્તમેં, નિજ-

એ ભાસો હરખેંજ; 'સોલસય અઠોત્તર વરસે, આસો
વદિ છઠી દિવસેજ ॥૮॥ જિનસિંહ સૂરિશિષ્ય મતિ-
સારે, ભવિયણુને ઉપગારેજ; શ્રી જિનરાજ વચન
અનુસારે, ચરિત કહ્યો સુવિચારેજ ॥૯॥ એણીપરે
સાધુતણાં ગુણુ ગાવેં, જે ભવિયણુ મન ભાવેંજ;
અલિયવિધન તસ દૂર પલાવેં, મનવંછિત ફલ પાવેંજ
॥૧૦॥ એ સંખંધ ભવિક જે ભણુશે, એકમના સાંભ-
લશેજ; દુઃખ દોહણ તે દૂરે ગમશે, મનવંછિત ફલ
લહશેજ ॥૧૧॥ इति श्री शालिभद्र धनारासचरित्रः समाप्तः॥

ઇતિ શ્રી ધન્ના-શાલિભદ્રનો

રાસ સંપૂર્ણ

શાસનકંટકોદ્ધારક પૂ. આ. શ્રી હંસસાગરસૂરિજ
મ. હસ્તલિખિત જ્ઞાનભંડાર-ઠાલીઆ (૧) પ્રત નં. ૪૭૮
પાના ૫૭ (૨) પ્રત નં. ૪૮૮ પાના ૧૪ (૩) પ્રત નં. ૫૨૬
પાના ૧૬ (૪) પ્રત નં. ૧૧૫૧ પાના ૧૬ની હસ્તલિખિત
પ્રતિઓના આધારે આ અપ્રકટ રાસનું સંશોધન કરવા પૂર્વક
પહેલી જ વાર પ્રગટ કરવામાં આવેલ છે.]

સનકંટકોદ્ધારકસૂરિજી જૈન જ્ઞાન મંદિરનું

❀ નવું પ્રકાશન ❀

તાલધ્વજગિરિ-તલાજી તીર્થે વિ. સં. ૨૦૪૨ના
ગુદિ પને રવિવારે દીર્ઘસંયમી પ્રોઠ સંયમમૂર્તિ
સાધ્વીજી શ્રી અંજનાશ્રીજી મહારાજ શ્રી ચતુર્વિધ
ની નિર્યામણા સાથે સમાધિ પૂર્વક સ્વર્ગવાસ પામ્યા
તેઓશ્રીના પુણ્ય સ્મારક રૂપે—

પૂ. સાધ્વીજી શ્રી અંજનાશ્રીજી સ્મારક ગ્રંથમાળા

તરફથી જીના અને અપ્રાપ્ય રાસાઓ છપાવવાની જયોતિ
વિદ્ય પૂ. પં. શ્રી નરેન્દ્રસાગરજી મ. તથા પૂ. સાધ્વીજી
શ્રી વિદ્યાશ્રીજી મ. ને ભાવના થતાં તેઓશ્રીની પ્રેરણાથી
અમોએ આ નવું પ્રકાશન શરૂ કર્યું છે. અને નીચે જણાવ્યા
મુજબ રાસમાલા સંગ્રહના બે ભાગ પ્રસિદ્ધ થયા છે. ઠોપી
મર્યાદીત હોવાથી તુરત વસાવી લેવા વિનંતિ છે.

શ્રી રાસમાલા સંગ્રહ ભાગ ૧ લો-૩૧. ૫-૦૦

૧-મહાસતી શ્રી અંજનાસુદરીનો રાસ, ૨-શ્રી ગૌતમ
પૃચ્છા ચોપાઈ, ૩-કર્મવિપાક અથવા શ્રી જંબૂપૃચ્છાનો
રાસ, ૪-શ્રી લીલાવતી

શ્રી રાસમાલા સંગ્રહ ભાગ ૨ પ્રસિદ્ધ થયા છે. ઠોપી ૦૦

૧-શ્રી કયવન્તા શાહરે લેવા વિનંતિ છે.

અદ્રનો રાસ.

શ્રી રાસમાલા સંગ્રહ લો-૩૧. ૫-૦૦

૧-શ્રી ચંદ્રશેખર રાગનો રાસ, ૨-શ્રી ગૌતમ

: પ્રાપ્તિ સ્થાન :

શ્રી શાસનકંટકોદ્ધારક સૂરિજી જૈન જ્ઞાન મંદિર
જી. ભાવનગર, વાયા-તળાજી, મુ. ઠળીયા